

Załącznik nr 1

do uchwały Nr 429/LVI/2021
Rady Miejskiej Sierpca
z dnia 29 grudnia 2021 r.

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA SIERPCA**

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Poznań, 2021 r. -

Spis treści:

I.	WPROWADZENIE	- 4 -
1.	Przedmiot opracowania	- 4 -
2.	Podstawy formalno-prawne.....	- 4 -
II.	DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	- 7 -
1.	Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów	- 7 -
2.	Uzbrojenie terenów.....	- 9 -
III.	STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	- 11 -
1.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	- 11 -
2.	Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	- 13 -
3.	Decyzje o pozwoleniu na budowę	- 15 -
IV.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ.....	- 16 -
V.	STAN ŚRODOWISKA	- 19 -
1.	Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	- 19 -
2.	Zasoby wodne.....	- 21 -
3.	Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 24 -
VI.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	- 26 -
1.	Zarys historii miasta.....	- 26 -
2.	Rozwój przestrzenny miasta	- 28 -
3.	Obiekty i tereny zabytkowe, zasoby środowiska kulturowego.....	- 30 -
4.	Ocena funkcjonowania środowiska kulturowego	- 37 -
VII.	REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM.....	- 37 -

VIII. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	- 38 -
1. Demografia.....	- 38 -
2. Rynek pracy.....	- 44 -
3. Mieszkalnictwo	- 47 -
4. Ochrona zdrowia	- 49 -
5. Wychowanie i edukacja.....	- 50 -
6. Sport i kultura	- 52 -
7. Turystyka i rekreacja	- 54 -
IX. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I ICH MIENIA.....	- 55 -
X. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	- 57 -
1. Analiza ekonomiczna.....	- 57 -
1.1 Analiza budżetu miasta w latach 2009-2019.....	- 57 -
1.2 Analiza Wieloletniej Prognozy Finansowej.....	- 63 -
1.3 Analiza Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.....	- 65 -
1.4 Analiza nakładów inwestycyjnych miasta zrealizowanych w roku 2019 -	67 -
2. Analiza środowiskowa	- 70 -
3. Analiza społeczna	- 73 -
4. Prognozy demograficzne	- 75 -
5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	- 77 -
5.1 Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy.....	- 77 -
5.2 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze	- 83 -
5.3 Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej)	- 87 -
5.4 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje	

zabudowy, w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i w granicach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	87 -
6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	88 -
6.1 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej wynikające z ustaleń studium.....	88 -
6.2 Analiza potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych	89 -
XI. STAN PRAWNY GRUNTÓW	91 -
XII. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	93 -
1. Ochrona przyrody	93 -
2. Ochrona wód	93 -
3. Ochrona obiektów zabytkowych.....	94 -
4. Ochrona gruntów leśnych.....	94 -
5. Tereny zamknięte	94 -
XIII. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	95 -
XIV. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	98 -
XV. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH .-	98 -
XVI. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	99 -
1. System komunikacyjny	99 -
2. Infrastruktura techniczna	103 -
XVII. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH .-	106 -
XVIII. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	107 -
XIX. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	107 -

I. WPROWADZENIE

1. Przedmiot opracowania

Podstawę prawną opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca stanowi Uchwała nr 59/VIII/2019 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 13 marca 2019 r.

Zgodnie z powyższą Uchwałą niniejsze opracowanie obejmuje obszar miasta Sierpca w jego granicach administracyjnych.

Stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przedmiotowe studium składa się z następujących części:

- 1) załącznik nr 1 – część tekstowa: uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- 2) załącznik nr 2 – część tekstowa: kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- 3) załącznik nr 3 – część graficzna (mapa w skali 1:10 000): uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- 4) załącznik nr 4 – część graficzna (mapa w skali 1:10 000): kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- 5) załącznik nr 5 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca;
- 6) załącznik nr 6 – dane przestrzenne (w formie cyfrowej).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca opracowała mgr inż. Emilia Stachowiak posiadająca uprawnienia do sporządzania projektu na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).

2. Podstawy formalno-prawne

Podstawę prawną opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca stanowi w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.);
- 2) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233);
- 3) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r., poz. 1098);

- 4) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o ochronie środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973);
- 5) ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.);
- 6) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.);
- 9) ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1376 ze zm.);
- 10) ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1275 ze zm.);
- 11) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.).

Prace nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca przebiegały w następujących etapach:

- podjęcie uchwały nr 59/VIII/2019 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca;
- ogłoszenie w lokalnej prasie o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – „Kurier Sierpecki” wydanie nr 37 (545) z dnia 18.09.2019 r.;
- obwieszczenie na tablicy ogłoszeń oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 18.09.2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca;
- zawiadomienie instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – pismo o znaku WAG.6720.1.2019 z dnia 18.09.2019 r.;
- konsultacje i omawianie koncepcji na spotkaniach roboczych zespołu autorskiego z Burmistrzem Miasta Sierpca;
- zaopiniowanie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca przez Miejską Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną na posiedzeniu w dniu 10.12.2020 r.;
- udostępnienie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca instytucjom i organom właściwym do jego uzgodnienia i zaopiniowania – pismo o znaku WAG.6720.2019 z dnia 08.02.2021 r.;
- udostępnienie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca instytucjom i organom właściwym do jego ponownego uzgodnienia i zaopiniowania – pismo o znaku WAG. 6720.2019 z dnia 26.05.2021 r.;
- ogłoszenie w lokalnej prasie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – „Gazeta Wyborcza” z dnia 13.07.2021 r.;

- obwieszczenie na tablicy ogłoszeń oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 13.07.2021 r. o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca;
- wyłożenie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca do publicznego wglądu w dniach od 21.07.2021 r. do 13.08.2021 r.;
- przyjmowanie uwag do wyłożonego do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – do dnia 06.09.2021 r.;
- ogłoszenie w lokalnej prasie o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – „Gazeta Wyborcza” z dnia 01.10.2021 r.;
- obwieszczenie na tablicy ogłoszeń oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 01.10.2021 r. o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca;
- ponowne wyłożenie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca do publicznego wglądu w dniach od 11.10.2021 r. do 02.11.2021 r.;
- przyjmowanie uwag do wyłożonego ponownie do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca – do dnia 23.11.2021 r.;
- uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przez Radę Miejską Sierpca na sesji w dniu 29 grudnia 2021 r.

Opracowanie przedmiotowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca wynika z nowych potrzeb związanych z rozwojem miasta. Obowiązujące *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sierpc* przyjęte uchwałą Nr 117/XIII/99 Rady Miejskiej w Sierpcu z dnia 8 grudnia 1999 r., wraz ze zmianą wynikającą z podjęcia uchwały Nr 394/XLVII/2010 z dnia 10 listopada 2010 r., nie zawiera zagadnień określonych w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzonych do tejże ustawy na mocy ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu oraz ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Stosownie do przeprowadzonej *Analizy aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* (stanowiącej załącznik do uchwały nr 281/XXXIII/2017 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 25 stycznia 2017 r.) obowiązujące studium wymaga zaktualizowania w powyższym zakresie, a następnie zweryfikowania przyjętych w nim kierunków rozwoju.

Opracowanie aktualnego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca podyktowane jest również koniecznością dostosowania do założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego uchwalonego Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Postępujący rozwój przestrzenny miasta Sierpca, a także zmiany funkcjonalne zachodzące w jego poszczególnych częściach wymagają uwzględnienia w strategicznych dokumentach planistycznych, tak aby mogły one stanowić podstawę do określenia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na części terenów nieobjętych miejscowymi planami zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy, które są sprzeczne z kierunkiem zagospodarowania wyznaczonym w obowiązującym studium. Z tego względu dokument ten wymaga aktualizacji w zakresie formalno-prawnym i merytorycznym.

II. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

1. Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów

Sierpc jest gminą miejską położoną w zachodniej części województwa mazowieckiego, nad rzeką Sierpnicą, przy jej ujściu do rzeki Skrwy, około 30 km na północ od Płocka. Jest siedzibą władz powiatu sierpeckiego.

Ryc. 1 Położenie miasta

Źródło: Urząd Miejski w Sierpcu

Miasto zajmuje obszar o powierzchni 18,59 km², co stanowi około 2,18% powierzchni powiatu sierpeckiego oraz 0,05% województwa mazowieckiego.

Miejscowość zlokalizowana jest przy drodze krajowej nr 10 i drogach wojewódzkich 541 i 560. Przez miasto przebiegają linie kolejowe: nr 33 relacji Kutno-Brodnica oraz nr 27 relacji Nasielsk – Toruń Wschodni.

Użytkowanie gruntów na terenie miasta przedstawia się następująco:

Tab. 1 Struktura użytkowania terenów w mieście Sierpc

Rodzaj użytku gruntowego	Sumaryczna powierzchnia w m ²
Grunty orne	10 034 348
Sady	130 640
Łąki trwałe	432 328
Pastwiska trwałe	555 316
Grunty rolne zabudowane	364 475
Grunty pod stawami, rowy	29 268
Razem użytki rolne	11 546 375
Lasy	563 907
Grunty zadrzewione i zakrzewione	8 351
Razem grunty leśne zadrzewione i zakrzewione	572 258
Tereny mieszkaniowe	2 039 840
Tereny przemysłowe	443 230
Inne tereny zabudowane	920 789
Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	645 757
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	96 049
Użytki kopalne	0
Drogi	1 248 297
Tereny kolejowe i inne tereny komunikacyjne	489 341
Razem grunty zabudowane i zurbanizowane	5 883 303
Razem grunty pod wodami (grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi, grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi)	177 554
Nieużytki	405 911
Użytki ekologiczne	0
Tereny różne	6 572

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu

W strukturze użytkowania gruntów największą część stanowią użytki rolne obejmujące ponad 60% powierzchni miasta. Około 30% terenu Sierpca stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane. Grunty leśne zadrzewione i zakrzewione obejmują zaledwie 3% powierzchni miasta.

Sposób użytkowania terenu miasta jest charakterystyczny dla zachodniej części województwa mazowieckiego, w której użytki rolne stanowią przeważającą część gruntów, a lesistość jest najniższa w całym województwie.

Analiza aktualnego stanu użytkowania terenów miasta przeprowadzona w *Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym*¹ na podstawie bazy pokrycia terenu CORINE Land Cover 2018² wskazała, że tereny zabudowy skupiają się od centrum i rozchodzą wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Oderwaną jednostkę zabudowaną stanowią wyłącznie tereny w rejonie ul. Ściegiennego i południowej granicy miasta – które przestrzennie stanowią całość z terenami wiejskimi gminy Sierpc w miejscowości Piaski. Grunty orne zajmują duże i zwarte obszary w północnej i wschodniej części miasta, a także w zachodniej (na północ od linii kolejowej nr 33 i na południe od doliny rzeki Sierpienicy) oraz południowo-zachodniej (poniżej węzła kolejowego i osiedla Zatorze).

2. Uzbrojenie terenów

Wodociągi i kanalizacja

Według danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu do sieci wodociągowej przyłączonych jest 2 727 budynków, a do sieci kanalizacji sanitarnej – 1 942 budynki (wg stanu na koniec 2019 r.).

Tab. 2 Wyposażenie w infrastrukturę techniczną (wg stanu na koniec 2019 r.)

Wskaźnik	Miasto Sierpc	Powiat sierpecki	Województwo mazowieckie
Budynki mieszkalne podłączone do wodociągu - w % ogółu budynków mieszkalnych	88,9	93,3	82,5
Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji - w % ogółu budynków mieszkalnych	59,1	31,0	43,5

¹ sporządzonym na potrzeby niniejszego studium

² Corine Land Cover to bazy zawierające uszczegółowioną informację o charakterystycznych formach pokrycia terenu prowadzone w ramach europejskiego programu monitorowania Ziemi przy wykorzystaniu zobrażeń satelitarnych

Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	96,6	95,1	90,5
Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	76,4	42,2	69,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl)

Z powyższych danych wynika, że miasto cechuje się dość wysokim zwodociągowaniem, wyższym niż średnia dla całego województwa. Potwierdza to udział osób korzystających z wodociągu – prawie 97% ogółu mieszkańców korzysta z wody dostarczanej przez sieć wodociągową.

Wskaźnik osób korzystających z kanalizacji w % ogółu ludności jest wyższy od wskaźnika powiatowego i wojewódzkiego, jednakże w porównaniu ze zwodociągowaniem miasta jest on dość niski – niewiele ponad połowa budynków podłączona jest do kanalizacji. Dostęp do kanalizacji jest pochodną jej długości – system kanalizacyjny w mieście jest prawie o połowę krótszy niż system wodociągowy. Niemniej, odsetek osób korzystających z kanalizacji jest stosunkowo wysoki i wynosi ponad 76%. Nieproporcjonalność wskaźnika korzystających osób z kanalizacji do wskaźnika ilości podłączonych budynków wynika m.in. z faktu, że z kanalizacji korzystają mieszkańcy osiedli wielorodzinnych.

Energia elektryczna

W 2019 r. 7481 gospodarstw domowych podłączonych było do dystrybucyjnej sieci elektroenergetycznej. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca wyniosło 669,58 kW

Gazownictwo

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 r. z sieci gazowej korzystało jedynie 14,5% ogółu ludności (średnia dla województwa mazowieckiego – 53,4%). Jednakże liczba przyłączy ogółem sukcesywnie wzrasta: w 2010 r. w mieście było ich 238, w 2012 r. – 338, w 2014 r. – 437, w 2016 r. – 590.

Według stanu na koniec 2019 r. na terenie miasta Sierpca znajdowało się 41,4 km sieci gazowej dystrybucyjnej średniego ciśnienia będącej w zarządzie Polskiej Spółki Gazownictwa oraz 828 przyłączy.

Ciepłownictwo

Największym źródłem dostarczanego ciepła w mieście jest Ciepłownia Sierpc. Wytwarzana energia cieplna dostarczana jest do odbiorców za pośrednictwem sieci ciepłowniczej o długości 23,30 km i około 522 węzłów cieplnych, w tym 102 węzłów będących własnością spółki.

Miejska sieć ciepła dostarcza ciepło do celów grzewczych i ciepłą wodę użytkową dla większości instytucji, szkół, przedszkoli, zabudowy wielorodzinnej, zlokalizowanych w centralnej i południowej części miasta. Obsługuje też kilkadziesiąt budynków jednorodzinnych.

III. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Według ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pod pojęciem „ład przestrzenny” należy rozumieć *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne*. Zachowanie ładu przestrzennego gwarantują kompleksowe opracowania planistyczne, tj. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktami prawa miejscowego. Oznacza to, że są one źródłem prawa powszechnie obowiązującego na obszarze danej gminy.

Na terenie miasta Sierpc obowiązuje 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na sierpień 2020 r.):

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kościuszki, Rypińską do Głowackiego, Wróblewskiego do Instalatorów i Bema i do ul. Kościuszki - uchwała Nr 94/XII/2007 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 5 grudnia 2007 r.;
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód - uchwała Nr 282/XXXII/2009 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 25 września 2009 r.;
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta Sierpca w granicach wyznaczonych przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Mickiewicza - uchwała Nr 327/XXXIX/2010 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 18 marca 2010 r.;
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy, w granicach administracyjnych miasta Sierpca - uchwała Nr 396/XLVII/ 2010 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 10 listopada 2010 r.;

- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ul. Rypińskiej, Ziemiańskiej i Armii Ludowej w Sierpcu - uchwała Nr 274/XXXVIII/ 2013 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 27 lutego 2013 r.;
- 6) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Sierpc-Zachód - uchwała Nr 312/XLI/2013 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 24 kwietnia 2013 r.;
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpc dla obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpicy – uchwała nr 365/XLVI/2017 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 4 października 2017 r.
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru środkowej i południowo – wschodniej części miasta Sierpca – etap I - uchwała Rady Miejskiej Sierpca Nr 6/II/2018 z dnia 5 grudnia 2018 r.
- 9) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód (etap I) – uchwała Rady Miejskiej Sierpca Nr 226/XXXI/2020 z dnia 24 czerwca 2020 r.
- 10) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca, którego granice wyznaczają tereny położone wzdłuż: ul. Kościuszki – ul. Głowackiego – ul. Wróblewskiego – ul. Bema – tereny rolnicze przy wschodniej granicy administracyjnej miasta - uchwała Rady Miejskiej Sierpca Nr 235/XXXII/2020 z dnia 15 lipca 2020 r.

W opracowaniu jest aktualnie:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca w granicach wyznaczonych przebiegiem ulic: Mickiewicza – Płocka – Białobłocka – Lipowa – Mickiewicza (będący zmianą uchwały Nr 327/XXXIX/2010 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 18 marca 2010 r.);
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Sierpc – Zachód – etap II i etap III;
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru środkowej i południowo – wschodniej części miasta Sierpca – etap II.

W 2018 r. Rada Miejska Sierpca przystąpiła do opracowania trzech miejscowych planów:

- 1) Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca dla centralnej części obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpicy w granicach administracyjnych miasta Sierpca (Uchwała nr 434/LVI/2018);
- 2) Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca dla wschodniej części obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpicy w granicach administracyjnych miasta Sierpca (Uchwała nr 435/LVI/2018);
- 3) Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca dla zachodniej części obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpicy w granicach administracyjnych miasta Sierpca (Uchwała nr 436/LVI/2018).

Obowiązujące **miejscowe plany zajmują łącznie** powierzchnię ok. 1422 ha, co stanowi **ok. 76% powierzchni całego miasta**. Duży stopień pokrycia miasta planami miejscowymi jest korzystnym zjawiskiem z punktu widzenia kształtowania polityki przestrzennej, gdyż umożliwia spójne i całościowe kreowanie ładu przestrzennego.

2. Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy.

Tab. 3 Zestawienie liczbowe wydanych decyzji o warunkach zabudowy z podziałem na funkcje (stan na koniec 2019 r.)

ROK	LICZBA WYDANYCH DECYZJI	UWAGI	PODZIAŁ NA FUNKCJE
2008	73	W 2008 ROKU WYDANO 73 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 2 ODMOWNE, 3 ODWOŁANIA 2 DO PONOWNEGO ROZPATRZENIA I UTRZYMANA W MOCY)	MIESZKANIOWA – 32 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 8 USŁUGOWA – 8 MAGAZYNOWA – 5 PRODUKCYJNA – 2 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 8 POZOSTAŁE – 10
2009	66	W ROKU 2009 WYDANO 66 DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 7 ODMOWNYCH, 6 ODWOŁAŃ 6 UCHYLONYCH DO PONOWNEGO ROZPATRZENIA)	MIESZKANIOWA – 33 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA 5 USŁUGOWA – 6 MAGAZYNOWA – 6 PRODUKCYJNA – 1 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 6 POZOSTAŁE – 9

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca
 UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2010	51	W 2010 ROKU WYDANO 51 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 3 ODMOWNE, 4 ODWOŁANIA, 4 UCHYLONE DO PONOWNEGO ROZPATRZENIA)	MIESZKANIOWA – 18 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 4 USŁUGOWA – 11 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 2 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 4 POZOSTAŁE – 10
2011	23	W 2011 ROKU WYDANO 23 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 7 ODMOWNYCH, 6 UCHYLONYCH DO PONOWNEGO ROZPATRZENIA, 1 UTRZYMANA W MOCY)	MIESZKANIOWA – 6 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 3 USŁUGOWA – 7 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 0 POZOSTAŁE – 5
2012	19	W 2012 ROKU WYDANO 19 DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 2 ODWOŁANIA, 2 UTRZYMANE W MOCY)	MIESZKANIOWA – 7 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 0 USŁUGOWA – 7 MAGAZYNOWA – 1 PRODUKCYJNA – 1 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 0 POZOSTAŁE – 3
2013	28	W ROKU 2013 WYDANO 28 DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 4 ODMOWNE)	MIESZKANIOWA – 3 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 3 USŁUGOWA – 9 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 2 POZOSTAŁE – 9
2014	24	W ROKU 2014 WYDANO 24 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 4 ODWOŁAWNIA, 1 UTRZYMANE W MOCY)	MIESZKANIOWA – 8 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 0 USŁUGOWA – 7 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 3 POZOSTAŁE – 3
2015	26	W ROKU 2015 WYDANO 26 DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 6 ODWOŁAŃ, 3 UTRZYMANE W MOCY, 3 DO PONOWNEGO ROZPATRZENIA)	MIESZKANIOWA – 3 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 6 USŁUGOWA – 7 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 1 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 2 POZOSTAŁE – 5
2016	23	W ROKU 2016 WYDANO 23 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 1 ODMOWNA Z CZEGO 1 ODWOŁANIE, 3 ODWOŁANIA Z CZEGO 1 UTRZYMANA W MOCY)	MIESZKANIOWA – 8 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 8 USŁUGOWA – 2 MAGAZYNOWA – 1 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 2 POZOSTAŁE – 3

2017	16	W ROKU 2017 WYDANO 16 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 2 ODMOWNE)	MIESZKANIOWA – 7 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 1 USŁUGOWA – 4 MAGAZYNOWA – 2 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 0 POZOSTAŁE – 2
2018	28	W ROKU 2018 WYDANO 28 DECYZJI O ZABUDOWY	MIESZKANIOWA – 11 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 4 USŁUGOWA – 5 MAGAZYNOWA – 3 PRODUKCYJNA – 0 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 1 POZOSTAŁE – 4
2019	18	W ROKU 2019 WYDANO 18 DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY (W TYM 3 ODMOWNE)	MIESZKANIOWA – 9 MIESZKANIOWO-USŁUGOWA – 0 USŁUGOWA – 4 MAGAZYNOWA – 0 PRODUKCYJNA – 1 FUNKCJE TOW. ZAB. MIESZKANIOWEJ – 2 POZOSTAŁE – 2

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sierpcu

W latach 2008-2019 na terenie miasta Sierpca wydano 395 decyzji o warunkach zabudowy. Wśród funkcji budynków wnioskowanych do ustalenia warunków zabudowy dominuje funkcja mieszkaniowa oraz usługowa, jak również połączenie tych dwóch funkcji.

Wszelkie inwestycje stanowiące cel publiczny w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.), przewidziane do realizacji na obszarze, dla którego brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wymagają uprzedniego ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego w drodze decyzji.

W latach 2010-2019 na terenie miasta wydano łącznie 71 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Większość wydanych decyzji dotyczyła budowy sieci lub obiektów infrastruktury technicznej lub infrastruktury drogowej.

3. Decyzje o pozwoleniu na budowę

Według informacji Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Sierpcu liczba wydanych pozwoleń na budowę kształtowała się następująco:

Tab. 4 Wydane pozwolenia na budowę w latach 2008-2019 na terenie miasta Sierpca (stan na koniec 2019 r.)

Rok	funkcja mieszkaniowa			funkcja usługowa	funkcja produkcyjna	funkcja magazynowa	inna
	jednorodzinna	wielnorodzinna	rozbudowy, nadbudowy itp.				
2008	25	1	20	8	2	6	38
2009	19	2	16	5	5	5	48
2010	26	-	22	11	3	4	58
2011	20	1	23	12	6	2	101
2012	20	-	17	9	5	2	109
2013	15	-	10	8	2	4	107
2014	28	1	18	11	7	3	96
2015	21	-	12	5	6	7	84
2016	28	4	14	8	2	10	127
2017	39	-	12	5	1	9	97
2018	34	1	9	5	2	3	140
2019	31	1	13	11	2	7	130
suma	306	11	186	98	43	62	1135

Źródło: dane Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Sierpcu

Rozkład liczby wydanych pozwoleń na budowę w latach 2008-2019 wskazuje, podobnie jak w przypadku wydanych decyzji o warunkach zabudowy, na przeważającą liczbę inwestycji w zakresie przedsięwzięć mieszkaniowych oraz usługowych oraz „innych” rozumianych przede wszystkim jako zabudowa towarzysząca zabudowie mieszkaniowej.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych.

Gmina Miasta Sierpc posiada opracowany *Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku* uchwalony Uchwałą Nr 263/XXXI/2016 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 21 grudnia 2016 r. Celem sporządzenia Planu Rozwoju Lokalnego było wyznaczenie głównych kierunków rozwoju miasta w ciągu najbliższych lat. Planowanie strategiczne, które zmierza do wyznaczenia długofalowych priorytetów i sposobów ich osiągnięcia w sytuacji szybko

zachodzących zmian, umożliwić ma wypracowanie stabilnej podstawy do racjonalnego działania.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc przedstawia diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej. Diagnoza ta zawiera zobrazowanie obecnej sytuacji Miasta Sierpca przedstawionej dla poszczególnych obszarów: sfery społecznej, gospodarki, środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej oraz budżetu.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy obejmują m.in. obserwacje dotyczące:

- korzystnego położenia miasta w centralnej części Polski oraz korzystnej lokalizacji w województwie mazowieckim - w niewielkich odległościach od większych ośrodków miejskich: Płocka, Torunia, Warszawy;

- pogarszającej się sytuacji demograficznej;

- sprawnie prowadzonych działań skierowanych do osób starszych i niesamodzielnych;

- wystarczającej bazy zakładów opieki zdrowotnej odpowiadających za corocznie wzrastającą liczbę udzielanych porad podstawowej opieki zdrowotnej;

- wysokich wskaźników skolaryzacji przekładających się na wysoki poziom kształcenia na poziomie podstawowym oraz wzrastającego odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym;

- wzrostu poziomu bezpieczeństwa;

- bogatej bazy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w postaci boisk sportowych, pływalni, przyszkolnych hal sportowych, siłowni zewnętrznych i placów zabaw dla najmłodszych;

- statusu miasta jako prężnego ośrodka gospodarczego powiatu sierpeckiego, odbiegającego jednak negatywnie od województwa, co potwierdza ogromne dysproporcje w rozwoju gospodarczym Mazowsza;

- sukcesywnie podejmowanych prac nad wytyczeniem i kompleksowym przygotowaniem terenów inwestycyjnych;

- wysokiego potencjału turystycznego, nie w pełni jednak wykorzystanego z uwagi na brak infrastruktury turystycznej;

- dużych rezerw terenu w postaci gruntów rolnych o równinnym ukształtowaniu, jednakże małego udziału terenów zieleni w mieście;

- problemów w sferze środowiskowej, jakimi są zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu i transportu, a także zanieczyszczenia powietrza wynikające z ogrzewania nieruchomości w okresie zimowym paliwami stałymi;
- dużego pokrycia terenu miasta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- zauważalnego sukcesywnego wzrostu liczby dostępnych mieszkań. Jednocześnie przeciętna powierzchnia mieszkaniowa w Sierpcu jest mniejsza niż przeciętna powierzchnia w powiecie, województwie czy kraju;
- wysokiego stopnia zwodociągowania i skanalizowania;
- całościowego zelektryfikowania oraz częściowego zgazyfikowania miasta;
- uciążliwości generowanych przez przebiegające przez centrum miasta drogi wojewódzkie i krajowe, których ograniczenie możliwe jest poprzez wyeliminowanie ruchu tranzytowego z obszaru historycznego centrum miasta i przesunięcie go na obrzeża terenu zabudowanego.

Wyniki diagnozy oraz informacje uzyskane w ramach badań ankietowych i spotkań konsultacyjnych wykorzystano do opracowania analizy SWOT oraz zdiagnozowania głównych obszarów problemowych i kierunków rozwoju. Na tej podstawie wyznaczono cele i kierunki działań na następne lata. Wizję miasta oraz cele jego rozwoju wynikające z *Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 roku* przedstawiono w rozdziale I załącznika nr 2.

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej należy stwierdzić, że Sierpc posiada dogodne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego wynikające z korzystnego położenia geograficznego, aczkolwiek zauważalne są problemy cechujące gminy ulokowane w województwie peryferyjnie w stosunku do ośrodka centralnego, jakim jest Warszawa. Problemy społeczne, głównie bezrobocie, odpowiadają za znaczną część migracji mieszkańców do większych miast. Odptyw mieszkańców spowodowany jest również małą zróżnicowaną i niewystarczającą bazą usługową. Poprawa sytuacji demograficznej możliwa jest zatem poprzez zwiększenie atrakcyjności miasta dla jego mieszkańców, ale również dla inwestorów. Te dwa ogniwa są wzajemnie powiązane i tylko równoczesne rozwijanie oferty inwestycyjnej miasta pociągnie za sobą wzrost gospodarczy, a co za tym idzie – wzrost atrakcyjności miasta dla jego codziennych użytkowników. Jednocześnie, z demograficznego punktu widzenia istotne jest to, że baza instytucji z zakresu opieki zdrowotnej oraz opieki osób starszych i niesamodzielnych została oceniona jako wystarczająca. Miasto jest zatem w stanie zapewnić odpowiednie warunków do życia osób starszych oraz z dysfunkcjami.

Podjęmowane przez Gminę działania w zakresie stworzenia oferty inwestycyjnej w postaci przeznaczania pod działalność gospodarczą wolnych terenów wymagają właściwego skomunikowania tych terenów z trasami tranzytowymi regionu. To z kolei wymaga współpracy z instytucjami wyższego szczebla odpowiedzialnymi za rozwój regionu. Skierowanie ruchu tranzytowego i „ciężkiego” transportu na obrzeża przyczyni się również do poprawy komfortu zamieszkania w centralnej części miasta i umożliwi podjęcie działań rewitalizacyjnych. Istotnym z punktu widzenia atrakcyjności miasta i czynników sprzyjających rozwojowi miasta jest stworzenie warunków dla mieszkańców do relaksu, rekreacji i czynnego odpoczynku i uprawiania sportów na otwartym powietrzu. Położenie na równinnym i słabo zalesionym terenie w skali regionu, a także mały udział terenów zielonych w mieście, oznacza, że miasto powinno wykorzystać istniejące uwarunkowania przyrodnicze, w szczególności dolinę rzeki Sierpienicy. Dolina Sierpienicy, oprócz funkcji środowiskowych, może spełniać również funkcję sportowo-rekreacyjną i turystyczną. Popularny i pożądanym w wielu miastach Polski trend „powrotu nad rzeki” powinien również zostać wdrożony w Sierpcu.

Założenia *Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc* powinny iść w parze z polityką przestrzenną miasta określaną w dokumentach planistycznych miasta.

V. STAN ŚRODOWISKA

1. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W granicach miasta pola uprawne, sady i ogrody stanowią ponad 60% powierzchni miasta.

Grunty rolne występujące na terenie Sierpca charakteryzują się przewagą gleb brunatnych wyługowanych i pseudobielicowych. Rodzaje gleb są ściśle związane z budową geologiczną. W dnach dolin rzecznych, na podłożu piasków i namułków, wykształciły się mady i gleby bagienne. Na terenie wysoczyzny, na podłożu gliny morenowej i piasków dominują gleby IV klasy bonitacyjnej.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb dominuje kompleks żytni dobry. Większość gruntów rolnych pozostających w granicach miasta przynależy do tego kompleksu. Znaczne połacie gruntów rolnych tworzą również kompleks żytni słaby. Dotyczy to głównie gruntów rolnych w północnej i południowej części miasta, również z dużym udziałem przy wschodniej granicy. Wzdłuż południowej granicy miasta oraz we wschodniej w rejonie terenów kolejowych dominują gleby kompleksu żytniego bardzo słabego (żytnio-łubinowego). Gleby najlepszych kompleksów

tworzą kilka enklaw: we wschodniej części Sierpca w rejonie rodzinnych ogródków działkowych przy ul. Mickiewicza i ul. Białobłockiej, po północnej i południowej stronie torów kolejowych w rejonie Browaru Kasztelan, w południowej części miasta w rejonie ul. Ściegiennego i osiedla Zatorze oraz między ul. Staszica i Miłobędzką.

Dolina rzeki Sierpianicy oraz tereny leśne tworzone są przez gleby użytków zielonych.

Według danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu na koniec 2020 r. liczba gospodarstw rolnych na terenie miasta wynosiła 280 o łącznej powierzchni gruntów rolnych 801,0718 ha.

W zasiewach przeważają zboża, a w następnej kolejności ziemniaki, buraki i rzepak. W pogłowie zwierząt gospodarskich dominuje drób, w następnej kolejności trzoda chlewna i bydło.

Na terenie Sierpca oddziaływanie związane z niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych i organicznych ma marginalne znaczenie i występuje głównie na terenach ogródków działkowych oraz niewielkich obszarach upraw rolnych.

Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Miasto należy do słabo zalesionych - grunty leśne zadrzewione i zakrzewione obejmują zaledwie 3% powierzchni miasta.

Większość lasów na terenie miasta posiada status lasów ochronnych – 32,41 ha spośród ca 56,40 ha wszystkich terenów leśnych. Lasy charakteryzują się młodym na ogół drzewostanem (II i III klasa wieku), częste są także młode nasadzenia monokultury sosny (I klasa wieku).

W lasach na terenie Sierpca dominują siedliska borów świeżych i borów mieszanych świeżych, a w ich składzie gatunkowym dominują sosny i dęby. Drugą grupę stanowią lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane wilgotne, lasy świeże i olsy. Siedliskowe typu lasu są ściśle związane z położeniem – w dolinie rzeki Skrwy i Sierpianicy, w podmokłych dolinach. W drugiej grupie siedliskowej dominują sosny, dęby i olsy z domieszką modrzewia, brzozy, lipy, jawora, świerka, wiązu i jesionu.

Zgodnie z *Uproszczonym Planem Urządzenia Lasu obrębu Sierpc, woj. mazowieckie, pow. sierpecki, gmina Sierpc na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.* stan zdrowotny lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa jest zadowalający, a stan sanitarny nie budzi zastrzeżeń. Nie wyodrębniono uszkodzeń przemysłowych.

2. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Osią hydrograficzną miasta Sierpca jest rzeka Sierpienica będąca prawym dopływem Skrwy. Sierpienica przecina miasto ze wschodu na zachód. W części centralnej, w obrębie zabudowań miasta, jest uregulowana, natomiast jej wschodnie i zachodnie odcinki mają charakter silnie meandrujący, z licznymi zakolami. Poza Sierpenicą, sieć hydrograficzną miasta tworzą nieliczne niewielkie zbiorniki wodne naturalne położone w północnej części miasta oraz zbiorniki sztuczne, wśród których należy wymienić wypełnione wodą wyrobiska poeksploatacyjne w południowej części miasta oraz staw miejski „Jeziórka”.

Rzeka Sierpienica jest rzeka kontrolowaną w przekroju wodowskazowym. Całkowita powierzchnia zlewni do wodowskazu Sierpc (4,6 km biegu rzeki) wynosi 390,5 km² (IMGW 1980) zaś powierzchnia zlewni do ujścia Sierpienicy do Skrwy 395,85 km² (IMGW 1980, IMGW 2005). Na terenie miasta Sierpca obszar zlewni wynosi 5,35 km², co stanowi 1,35% całkowitej powierzchni zlewni.

Przeptywy średnie niskie (SNQ), średnie (SQ) oraz zwyczajne wielkie (WQ_{50%}) ustalone dla profilu Sierpc na podstawie odpływów jednostkowych odczytanych z Atlasu Hydrologicznego Polski przedstawiono w poniższej tabeli:

Tab. 5 Wartości odpływów jednostkowych i obliczonych przepływów SNQ, SQ, WQ_{50%} w zlewni do wodowskazu Sierpc

Profil	SNQ		SQ		WQ _{50%}	
	l/s km ²	m ³ /s	l/s km ²	m ³ /s	m ³ /s km ²	m ³ /s
Sierpc	0,84	0,33	3,90	1,52	0,029	11,3

Źródło: „Koncepcja zagospodarowania rzeki Sierpienicy na terenie miasta Sierpca”, Katedra Geoinżynierii SGGW w Warszawie, 2009 r.

Rzeki, w myśl Ramowej Dyrektywy Wodnej, zostały ujęte w podstawową jednostkę gospodarowania wodami zwaną **jednolitą częścią wód powierzchniowych (JCWP)**. Na terenie miasta Sierpca wydzielono następujące jednolite części wód powierzchniowych (dla rzek):

- PLRW2000172756549 **Dopływ spod Piastowa,**
- PLRW200019275649 **Sierpienica od Dopływu spod Drobina do ujścia,**
- PLRW20002027569 **Skrwa od Sierpienicy do ujścia,**
- PLRW200020275639 **Skrwa od Chroponianki do Sierpienicy bez Sierpienicy.**

W punkcie pomiarowym dla jednolitej części wód powierzchniowych **Dopływ spod Piastowa** w 2017 r. klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych przedstawiała się następująco:

- klasa elementów biologicznych: I,
- klasa elementów fizykochemicznych: poniżej stanu dobrego,
- klasa elementów hydromorfologicznych: II.

W punkcie pomiarowym dla jednolitej części wód powierzchniowych **Sierpienia od Dopływu spod Drobin do ujścia** w 2018 r. klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych przedstawiała się następująco:

- klasa elementów biologicznych: III,
- klasa elementów fizykochemicznych: poniżej stanu dobrego,
- klasa elementów hydromorfologicznych: II.

W punkcie pomiarowym dla jednolitej części wód powierzchniowych **Skrwa od Sierpienicy do ujścia** w 2018 r. klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych przedstawiała się następująco:

- klasa elementów biologicznych: II,
- klasa elementów fizykochemicznych: II,
- klasa elementów hydromorfologicznych: II.

W punkcie pomiarowym dla jednolitej części wód powierzchniowych **Skrwa od Chroponianki do Sierpienicy bez Sierpienicy** w 2018 r. klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych przedstawiała się następująco:

- klasa elementów biologicznych: II,
- klasa elementów fizykochemicznych: II,
- klasa elementów hydromorfologicznych: I.

Wszystkie powyższe JCWP zostały określone jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są dobry stan chemiczny i dobry stan ekologiczny.

Wody podziemne

Według podziału hydrogeologicznego Polski obszar Sierpca znajduje się w obrębie regionu północnomazowieckiego. Główny poziom wodonośny zlokalizowany jest w utworach czwartorzędowych paleogeńsko-neogeńskich i są one głównymi poziomami użytkowymi. Użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędu są związane z międzymorenowymi piaskami wodnolodowcowymi głównie z okresu zlodowaceń środkowopolskich oraz piaszczystymi osadami interglacialnymi. W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego wyróżniono: poziom przypowierzchniowy i główny użytkowy poziom wodonośny. Poziom przypowierzchniowy ma miąższość od kilku do kilkunastu metrów i jest związany z występującymi na powierzchni terenu osadami piaszczystymi, wodnolodowcowymi i moren czołowych zlodowacenia bałtyckiego. Poziom ten jest drenowany przez sieć cieków powierzchniowych, odprowadzających wody do Skrwy. W starszych osadach czwartorzędowych, z którymi jest związany główny użytkowy poziom wodonośny, stwierdzono zróżnicowanie ze względu na wykształcenie utworów i wodonośność. Sumaryczna miąższość czwartorzędowego poziomu wodonośnego wynosi od kilku do ponad 130 m. Piętro czwartorzędowe stanowi podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę odbiorców przemysłowych i komunalnych. Zasilanie piętra czwartorzędowego następuje głównie przez infiltrację wód opadowych. Poziom wodonośny w obrębie neogenu jest związany głównie z mioceniem i posiada niewielkie znaczenie użytkowe

Główny poziom użytkowy jest praktycznie pozbawiony izolacji i z tego względu jest narażony na zanieczyszczenia. Zasilanie piętra paleogen-neogen następuje przez infiltrację wód z warstw wyżej zaległych i przez okna hydrauliczne w strefach dolin kopalnych.

Ze względu na zaleganie poziomu wody gruntowej na terenie miasta można wydzielić:

- obszary dolinne – w dużej części okresowo zalewane, gdzie głębokość występowania I poziomu wód gruntowych zależy od stanów wody w rzece;
- obszary pozadolinne o swobodnym zwierciadle wód gruntowych, utrzymującym się na różnych głębokościach;
- obszary pozadolinne o ciągłym zwierciadle wody.

W dolinie rzeki Sierpienicy stwierdzono występowanie jednego poziomu wód gruntowych w osadach akumulacji rzecznej. W dolinie woda występuje płytko - do ok. 2,5 m p.p.t. Zwierciadło wykazuje charakter swobodny, a lokalnie, pod warstwami utworów organicznych i mad, lekko naporowy. Zwierciadło wód gruntowych wykazuje spadek z wysoczyzny ku dolinie rzeki Sierpienicy i w kierunku

ujścia Sierpienicy do Skrwy. Na obszarze wysoczyzny zwierciadło wód gruntowych znajduje się na głębokości od ok. 7,0 do ok. 18,0 m.

Na terenie Polski wyznaczone zostały 172 **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**. Miasto Sierpc znajduje się w granicach obszaru **JCWPd nr 48**.

Wody JCWPd nr 48 badane były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w 2017 r. Jeden z punktów pomiarowych znajdował się na terenie Sierpca. Wody podziemne zbadane w tym punkcie zaliczone zostały do II klasy jakości. Wody JCWPd nr 48 zostały określone jako niezagrażone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Ocena ich stanu ilościowego i chemicznego została określona jako dobra. Wynika to z tego, że zasoby tej JCWPd są izolowane utworami słabo przepuszczalnymi.

3. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Na terenie miasta Sierpca nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. **Teren miasta graniczy** poprzez zachodnią granicę administracyjną z **Obszarem Chronionego Krajobrazu „Przyrzecze Skrwy Prawej”**.

W granicach miasta zlokalizowane są **pomniki przyrody**, które objęte są ochroną w myśl Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098).

Tab. 6 Rejestr pomników przyrody na terenie miasta Sierpca

L.p.	Rodzaj pomnika	Lokalizacja	Podstawa prawna
1.	Aleja lipowa składająca się z 71 sztuk lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>) o wysokości od 21m do 32m i obwodach pni od 119cm do 314cm	ul. Staszica 93 (teren prywatny)	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
2.	Buk pospolity o wysokości 20m oraz o obwodzie 324cm (<i>Fagus sylvatica</i>)	ul. Staszica 93 (teren prywatny)	
3.	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>) o obwodzie pnia 335cm i wysokości 25m	Park im. J. Korczaka przed budynkiem sądu rejonowego w Sierpcu, ul. Wiosny Ludów 1	<ul style="list-style-type: none">• Rozporządzenie Nr 8/92 Wojewody Płockiego z dnia 21.05.1992 r. o uznaniu za pomnik przyrody;• Rozporządzenie

			Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
--	--	--	---

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl> (dostęp: listopad 2019 r.)

Na zachód od miasta przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym:

- Dolina Drwęcy-Dolina Dolnej Wisły Wschodni,
- Dolina Wisły – Kampinoski Park Narodowy.

Krajobraz kulturowy

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego miasto Sierpc opisane jest jako jeden z ośrodków kreowania tożsamości kulturowej regionu mazowieckiego oraz miejsce o istotnym znaczeniu dla województwa mazowieckiego z zakresu ochrony krajobrazu kulturowego.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami **krajobrazem kulturowym** jest przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

W części analitycznej *Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami* miasto Sierpc jest wymieniane jako miasto historyczne³ mające szczególne znaczenie dla kultury narodowej. Krajobraz kulturowy Sierpca wyróżnia się cenną tradycją historyczną oraz wartościowymi układami urbanistycznymi i zabytkowymi obiektami architektonicznymi, o których szerzej mowa w rozdziale VI.

Krajobraz kulturowy Sierpca to nie tylko obiekty materialne, ale jest on również ściśle związany z walorami przyrodniczymi, a konkretnie cennymi terenami doliny rzeki Sierpienicy. Dolina rzeczna zajmuje w krajobrazie miasta miejsce szczególne, nadające mu cech wyróżniających, wpływa również na sposób zagospodarowania terenów do niej przyległych. Rozlewiska w dolinie Sierpienicy były prawdopodobnym pierwszym miejscem usytuowania wczesnośredniowiecznego grodu. Warunki topograficzne zadecydowały również o dalszym rozwoju przestrzennym miasta, które

³ W oparciu o zapisy Międzynarodowej Karty Odnowy Miast Historycznych ICOMOS można przyjąć, że pojęcie miast historycznych odnosi się do zespołów i jednostek osadniczych, które obecnie posiadają status miast lub w przeszłości były miastami i odzwierciedlają wartości charakterystyczne dla tradycyjnych struktur miejskich.

przybierało kształt nietypowy jak na ówczesnie lokowane miasta – bez geometrycznego układu z prostokątnym placem i siatki prostopadłych ulic.

Pierwotny układ zabudowy miasta jest nadal dobrze czytelny w przestrzeni, pomimo wpływu wielu czynników antropogenicznych i zmian nimi wywołanych. Co najważniejsze, układ doliny rzeki Sierpicy pozostaje niezakłócony i nadal silnie zaznacza się w krajobrazie miasta.

VI. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Zarys historii miasta

Pierwsze wiarygodne dane na temat miasta Sierpca pochodzą dopiero z okresu średniowiecza, jednakże najstarsze ślady osadnictwa ludzkiego na terenie tzw. ziemi sierpeckiej sięgają czasów neolitu (5200 – 1900 p.n.e.).

W czasach cesarstwa rzymskiego w okolicach Sierpca przebiegał tzw. „szlak bursztynowy”, który rozwinął pierwszy prymitywny handel, czego dowodem są monety rzymskie odnajdywane na terenie ziemi sierpeckiej. W X wieku w miejscu dzisiejszego Sierpca istniał drewniany, warowny gród. W 1003 r. według tradycji powstał kościół farny pw. Św. Wita, Modesta i Krescencji w miejscu pogańskiej świątyni. Pierwsza odnotowana wzmianka na temat Sierpca pochodzi z tzw. falsyfikatu mogileńskiego z 1155 r.

Pierwotne położenie grodu nie jest dzisiaj dokładnie znane, istnieje kilka hipotez na ten temat. Jedną z najbardziej prawdopodobnych teorii mówi, że osada musiała być zlokalizowana blisko rzeki, aby gród miał dobre warunki do obrony, ale jednocześnie na takim terenie, gdzie uniknąłby podtopienia.

Sierpc był pierwszym miastem na Mazowszu Płockim lokowanym na prawie średzkim. Dokumentem z dnia 8 maja 1322 r., książę mazowiecki Wacław zezwolił na lokację miasta na prawie średzkim. Przywilej ten odnowiono w 1389 r., gdy nastąpiła druga lokacja miasta na prawie magdeburskim. Wówczas król Władysław Jagiełło nadał miasto osobie świeckiej – Jaśkowi Pilikowi. Po śmierci Pilika w bitwie pod Worską w 1399 r. miasto przeszło w ręce kasztelana płockiego, Jana z Gulczewa. Był on pierwszym właścicielem miasta z rodu Sierpskich. Pod rządami Sierpskich miasto osiągnęło najwyższy poziom rozwoju i dostatku. W 1495 r. ziemia sierpecka wraz z księstwem płockim została włączona do Korony i nowo utworzonego województwa płockiego. Na przełomie XV i XVI w. pojawili się w Sierpcu pierwsi Żydzi. Na przełomie wieku XV i XVI istniało w Sierpcu 5 fabryk sukna rozłożonych wzdłuż rzeki w obrębie miasta, browar, kilka garbarni i propinacje.

W roku 1534 miasto zostało podzielone między dwóch braci Sierpskich - Feliksa i Prokopa. Pierwszemu z nich przypadła w udziale część miasta na południe od Sierpicy, drugiemu zaś - część północna.

Po śmierci Prokopa Sierpskiego, doszło do podziału miasta między jego spadkobierczynie: Urszulę Sierpską Potulicką i Annę z Sierpskich Piwowę. W 1625 r. część należąca do Potulickich została przekazana na rzecz klasztoru benedyktynek, które Zofia Potulicka sprowadziła z Sandomierza.

W 1556 r. Sierpc został miastem powiatowym. Teren powiatu sierpeckiego wydzielono z części powiatów: bielskiego i raciąskiego.

W roku 1630 miał miejsce jeden z największych pożarów miasta, kiedy to spłonął kościół farny, klasztor na górze Loret oraz całe Stare Miasto.

W XVII w. i XVIII w., po licznych pożarach i przemarszach wojsk, miasto przeżyło upadek gospodarczy. Brak żywności spowodował nie tylko powszechny głód, ale i zarazy.

Po II rozbiore Polski, Sierpc został włączony do zaboru pruskiego. W roku 1794, po pożarze miasta, przeniesiono urzędy powiatowe do Mławy, zaś od roku 1800 Sierpc przestał być siedzibą powiatu. Od 1796 r. część lewobrzeżna stała się miastem rządowym. Prawobrzeżna część pozostała w rękach właścicieli prywatnych, którymi byli wówczas Bromirscy.

Po 1807 r. Sierpc znalazł się w granicach Księstwa Warszawskiego, zaś po roku 1815 wchodził w skład Królestwa Kongresowego. W związku z napływem ludności wyznania prawosławnego w II poł. XIX w. przy ul. Płockiej wybudowano cerkiew. W 1841 r. oddano do użytku ratusz miejski, jednak jego prostota i skromność świadczyły o ubóstwie miasta. W latach późniejszych mieścił się w nim Magistrat, gabinet Burmistrza, a ponadto odbywały się posiedzenia Rady Miejskiej. W ratuszu znajdował się również posterunek Policji Państwowej.

W 1857 r., wobec zadłużenia ówczesnych właścicieli miasta, część prawobrzeżna miasta przechodzi drogą licytacji na własność Aleksandra Jackowskiego, a w 1865 r. - do majątku Komisji Rządowej.

Sierpc w tym okresie stawał się głównym centrum handlowym regionu. W 1865 r. ilość dni targowych zwiększono do 2 tygodniowo. W 1869 r. powstał browar, należący do rodziny Pehlke, funkcjonujący aż do roku 1929. W 1867 r. Sierpc ponownie zostaje miastem powiatowym.

W początkach wieku XX czołowy sierpecki przedsiębiorca Jakub Rudowski uruchomił duży parowy młyn i pierwszą w mieście elektrownię.

W latach 1911-1913 wybudowano kościół ewangelicki, według projektu architektonicznego Bolesława Zienkiewicza - obecnie kościół p.w. Św. Maksymiliana Kolbego.

I wojna światowa dla Sierpca zaczęła się we wrześniu 1914 r. 19 listopada tego roku Sierpc został zajęty przez wojska niemieckie, które po jakimś czasie zostały wyparte przez Rosjan. Ci z kolei wycofali się z miasta w lutym 1915 r., wysadzając wcześniej 2 mosty na rzece Sierpienicy. 12 lutego 1915 r. wkroczyli Niemcy. W trakcie wojny, w roku 1916, Niemcy wybudowali linię kolejki wąskotorowej z Sierpca do Torunia, przedłużając ją później do Nasielska.

W 1922 roku do Sierpca przyłączono wsie Włóki Małe i Włóki Piaski - obecnie ul. Reymonta i ul. Kilińskiego. Do wybuchu wojny przeprowadzono szereg prac budowlanych. Między innymi budowano ulice i chodniki, oddano do użytku nową rzeźnię. Zniwelowano targowisko i wzniesiono na nim budynki gospodarcze.

Dnia 20 kwietnia 1924 r. oddano do użytku budynek dworca kolejowego oraz otwarto linię kolejową normalnotorową relacji Sierpc-Nasielsk. W 1934 r. oddano do użytku linię kolejową relacji Sierpc-Płock, w 1937 r. Sierpc-Toruń, a w 1938 r. relacji Sierpc-Brodnica. Po wybudowaniu w grudniu 1938 r. mostu kolejowo-drogowego na Wiśle w Płocku, Sierpc stał się ważnym węzłem kolejowym.

W trakcie II wojny światowej powiat sierpecki wcielono do III Rzeszy. W czasie kampanii wrześniowej na terenie powiatu sierpeckiego nie prowadzono większych działań militarnych. W okresie okupacji Niemcy wykorzystując niewolniczą pracę więźniów poprawiali stan dróg, budowali domy mieszkalne, dokończyli budowę Domu Kultury, a także pogłębili i oczyścili "Jeziórka". Przy obecnej ul. Armii Krajowej wybudowano domy mieszkalne dla niemieckich urzędników. W dawnej dzielnicy żydowskiej Włóki (okolice obecnej ul. 11 Listopada) utworzono getto.

20 stycznia 1945 r. Sierpc został wyzwolony spod okupacji niemieckiej przez wojska radzieckie.

2. Rozwój przestrzenny miasta

Dotychczasowe hipotezy na temat pierwszej lokalizacji osady na terenie Sierpca mówią o prawdopodobnym jej zlokalizowaniu w dzisiejszym rozwidleniu ulic Piastowskiej i Płockiej, ewentualnie w okolicach ul. Św. Wawrzyńca czy ul. 11 listopada.

Prowadzone od 2014 r. na terenie Sierpca badania archeologiczne pozwoliły odkryć nowe fakty na temat lokalizacji średniowiecznego grodu. Okazało się, że zarówno przy ulicy Farnej, jak i pod dworkiem „Kasztelanka”, znajdują się siedziby dawnych właścicieli Sierpca, które roboczo nazwano zamkami. Do XIX w. istniała w Sierpcu ulica Zamczysko (obecnie ulica Benedyktyńska), co niewątpliwie potwierdza teorie o miejscu zlokalizowania grodu.

Podczas prowadzonych badań natrafiono na ślady osadnictwa sięgające drugiej połowy XII w. oraz początków XIII stulecia (takie jak ceramika naczyniowa oraz liczne fragmenty skór), które poprzedzają powstanie zamku, a świadczą o istnieniu nad Sierpienicą osady otwartej, gdzie trudniono się obróbką skór oraz być może produkcją szewską.

Zamek z przełomu XV i XVI w., fundacji Prokopa Sieprskiego, istniał ok. 150 lat i ulegał pewnym przemianom architektonicznym. Odstonięto spore potacie murów tego zamku, elementy drewniane konstrukcji oraz odnaleziono liczne artefakty, związane nie tylko z funkcjonowaniem XVI-wiecznego zamku, ale i znacznie wcześniejszego osadnictwa nad Sierpienicą. W najstarszej z faz zamek składał się z kamienicy, co najmniej dwukondygnacyjnej. Od strony wschodniej znajdowała się

brama wjazdowa, a od strony zachodniej – wieża mieszkalno-obronna. Wszystko zaś otaczały mury obronne. W kolejnej fazie zamek został poddany rozbudowie. Powstało międzymurze wschodnie wraz z rozbudowanym budynkiem bramnym, a wieża mieszkalno-obronna została zamieniona na łaźnię. W trzeciej fazie, datowanej już na wiek XVII, powstała naprzeciwległa, południowa kamienica zamkowa z basztą, mieszczącą klatkę schodową bądź latryny. Przestrzeń między bramą wjazdową a dawnym średniowiecznym murem została zabudowana dużym gmachem budynku bramnego, wykonanego najprawdopodobniej w murze.

Po częściowej rozbiórce zabudowań zamku, w jego miejscu, powstał budynek przypominający formą pałac z ryzalitem wejściowym, sienią pośrodku oraz dwoma izbami po obu stronach. Budowla prawdopodobnie otoczona była ogrodem typowym dla późnego renesansu i wczesnego baroku.

Pod koniec XVII w., albo w początku XVIII stulecia, z częściowym wykorzystaniem dawnych fundamentów zamku, a częściowo na nowych, powstały zabudowania związane z założeniem dworskim, które funkcjonowały w późniejszym czasie i zostały utrwalone na mapie pruskiej z początku XIX wieku jako Schlossplatz.

Prace wykopaliskowe prowadzono także w piwnicach Dworku „Kasztelanka”, która również kryje drugą siedzibę dawnych właścicieli Sierpca. Na dzień dzisiejszy dalsze prace archeologiczne w tym miejscu nie były prowadzone.

Warunki topograficzne terenu oraz istnienie uformowanej osady i funkcjonowanie szlaków komunikacyjnych miały wpływ na nietypowe rozplanowanie miasta lokalizowanego w 1322 r. Układ urbanistyczny wytyczonego w XIV w. miasta cechuje brak typowego dla miast tego okresu geometrycznego układu: prostokątnego placu i siatki prostopadłych i równoległych w stosunku do niego ulic. Centralną częścią układu przestrzennego był plac rynkowy w kształcie wydłużonego czworoboku (obecnie Plac Kard. S. Wyszyńskiego). Z narożników placu biegły ulice – obecnie Księcia Wacława, Farna, 11 Listopada i Płocka. Wydzielono również, równoległe do rynku, dwa bloki zabudowy: wschodni i zachodni.

W 1386 r. nastąpiła druga lokacja miasta na prawie magdeburskim, w efekcie której nastąpiła ewolucja jego układu przestrzennego. Prawdopodobnie wtedy wytyczono pozostałe bloki zabudowy i ujednolicono podział działek. Reliktem tych podziałów są wąskie i długie działki przy ul. Farnej i Księcia Wacława z głównymi zabudowaniami u frontu, a z zabudową oficynową i gospodarczą oraz ogrodami w głębi działek.

W XV i XVI w. miasto rozwijało się na lewym brzegu rzeki. W połowie XVI w., wraz ze wzrostem gospodarczym, nastąpił rozwój przestrzenny miasta. Wokół kościoła Św. Ducha powstała dzielnica Czajpin, przy kościele Wniebowzięcia NMP – Nowe Miasto oraz Przedmieście Rypińskie. Zabudowa mieszkalna rozwijała się również wzdłuż traktu do Płocka. Na prawym brzegu Sierpienicy powstała m.in. dzielnica żydowska. W wieku XVII, poza drewnianym klasztorem przy kościele

Wniebowzięcia NMP, w mieście nie powstaje żadna znacząca inwestycja budowlana.

Na początku XIX w., w ramach królewskich działań zmierzających do uporządkowania architektoniczno-urbanistycznego miast, w Sierpcu w oparciu o pomiary geodezyjne dokonano regulacji miasta, wybrukowano prawie wszystkie ulice, wybudowano bądź naprawiono mosty oraz wybudowano ratusz.

Dalsze porządkowanie przestrzeni miasta nastąpiło wraz z narzuceniem warunków budowlanych dla powstającej zabudowy na terenie Mazowsza. Pomimo zaleceń wznoszenia budynków murowanych, nadal w XIX w. większość zabudowy stanowiły domy drewniane, murowana architektura mieszkalna reprezentowana była nielicznie.

W II połowie XIX w. Sierpc rozwija się w kierunku południowym. Wówczas wzniesiono cerkiew oraz Koszary Kawalerii rosyjskiej (np. przy ul. Tułdzieckich). Okres ten charakteryzował się również rozwojem przemysłu - w Sierpcu powstała fabryka sukna i dywanów oraz fabryka mydła. Do roku 1830 funkcjonowało w mieście 5 browarów. Nad rzeką zbudowano rzeźnię, zaś w 1830 r. powstały jatki miejskie, w których mieszkańcy mogli zaopatrywać się w mięso.

W okresie 1914-1915 r. część miasta uległa zniszczeniu w trakcie prowadzonych walk wojennych, m.in. wysadzono mosty na Sierpienicy.

Po II wojnie światowej nastąpił okres dynamicznego rozwoju infrastruktury i przemysłu - między innymi skanalizowano większość miasta, budowano nowe ulice, stare zaś utwardzono i pokrywano masą bitumiczną.

Układ i rozplanowanie miasta z XIV-XV w. nadal są czytelne w jego strukturze przestrzennej, pomimo wielu późniejszych przekształceń funkcjonalnych. Oryginalna drewniana zabudowa miasta ulega systematycznemu zubożeniu ze względu na katastrofalny stan zachowania i konieczne rozbiórki.

3. Obiekty i tereny zabytkowe, zasoby środowiska kulturowego

Rejestr zabytków

W rejestrze zabytków województwa mazowieckiego widnieją następujące obiekty i tereny zlokalizowane na terenie miasta Sierpca:

Tab. 7 Wykaz obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa mazowieckiego (stan na koniec 2020 r.)

NAZWA	CHRONOLOGIA	FUNKCJA	NR WPISU	DATA WPISU	ADRES
zespół sakralny benedyktynek	XVII w.	Budynek klasztorny	32/112 W	15.01.1958	Wojska Polskiego 28-

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

wraz z otoczeniem w promieniu 50 m	XVI w.	kościół			28a
	XVIII w.	dzwonnica			
Układ urbanistyczny	XIV w.	miasto	165/864 W	26.11.1971	część miasta
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	248	30.01.1979	Benedyktyńska 4
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	250/1523/75 W	22.05.1975	Benedyktyńska 6
zespół dworca kolejowego	1924-1926	dom pracowników kolei - budynek mieszkalny	A-941	05.10.1999	Dworcowa 7
		dworzec kolejowy			
		wieża ciśnień			
dom	pocz. XX w.	budynek mieszkalny	A-1003	05.01.2011	Farna 24
kościół parafialny pw. Św. Wita i Modesta raz z plastycznym i architektonicznym wyposażeniem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	przełom XV/XVI w.	kościół	34/114 W	25.01.1958	Farna
drewniany budynek mieszkalny dawniej spichlerz (ob. Dworek "Kasztelanka")	przełom XVIII/XIX w.	budynek mieszkalny	33/113 W	25.01.1958	Kasztelańska 2a
dom kultury	1938 – 1942	dom kultury	A-870	13.05.2009	Piastowska 39
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	253/1526/75 W	22.05.1975	Piastowska 8
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	249	30.01.1979	Plac Fryderyka Chopina 16

kościół pw. Świętego Ducha wraz z wystrojem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	XVII – XIX	kościół	35/115 W	25.01.1958	Plac Fryderyka Chopina
ratusz	1. poł. XIX w.	ratusz	150/599/62 W	04.04.1962	Plac Kardynała Wyszyńskiego 1
dom	koniec XIX w.	budynek mieszkalny	617	22.10.1990	Plac Kardynała Wyszyńskiego 13
budynek koszarowy, ob. szkoła	1880 r.	koszary	A-988	03.09.2010	Płocka 38
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	255	30.01.1979	Stefana Żeromskiego 1
dom	przełom XIX/XX w.	budynek mieszkalny	256	30.01.1979	Księcia Wacława 9
ruina kościoła pw. Świętego Krzyża z otoczeniem w promieniu 50 m	przełom XV/XVI w.	kościół	36/118 W	30.01.1958	Sempołowskiej
cmentarz rzymsko-katolicki z nagrobkami	Koniec XVIII w.	Cmentarz parafialny	A-1116	15.02.2013	Kościuszki 25
dom	lata 20 XX w.	budynek mieszkalny	A-1568	13.02.2020	Św. Wawrzyńca 4

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Płocku

Stanowiska archeologiczne

Tab. 8 Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie miasta Sierpca

Nr stanowiska, przybliżona lokalizacja	Nr zdjęcia AZP	Opis	Epoka
4 Ul. Borkowska	43-54	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
		Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze
3 Ul. Kościuszki	43-54	Osada	Wczesne średniowiecze
1	43-53	Osada	Nowożytność

Ul. Bobrowa			
2 Ul. Kościuszki	43-53	Osada	Epoka brązu/wczesna epoka żelaza
		Ślad osadnictwa	Nowożytność
3 Ul. Kościuszki	43-53	Osada	Wczesne średniowiecze
		Osada	Nowożytność
		Osada	Okres wpływów rzymskich
7 Ul. Bojanowska	43-53	Osada	Nowożytność
		Ślad osadnictwa	XII-XV w.
8 Ul. Bojanowska	43-53	Osada	Wczesne średniowiecze
9 Ul. Bojanowska	43-53	Osada	Okres wpływów rzymskich
		Osada	Wczesne średniowiecze
		Ślad osadnictwa	Nowożytność
10 Ul. Bobrowa	43-53	Osada	Wczesne średniowiecze
11 Ul. Sucharskiego	43-53	Osada	Nowożytność
13 Ul. Ziemowita	43-53	Osada	Nowożytność
14 Ul. Rypińska/Kościuszki	43-53	Osada	Nowożytność
73 Ul. Św. Wawrzyńca	43-53	Cmentarz przykościelny	Późne średniowiecze/nowożytność
23 Ul. Białobłocka	44-53	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze/nowożytność

55 Ul. Sempołowskiej	44-53	Cmentarz przykościelny kościoła św. Krzyża	Późne średniowiecze/nowożytność
12 Ul. Narutowicza	43-53	Osada	Nowożytna
66 Ul. Biskupa Floriana	43-53	Ślad osadnictwa	XIV-XVI w.
65 Ul. Piastowska	43-53	Studnia drewniana	XIV w.
70 Ul. Piastowska/Narutowicza	43-53	Studnia drewniana	XVI/XVII w.
71 Ul. Biskupa Floriana	43-53	Studnia drewniana	XIV-XVII w.
72 Ul. Farna	43-53	Drewniana konstrukcja drogi	XIV-XV w.
76 Ul. Farna	43-53	Cmentarz przykościelny kościoła pw. Św. Wita, Modesta i Krescencji	Późne średniowiecze/nowożytność
78 Ul. Żeromskiego	43-53	Cmentarz przykościelny kościoła pw. Św. Ducha	Późne średniowiecze/nowożytność
79 Ul. Farna	43-53	Zamek	Późne średniowiecze/nowożytność

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Płocku

Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta Sierpca funkcjonuje kilka stref ochrony konserwatorskiej rozumianych jako obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nieznacznie zmienionym, stanowiący świadectwo dorobku kulturowego, przeznaczony do szczególnej ochrony. Są to następujące strefy:

- **Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej** zespołu zabudowy staromiejskiej. Jej granice tożsame są z granicą historycznego układu urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków.
- **Strefa „B” ochrony konserwatorskiej** zasadniczych elementów rozplanowania przestrzennego i ochrony obiektów o cechach zabytkowych oraz ochrony archeologicznej. Strefa ta obejmuje tereny:

- wzdłuż ul. Wojska Polskiego obejmujące wzgórze Loret wraz z zespołem klasztornym oraz zabudową położoną po obydwu stronach tej ulicy aż do skrzyżowania z ul. Żeromskiego i Benedyktyńską;
 - tereny położone w rejonie ul. Św. Wawrzyńca i rzeki Sierpienicy, zabudowę wschodniej pierzei ul. Płockiej oraz tereny pomiędzy ul. Płocką a Piastowską, zabudowę zachodniej pierzei ul. Płockiej wraz z Placem Chopina i kościołem św. Ducha;
 - tereny położone w rejonie ulic: J. Kilińskiego, Wł. Reymonta, Żwirki i Wigury, 11 - go Listopada, Górnej, Podgórnej i Kasztelańskiej.
- **Strefa „K” ochrony krajobrazu** integralnie związanego z zespołem staromiejskim oraz tereny znajdujące się w jego otoczeniu, tj. dolina Sierpienicy. Strefa ta obejmuje dwa obszary:
- teren położony na wschód od ul. Wojska Polskiego do ul. Podgórnej, od północy sięga wzgórza klasztornego, wraz z terenem pomiędzy ul. Żwirki i Wigury a ul. Słowackiego i rzeką;
 - teren na zachód od ul. Wojska Polskiego, pomiędzy ul. Kościuszki a ul. Bobrową, od zachodu graniczy z cmentarzem parafialnym.
- **Strefa „E” ochrony ekspozycji** historycznej zabudowy miasta i walorów widokowych. Obejmuje tereny krajobrazu integralnie związanego z zespołem zabytkowym oraz tereny stanowiące zabezpieczenie ekspozycji zespołu staromiejskiego i zespołu klasztornego. Obszar strefy **E** obejmuje, strefę **A**, częściowo obszary strefy **K** oraz strefy **B** oraz tereny między Pl. Chopina a ulicami Narutowicza i Konstytucji 3 Maja.

Ponadto, dla obiektów lub zespołów ujętych w rejestrze zabytków województwa mazowieckiego wyznaczone zostały również **strefy konserwatorskie ochrony otoczenia obiektów zabytkowych**.

Zasięg przestrzenny powyższych stref, lokalizację obiektów ujętych w rejestrze zabytków, a także rozmieszczenie stanowisk archeologicznych oraz ich skupisk przedstawiono na załączniku graficznym nr 3.

Dobra kultury współczesnej

Według ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez **dobra kultury współczesnej** należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków,

założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznaniem dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Na mocy uchwały Nr 396/XLVII/ 2010 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych wzdłuż rzeki Sierpienicy, w granicach administracyjnych miasta Sierpca ochroną zostały objęte następujące **miejsca pamięci narodowej**:

- 1) cmentarz parafialny: pomniki i mogiły żołnierzy radzieckich, pomnik i zbiorowa mogiła ofiar terroru hitlerowskiego, tablica upamiętniająca ofiary terroru hitlerowskiego;
- 2) skwer przy ul. Kościuszki i Rypińskiej: pomnik powstańców styczniowych 1863 roku oraz pomordowanych podczas II wojny światowej;
- 3) kościół pw. Św. Wita, Modesta i Krescencji: tablica pamiątkowa ku czci ks. Bronisława Kolatora oraz tablica pamiątkowo ks. Stanisława Sławińskiego;
- 4) ul. Wojska Polskiego: tablica na murze klasztoru, poświęcona ok. 400 zamordowanym Polakom podczas II wojny światowej;
- 5) Plac Chopina: pomnik ku czci pomordowanych i poległych w latach: 1939-45;
- 6) ul. Mickiewicza: pomnik na miejscu egzekucji publicznej;
- 7) ul. Jagiełły: Pomnik ku czci Żydów, poległych w latach 1939-45.

Na mocy uchwały Rady Miejskiej Sierpca Nr 6/II/2018 z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru środkowej i południowo – wschodniej części miasta Sierpca – etap I, ochroną zostały objęte następujące **miejsca pamięci narodowej**:

- 1) tablica na budynku dawnego aresztu śledczego przy ul. Jana Pawła II, upamiętniającą Polaków zamordowanych przez Niemców w budynku aresztu śledczego podległego gestapo w latach 1939-1942;
- 2) dwie tablice ku czci nauczycieli z Sierpca i powiatu sierpeckiego poległych i pomordowanych w latach 1939-45, Dom Nauczyciela, przy ul. Braci Tułdzieckich;
- 3) pomnik ku czci oficerów ziemi sierpeckiej pomordowanych w obozach sowieckich w 1940 r. przy ul. Jana Pawła II w parku miejskim;

- 4) pomnik pamięci poległych za wolność ojczyzny uczestników Powstania Listopadowego, przy ul. Wiosny Ludów w parku miejskim;
- 5) pomnik w hołdzie Żołnierzom Września 1939 r. i Armii Krajowej, przy zbiegu ul. Wiosny Ludów i Płockiej.

4. Ocena funkcjonowania środowiska kulturowego

Na dzień sporządzenia niniejszego studium Miasto Sierpc nie posiada sporządzonej gminnej ewidencji zabytków oraz programu opieki nad zabytkami. Brak jest zatem odpowiedniej ochrony i planu działania w stosunku do obiektów o wysokich walorach kulturowych i krajobrazowych. Wiele obiektów ujętych w rejestrze zabytków jest w złym stanie technicznym i estetycznym.

Innym aspektem, który wpływa na zachowanie walorów miasta jest ruch tranzytowy przebiegający przez historyczne centrum miasta. Powoduje to, że historyczna i zabytkowa część miasta podlega niekorzystnym oddziaływaniom ruchu kołowego, takimi jak zabrudzenia elewacji czy drgania przenoszone zwłaszcza przez samochody ciężarowe, wpływające niekorzystnie na stan techniczny najstarszych obiektów budowanych.

Walorem krajobrazowym Sierpca są liczne przykłady zabudowy drewnianej. Obiekty architektury drewnianej mają dużą wartość kulturową i stanowią cenny potencjał dla krajobrazu miasta, lecz ich obecny stan w wielu wypadkach wpływa negatywnie na ocenę przestrzeni publicznej.

Sierpc charakteryzuje się czytelnością kompozycji przestrzennej i urbanistycznej. Niewątpliwie jest to walorem krajobrazu miasta. Tym bardziej, że w mieście nie występują obszary dysharmonijne w kontekście funkcjonalnym.

VII. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

Art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazuje, że sporządzenie audytu krajobrazowego należy do obowiązków organów samorządu województwa. Sposób przeprowadzenia audytu krajobrazowego, jego zakres oraz częstotliwość przeprowadzania regulują art. 38a i 38b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązek ten został wprowadzony przez ustawę z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.), która obowiązuje od dnia 11 września 2015 r. Sejmiki wojewódzkie są zobowiązane do uchwalenia audytu krajobrazowego w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

W dniu 15 marca 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 394). Od dnia wejścia w życie ww. rozporządzenia, samorząd województwa uzyskał szczegółowe wytyczne odnośnie zakresu i metodyki sporządzania audytów krajobrazowych.

Tym samym, Wojewoda Mazowiecki wyznaczył termin na sporządzenie audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego do końca 2023 r.

W związku z powyższym, wobec niesporządzenia audytu krajobrazowego na dzień opracowania studium, brak jest rekomendacji i wniosków odnoszących się do terenu miasta Sierpca.

VIII. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Demografia

Stan i dynamika ludności

W latach 2000 – 2019 w Sierpcu zauważalny był systematyczny spadek liczby ludności. Związany on jest zarówno z ogólnopolskimi trendami demograficznymi, jak i ruchami migracyjnymi. Na koniec 2019 r. liczba ludności była mniejsza o 1 011 osób w porównaniu do roku wyjściowego. Zmiany liczebności populacji w Sierpcu przedstawia poniższa tabela:

Tab. 9 Stan ludności miasta Sierpc wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2000-2019

ROK	OGÓŁEM	WG PŁCI	
		kobiety	mężczyźni
2000	18 944	9 959	8 985
2001	18 884	9 911	8 973
2002	18 867	9 887	8 980
2003	18 840	9 878	8 962
2004	18 777	9 855	8 922
2005	18 790	9 870	8 920
2006	18 725	9 834	8 891
2007	18 643	9 815	8 828
2008	18 671	9 853	8 818
2009	18 502	9 768	8 734
2010	18 807	9 843	8 964
2011	18 775	9 850	8 925

2012	18 632	9 787	8 845
2013	18 491	9 747	8 744
2014	18 453	9 735	8 718
2015	18 317	9 668	8 649
2016	18 192	9 587	8 605
2017	18 148	9 565	8 583
2018	18 014	9 502	8 512
2019	17 933	9 455	8 478

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Przetłamanie spadkowego trendu nastąpiło w 2010 i 2011 r. kiedy odnotowano wzrost liczby ludności w stosunku do lat poprzednich. W poszczególnych okresach spadki ludności były niewielkie – nie przekraczały 100 osób. Największe spadki liczby ludności ogółem miały miejsce w roku 2013, 2015 i 2018.

W 2019 r. 52,7% populacji stanowiły kobiety, a 47,3% mężczyźni. Sytuacja taka jest zbieżna z ogólną sytuacją demograficzną kraju.

Ryc. 2 Zmiany liczby ludności miasta Sierpca w latach 2000 - 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Stosunek osób w wieku produkcyjnym w odniesieniu do ogółu ludności wyniósł w 2019 r. 59%, a więc 41% stanowiły osoby w wieku nieprodukcyjnym (tj. w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym).

Tab. 10 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Sierpcu (stan na koniec 2019 r.)

WIEK	OGÓŁEM	WG PŁCI	
		kobiety	mężczyźni
przedprodukcyjny ⁴	3 109	1 534	1 575
produkcyjny ⁵	10 568	5 003	5 565
poprodukcyjny ⁶	4 256	2 918	1 338

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza struktury ludności miasta Sierpca według wieku wskazuje na największą liczebność grup wieku powyżej 50 lat, aczkolwiek dość liczne są również grupy wiekowe 35 – 39 lata oraz 40 – 44. Widoczny jest zatem znaczący udział osób w wieku poprodukcyjnym oraz w wieku zbliżającym się do poprodukcyjnego. Mało liczebne młode grupy wiekowe, przy dużym udziale osób starszych, wskazują na wysoki wskaźnik starości demograficznej. Wskaźnik ten rozumiany jest jako relacja liczby ludności w wieku emerytalnym (z punktu widzenia demograficznego - kobiety i mężczyźni w wieku 60 lat i więcej) do ogółu ludności. W 2019 r. dla Sierpca wskaźnik ten wynosił aż 27,4%. Według skali Rosseta, jeśli w danej populacji odsetek osób w wieku powyżej 60 lat wynosi powyżej 12%, populacja znajduje się w stadium starości demograficznej (Kurkiewicz, 2010).

W Sierpcu obserwować można tendencję dotyczącą całej populacji kraju, tj. przewagę liczebną kobiet w starszych grupach wieku. Przewaga liczebna kobiet rozpoczyna się w grupie wiekowej 45-49 lat i przybiera na intensywności z każdą następną grupą wiekową.

Tab. 11 Ludność miasta Sierpca wg grup wieku i płci oraz wskaźnik feminizacji (stan na koniec 2019 r.)

Przedziały wiekowe	Ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Współczynnik feminizacji ⁷
0-4	819	435	384	0,88
5-9	898	462	436	0,94
10-14	861	419	442	1,05
15-19	882	451	431	0,95

⁴ do 17 lat

⁵ mężczyźni przedział wiekowy 18-64 lata, kobiety 18-59 lat

⁶ mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej

⁷ określa ile kobiet w danym społeczeństwie przypada na określoną liczbę mężczyzn

20-24	911	417	494	1,18
25-29	1 146	601	545	0,90
30-34	1 241	629	612	0,97
35-39	1 413	736	677	0,91
40-44	1 346	687	659	0,95
45-49	1 183	577	606	1,05
50-54	1 080	501	579	1,15
55-59	1 223	551	672	1,2
60-64	1 527	674	853	1,26
65-69	1 359	589	770	1,3
70 i więcej	2 044	749	1295	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Ruch naturalny

W latach 2000 – 2019 miasto Sierpc charakteryzował ujemny przyrost naturalny.

Tab. 12 Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny w Sierpcu w latach 2000-2019

Lata	Urodzenia⁸ żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny
2000	149	208	-59
2001	128	209	-81
2002	147	174	-27
2003	143	187	-44
2004	147	189	-42
2005	139	175	-36
2006	149	192	-43
2007	157	183	-26
2008	141	193	-52
2009	153	222	-69
2010	143	195	-52
2011	119	171	-52
2012	140	219	-79
2013	128	192	-64

⁸ Urodzeni i zameldowani w Sierpcu

2014	129	153	-24
2015	112	186	-74
2016	107	223	-116
2017	98	195	-97
2018	85	255	-170
2019	103	240	-137

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu

Z danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu wynika, że od 2000 r. corocznie liczba zgonów kształtuje się na względnie tym samym poziomie. Do 2010 r. liczba urodzeń również utrzymywała się na tym samym, stabilnym poziomie, jednakże po tym roku, a zwłaszcza od 2015 r. odnotowuje się znaczący spadek liczby urodzeń, co negatywnie wpływa na saldo przyrostu naturalnego w mieście.

Migracje

Ze względu na czas trwania pobytu, ruchy wędrówkowe można podzielić na: migracje krótkookresowe i migracje długookresowe. Natomiast ze względu na fakt przekroczenia granicy państwowej – migracje wewnętrzne (krajowe) i zewnętrzne (zagraniczne).

Tab. 13 Migracje wewnętrzne i zagraniczne w Sierpcu w latach 2000 - 2019

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania ogółem	245	242	194	215	193	275	244	230	180	132	171	181	157	144	155	111	140	147	183	186
Zameldowania z miast	48	73	52	45	60	78	65	63	58	33	37	48	41	42	37	36	23	46	48	43
Zameldowania z wsi	197	169	142	170	133	197	179	167	122	99	134	133	116	102	118	75	117	101	135	143
Zameldowania z zagranicy	3	0	2	3	1	2	1	3	4	0	1	2	0	1	0	0	0	3	0	0

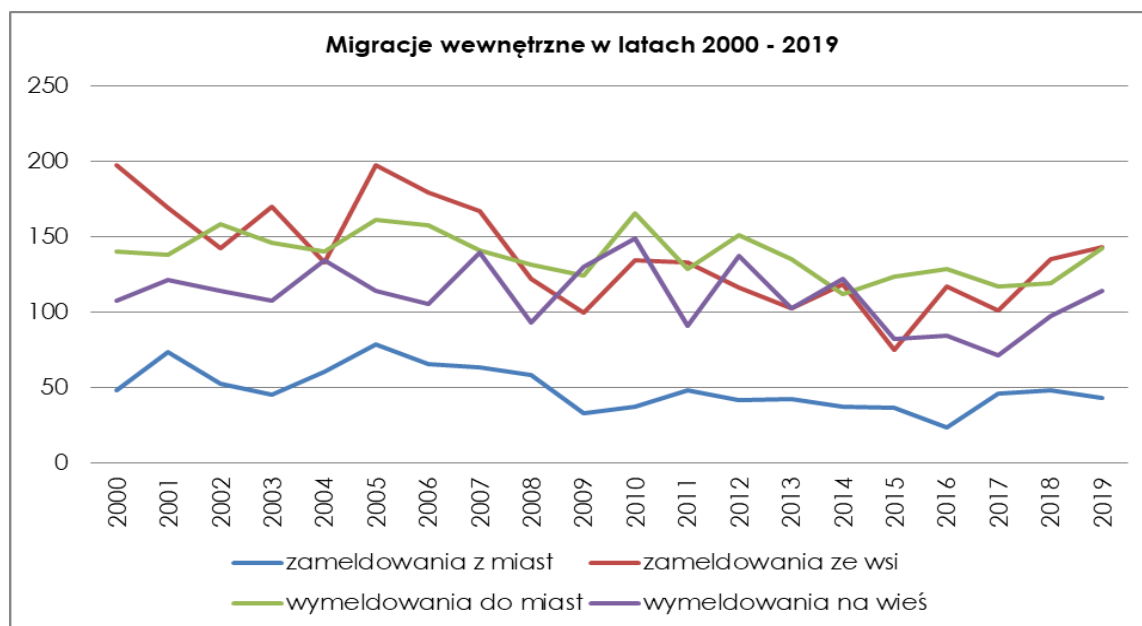
Wymeldowania ogółem	247	259	272	253	274	275	262	280	224	254	314	219	288	237	234	205	212	188	216	257
Wymeldowania do miast	140	138	158	146	140	161	157	141	131	124	165	128	151	135	112	123	128	117	119	142
Wymeldowania na wieś	107	121	114	107	134	114	105	139	93	130	149	91	137	102	122	82	84	71	97	114
Wymeldowania z granicę	0	0	0	0	0	0	2	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Saldo migracji	1	-17	-76	-35	-80	2	-19	-50	-41	-123	-142	-36	-131	-92	-79	-94	-72	-38	-33	-71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2000 – 2019 w Sierpcu utrzymywało się ujemne saldo migracji. Wyjątkiem był rok 2000 i 2005, kiedy to odnotowano dodatnie saldo migracji, aczkolwiek bardzo niskie.

W ruchu wewnętrznym, tj. w podziale miasto-wieś, w zameldowaniach dominują zameldowania ze wsi. Wynika to faktu, że gmina miejska Sierpc jest największym ośrodkiem powiatu sierpeckiego „przyciągającym” m.in. osoby poszukujące pracy. Zameldowania z miast stanowią najmniejszy odsetek migrujących osób. Natomiast w wymeldowaniach w ruchu wewnętrznym przeważa kierunek „do miast”, aczkolwiek kierunek „na wieś” odnotowywał stosunkowo zbliżone wartości. Brak jednoznacznie dominującego kierunku wymeldowania z jednej strony związany jest z tym, że mieszkańcy Sierpca wymeldowują się do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu lepszej pracy lub w celu podjęcia nauki. Z drugiej strony, migranci „na wieś” to osoby często na co dzień pracujący lub uczący się w Sierpcu, a wyprowadzka z Sierpca związana jest najczęściej z kupnem domu w jednej z podsierpeckich miejscowości.

Ryc. 3 Kierunki migracji wewnętrznych w Sierpcu w latach 2000 - 2019

Źródło: opracowanie własne

2. Rynek pracy

Zatrudnienie

Na koniec 2019 r. w Sierpcu **status pracującego**⁹ posiadało **5681 osób**. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców pracowało wówczas 317 osób. Wskaźnik ten był wyższy niż przeliczony dla powiatu sierpeckiego (147) i zbliżony do wskaźnika dla województwa mazowieckiego (316). Dla miasta Sierpca wskaźnik ten pozostaje względnie stabilny w okresie 2014 r. – 2019 r., jednakże z tendencją wzrostową.

Na koniec 2019 r. w Sierpcu w rejestrze REGON **zarejestrowanych** było **1 779 podmiotów gospodarki narodowej**, z czego 1348 podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Sierpcu najwięcej było spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością. Pod kątem liczby zatrudnionych pracowników najwięcej było mikroprzedsiębiorstw, tj. zatrudniających 0 - 9 pracowników.

⁹ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.).

Udział poszczególnych sektorów przedstawiał się następująco:

- **78,9% (1 403)** podmioty zakwalifikowane jako **pozostała działalność**;
- **19,4% (345)** podmioty zakwalifikowane jako **przemysł i budownictwo**;
- **1,7% (31)** podmioty zakwalifikowane jako prowadzące działalność w dziedzinie **rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa**.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności były: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo.

Bezrobocie

Na koniec 2019 r., według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w mieście było 845 bezrobotnych, wśród których liczebniejszą grupę stanowiły kobiety. Jednakże zgodnie z danymi, w latach 2015-2019 w mieście odnotowywano sukcesywny spadek bezrobocia rejestrowanego¹⁰, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym również sukcesywnie spada, ale pozostaje wyższy wśród kobiet. Wskaźnik ten dla miasta Sierpca jest niższy niż w powiecie sierpeckim (8,7% w 2019 r.), lecz dużo wyższy niż mierzony dla województwa mazowieckiego (3,9% w 2019 r.).

Poniżej przedstawiono jak zmieniła się stopa bezrobocia rejestrowanego w ciągu ostatnich 5 lat. Tendencja spadkowa wskazuje na poprawę sytuacji na rynku pracy.

¹⁰ Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 ze zm.), obejmują osoby (cudzoziemca - członka rodziny obywatela polskiego) niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub szkół wyższych gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

Tab. 14 Bezrobocie rejestrowane w mieście Sierpcu w latach 2015 - 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób bezrobotnych ogółem ,w tym:	1243	1153	1025	955	845
– liczba mężczyzn	580	215	447	421	384
– liczba kobiet	663	639	578	534	461
Udział bezrobotnych (%) zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, w tym:	10,9	10,3	9,3	8,8	8,0
– udział mężczyzn	9,7	8,7	7,7	7,4	6,9
– udział kobiet	12,2	12,0	11,1	10,4	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W latach 2002 – 2019 **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto**¹¹ w powiecie sierpeckim¹² **wzrosło z ok. 1 992 zł do ok. 4 163 zł**. Na koniec 2019 r. średnie wynagrodzenie brutto w powiecie było znacząco niższe niż w województwie mazowieckim (6 248,47 zł) i dla całego kraju (5 181,63 zł). W tym przypadku duże ośrodki miejskie zawyżają średnią. Dla porównania poniżej przedstawiono średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach sąsiadujących z powiatem sierpeckim (zarówno z województwa mazowieckiego, jak i kujawsko-pomorskiego):

Tab. 15 Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2019 r. w powiatach bezpośrednio sąsiadujących z powiatem sierpeckim

Powiat	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (zł)
sierpecki	4 163,16
lipnowski	3 761,30
rypiński	3 979,24
płocki	4 332,92
płoński	4 421,56
żuromiński	3 855,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

¹¹ Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób

¹² Powiaty do najniższy poziom udostępniania danych przez GUS

Z powyższej tabeli wynika, że przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w powiecie sierpeckim było jednym z wyższych wśród analizowanych powiatów (wyższe odnotowano w powiecie płockim i płońskim).

W mieście Sierpcu w 2019 r. miesięcznie 1173 rodzin¹³ pobierało świadczenie wychowawcze 500+. Świadczeniem tym objętych było 1694 dzieci w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca i 2768 dzieci w okresie od 1 lipca do 31 grudnia. Łącznie w 2018 r. w Sierpcu wypłacono świadczenia 500+ na kwotę 13 938,40 zł.

W mieście Sierpc, według stanu na koniec 2019 r., 4% ludności ogółem stanowili beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej¹⁴.

3. Mieszkalnictwo

Na koniec 2019 r. w Sierpcu znajdowało się 7 355 mieszkań¹⁵ o łącznej licznie 28 549 izb. Od 2013 r. łączna liczba mieszkań wzrosła o 369 mieszkań. Podstawowe wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych przedstawia poniższa tabela:

Tab. 16 Zasoby mieszkaniowe w Sierpcu w 2019 r.

Wskaźnik	Wartość		
	Miasto Sierpc	powiat sierpecki	woj. mazowieckie
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	68,7	79,0	72,4
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	28,2	26,2	31,3
mieszkania na 1000 mieszkańców	410,1	331,8	432,3
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,88	4,09	3,62
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,44	3,01	2,31

¹³ Dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 30 czerwca.

¹⁴ Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej.

¹⁵ Oznaczenie „mieszkanie” w statystycznym kontekście rozumiane jest zarówno jako lokal mieszkalny, jak i dom

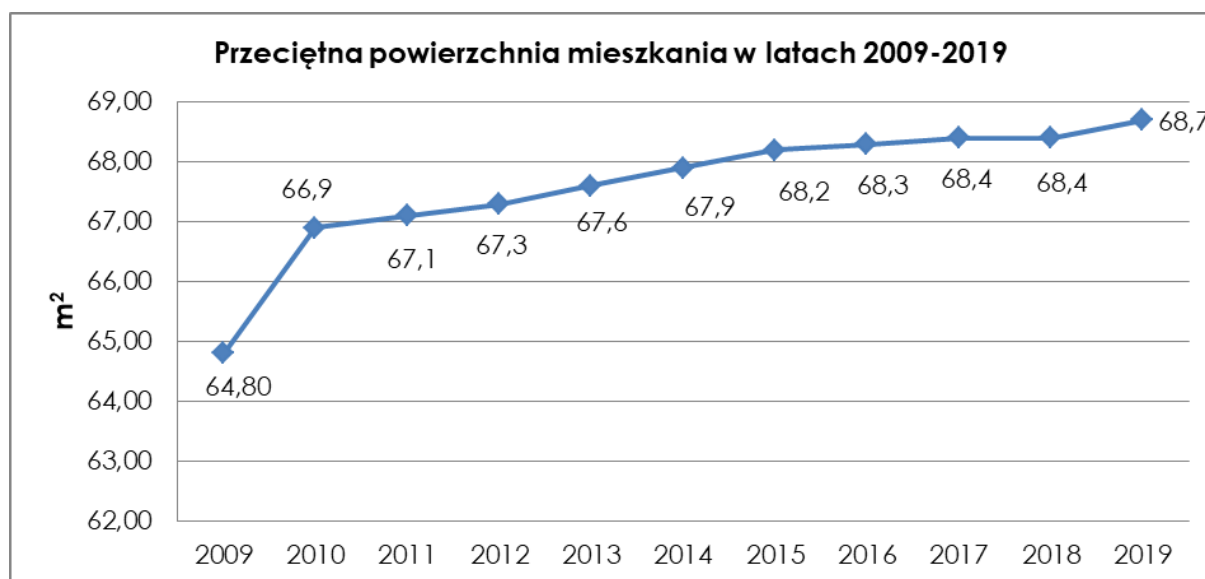
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,63	0,74	0,64
----------------------------------	------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Sierpcu w 2019 r. wynosiła 68,7 m², a średnia liczba osób przypadających na 1 mieszkanie wynosiła 2,44. Pierwszy wskaźnik był niższy niż w powiecie sierpeckim i województwie mazowieckim, natomiast drugi wskaźnik był wyższy od wskaźnika wojewódzkiego, ale niższy niż w powiecie. Różnice między miastem a powiatem wynikają z faktu, że na terenach wiejskich dominują budynki mieszkalne jednorodzinne o przeciętnie większym metrażu i ilości izb. W miastach, w tym w Sierpcu, dużą część stanowią budynki mieszkalne wielorodzinne, które z założenia mają mniejszą powierzchnię i liczbę izb. Większa liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie w powiecie sierpeckim jest pochodną funkcjonowania na wsiach rodzin wielopokoleniowych, skupionych w jednym mieszkaniu.

W przeciągu ostatnich lat przeciętna powierzchnia mieszkania w Sierpcu sukcesywnie wzrasta – od 2009 r. wzrosła ona o 3,9 m², a więc o ok. 6%.

Ryc. 4 Zmiany przeciętnej powierzchni mieszkań w Sierpcu w latach 2009 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Gminne zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych przedstawiają się następująco¹⁶:

¹⁶ Stan na koniec 2019 r.

- 125 lokali o łącznej powierzchni 4 401,61 m² znajdujących się w budynkach stanowiących własność Gminy Miasto Sierpc;
- 404 lokale o łącznej powierzchni 17 500,37 m² znajdujące się w budynkach stanowiących współwłasność Gminy Miasto Sierpc - Wspólnoty Mieszkaniowe;
- 20 lokali o łącznej powierzchni 739,15 m² znajdujących się w budynkach administrowanych przez ZGKiM w Sierpcu Sp. z o.o. (lokale wynajmowane przez Gminę Miasto Sierpc);
- 21 lokali, o łącznej powierzchni 841,87 m² znajdujących się w budynkach, które znajdują się w samoistnym posiadaniu Gminy Miasto Sierpc.

Mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Sierpc administruje Zakład Gospodarki Komunalnej w Sierpcu Sp. z o.o. Priorytetowym zadaniem gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków wspólnoty samorządowej. Gmina realizując to zadanie udziela pomocy mieszkaniowej na podstawie uchwały nr 127/XIV/2015 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 28 października 2015 r. w sprawie uchwalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Sierpc zmienionego uchwałą Nr 29/III/2018 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 19 grudnia 2018 r. Gmina Miasto Sierpc w roku 2019 udzieliła pomocy mieszkaniowej 7 osobom z rocznej listy osób uprawnionych do przydziału lokalu docelowego i socjalnego oraz 6 osobom, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

Na terenie miasta działa także Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności i aktywności Spółki w 2019 r. było zarządzanie zasobami mieszkaniowymi, w których skład wchodzi: 4 budynki wielorodzinne (zlokalizowane przy ul. Płockiej 57a, Paderewskiego 2, Paderewskiego 4, Paderewskiego 4a), liczące łącznie 138 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej mieszkań 6.052,32 m² oraz 15 mieszkań, których TBS jest właścicielem w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Poziomkowej 2 o łącznej powierzchni użytkowej 574,26 m².

4. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Sierpca zlokalizowany jest Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, w skład którego wchodzi Szpital Powiatowy im. J. Babińskiego i Przychodnia Specjalistyczna. Obecnie Szpital posiada 139 łóżek i 7 oddziałów:

- oddział chorób wewnętrznych,

- oddział chirurgiczny,
- oddział intensywnej terapii,
- oddział rehabilitacyjny,
- oddział pediatryczny,
- oddział ginekologiczno-położniczy,
- oddział neonatologiczny.

Oprócz Przychodni Specjalistycznej działającej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie miasta funkcjonują jeszcze 4 przychodnie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicar”,
- MEDI-Q Sp. z o.o.
- Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej „Med-Lux”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profil-Med”.

Od 2019 r. w Sierpcu reaktywowano **żłobek** miejski z miejscem dla 24 dzieci. Na potrzeby sierpeckiego żłobka zaadoptowano budynek przy ulicy Armii Krajowej. W wyremontowanej kamienicy powstała nowoczesna placówka, z salami zabaw, sypialną i kuchnią.

5. Wychowanie i edukacja

Wychowanie przedszkolne

Gmina Miasto Sierpc jest organem prowadzącym dla 3 przedszkoli:

- Nr 1 „Słoneczna Jedyneczka” przy ul. Kwiatowej,
- Nr 2 przy ul. Narutowicza,
- Nr 3 im. Niedźwiadka Wojtka przy ul. Piastowskiej,
- Nr 4 im. Czerwonego Kapturka przy ul. Kwiatowej.

Łącznie w powyższych placówkach prowadzone jest wychowanie dla 473 dzieci (stan na koniec 2019 r.). Ponadto, w mieście funkcjonują trzy niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego: „Kreatywna Dolina” przy ul. Sucharskiego, Edukidsmed Akademia Samodzielności przy ul. Piastowskiej oraz Happy Academy przy ul. Narutowicza. Przy ul. Armii Krajowej działa również Przedszkole Specjalne w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sierpcu.

Szkoły podstawowe

Gmina Miasto Sierpc jest organem prowadzącym dla 2 szkół podstawowych: Szkoły Podstawowej nr 2 im. Armii Krajowej (37 oddziałów) oraz Szkoły Podstawowej

nr 3 im. księdza Jana Twardowskiego (33 oddziały), w których uczy się łącznie 1 561 uczniów (stan na koniec 2019 r.).

Ponadto, w mieści działa również I Prywatna Szkoła Podstawowa przy ul. Dworcowej.

Szkoły ponadpodstawowe

Na terenie miasta działa 6 placówek szkolnych ponadpodstawowych:

Tab. 17 Liczba uczniów i oddziałów w szkołach ponadpodstawowych w Sierpcu (stan na dzień 04.02.2020 r.)

Organ prowadzący	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Powiat Sierpecki	Liceum Ogólnokształcące im. mjra Henryka Sucharskiego	255	11
	Zespół Szkół nr 1 im. gen. Jose de San Martin	853	31
	Zespół Szkół nr 2 im. Zygmunta Wolskiego	533	24
	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna)	10	4
	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy)	28	5
Dom Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego (Księża Pallotyńi)	Liceum Ogólnokształcące im. Biskupa Leona Wetmańskiego	154	8

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Sierpcu

Szkolnictwo wyższe i policealne

W Sierpcu prowadzona jest edukacja na studiach niestacjonarnych z wykorzystaniem e-learningu w zamiejscowych oddziałach Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie oraz Wyższej Szkoły Nauk Pedagogicznych w Warszawie.

Ponadto, funkcjonuje Policealna Szkoła Zawodowa Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Warszawie z siedzibą w Sierpcu oraz Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Sierpcu.

6. Sport i kultura

Sport

Na terenie miasta Sierpca działa ogółem 13 klubów sportowych:

- 1) MKS Mazur Sierpc – piłka ręczna,
- 2) MKS Kasztelan Sierpc – piłka nożna,
- 3) KS Taeykon Sierpc – taekwondo olimpijskie,
- 4) KS Dynamo Sierpc – turystyka piesza i rowerowa,
- 5) KS Szlif Sierpc – turystyka motorowa,
- 6) KP Shark – pływanie,
- 7) Ognisko TKKF „Kubuś” – rekreacja ogólna, bieganie,
- 8) Uczniowski Klub Sportowy "Serw" przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Sierpcu – badminton,
- 9) Uczniowski Klub Sportowy „Jutrzenka" przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Sierpcu – kultura fizyczna,
- 10) Uczniowski Klub Sportowy „Leonium" Liceum Ogólnokształcące im.Biskupa Leona Wetmańskiego w Sierpcu – kultura fizyczna,
- 11) Uczniowski Klub Sportowy „Gniewko" – kultura fizyczna,
- 12) Basket Sierpc – koszykówka,
- 13) Klub Sportowy "Gryf" – sporty siłowe.

Bazę sportową tworzą w szczególności samorządowe obiekty sportowe:

- stadion miejski (zmodernizowany i rozbudowany w 2019 r.) z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej wraz z trybunami dla kibiców gospodarzy (2 sztuki, każda na 222 miejsca oraz trybuną dla 50 kibiców gości), boiskiem wielofunkcyjnym wraz z polami gry do: piłki ręcznej (1 pole), piłki

siatkowej (2 pola), tenisa ziemnego (1 pole) oraz mini koszykówki (2 pola) oraz trybunami (6 sztuk każda na 28 miejsc), bieżnią lekkoatletyczną oraz skocznia do skoku wzwyż, rzutnią do pchnięcia kulą oraz skocznia do skoku w dal i trójskoku;

- kryta pływalnia przy Liceum Ogólnokształcącym im. mjr Henryka Sucharskiego,
- trzy pełnowymiarowe hale sportowe (przy Szkole Podstawowej nr 2, Liceum Ogólnokształcącym im. mjr Henryka Sucharskiego oraz Zespole Szkół nr 1 im. gen. Jose de San Martin)
- korty tenisowe na osiedlu Zatorze oraz przy Szkole Podstawowej nr 3,
- skatepark,
- siłownie zewnętrzne oraz otwarte strefy aktywności.

Kultura

Życie kulturalne Sierpca skupia się w Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego będącym miejskim ośrodkiem kultury. Innymi ważnymi ośrodkami są: Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej, Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpca, a także Muzeum Wsi Mazowieckiej (dwa oddziały – Ratusz oraz Skansen przy ul. Narutowicza).

Centrum Kultury i Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego swoją działalność rozpoczęło w 1956 r. jako Dom Kultury. W 2012 r. zostało zmodernizowane i rozbudowane. W CKiSz funkcjonuje kino „Jutrzenka” oraz Sierpecki Uniwersytet Trzeciego Wieku. Ponadto, swoją działalność prowadzą w nim: Ludowy Zespół Artystyczny „Kasztelanka” oraz Stowarzyszenie Przyjaciół LZA „Kasztelanka”.

W **Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej** funkcjonuje wypożyczalnia dla dorosłych, oddział dla dzieci oraz czytelnia. Biblioteka posiada filię przy ul. Narutowicza. Liczba woluminów w 2018 r. w obu placówkach wyniosła 78 199, natomiast liczba zbiorów specjalnych wyniosła 921.

Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpca została powołana w 2007 r. Jej głównym zadaniem jest gromadzenie i opracowywanie szeroko pojętej wiedzy na temat historii Sierpca i Ziemi Sierpeckiej na potrzeby miasta Sierpca. Materiały pozyskiwane są zarówno poprzez kwerendy biblioteczne i archiwalne, jak również od instytucji i osób prywatnych. Instytucja ta zajmuje się dokumentowaniem i opracowywaniem zarówno dziejów minionych, jak również wydarzeń bieżących.

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu tworzą dwa obiekty: skansen oraz ratusz. Oddział zamiejscowy stanowi Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu. Muzeum Wsi

Mazowieckiej powstało pierwotnie jako Park Etnograficzny powołany w 1975 r. i funkcjonowało jako oddział Muzeum Etnograficznego. W 1987 roku doszło do zespolenia obu placówek – Muzeum Etnograficznego oraz Parku Etnograficznego – i przemianowania ich na Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Głównym celem działalności muzeum jest ochrona zabytków budownictwa ludowego oraz wszystkich procesów związanych z kulturą ludową regionu północno – zachodniego Mazowsza. Dotychczas na terenie Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu odtworzona została typowa dla powiatu sierpeckiego wieś rzędowa. W jej skład wchodzi 11 zagród włościańskich z rejonu Mazowsza północno-zachodniego. W skansenie odtworzono również zagrodę z Rębowa, w skład której wchodzi wiatrak.

W Muzeum znajduje się również kilka samodzielnych zespołów architektonicznych, doskonale uzupełniających odtworzoną wieś rzędomą. Są to:

- Zespół karczemny z karczmą z Sochocina – jedynym tego typu obiektem zachowanym na obszarze Mazowsza północno-zachodniego, kuźnią z Żuromina i chałupą z Drwał;
- Zespół dworski wraz z parkiem krajobrazowym, oraz zrekonstruowanym budynkiem dworu z Bojanowa, z pięknymi wnętrzami, przygotowanymi z ogromną dbałością o szczegóły i zgodność historyczną. W skład zespołu dworskiego wchodzi również oryginalna siedemnastowieczna kaplica z miejscowości Dębsk;
- Dwór z Uniszek Zawadzkich z parkiem krajobrazowym, w którym podziwiać można wnętrza z epoki powojennej;
- Kościół wraz z dzwonnicy. Jest to osiemnastowieczna świątynia przeniesiona z miejscowości Drądzewo położonej niedaleko Przasnysza.

Budynek Ratusza Miejskiego jest miejscem wystaw czasowych promujących nie tylko kulturę lokalną, ale również kulturę innych narodów. W ratuszu organizowane są spotkania dla dzieci i młodzieży szkolnej, związane z obrzędowością świąteczną i ludową.

7. Turystyka i rekreacja

Przez teren Sierpca przebiegają trzy piesze szlaki turystyczne:

- **zielony im. Bartosza Paprockiego** o łącznej długości 26,2 km. Jego początek znajduje się przy dworcu PKP w Sierpcu, a koniec w Szczutowie. Szlak prowadzi przez Babiec Piaseczny do Łukomia i dalej do Brysk, Starej Woli, Gugotów i Szczutowa. Bartosz Paprocki h. Jastrzębiec, urodzony w Starej Woli, to najśłynniejszy polski i czeski heraldyk i genealog epoki renesansu.

- **czarny im. Rodu Sieprskich** o łącznej długości 16 km. Jego początek znajduje się przy dworcu PKP w Sierpcu, a koniec w Szczutowie. Prowadzi przez miejscowości Mieszczk i Szczechowo, głównie przez tereny leśne i niezabudowane. W połączeniu ze Szlakiem im. Bartosza Paprockiego stwarza rodzaj pętli o łącznej długości 42,4 km. Rodzina Sieprskich herbu Prawdzic była właścicielami Sierpca i wsi Szczutowo dopóki nie wymarła jej linia męska. Kościół parafialny w Szczutowie był fundowany przez Sieprskich, Sierpc zaś od końca XV w. pod rządami Sieprskich do połowy XVII wieku przeżywał rozkwit.
- **czzerwony im. Bolesława Krzywoustego** o łącznej długości 106 km. Jego początek znajduje się w Sierpcu przy dworcu PKP, a koniec w miejscowości Marianów w powiecie gostyńskim. Szlak upamiętnia władcę Polski, którego życie związane było z Mazowszem. Szlak prowadzi przez lasy i pola, miejscami zbliżając się do Skrwy. Na terenie powiatu sierpeckiego szlak ten liczy 26 km i przebiega przez Gminę Mochowo i Gminę Sierpc. Na trasie mijamy Jezioro Bledzewskie, dwór w Miłobędzynie, a także natrafiamy na wczesnośredniowieczne grodzisko w Grodni, młyn w Choczniu, kościół w Żurawinie.
- **żółty** o łącznej długości 3,2 km. Jego początek znajduje się w Sierpcu przy dworcu PKP, a koniec przy Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Szlak w całości prowadzi przez miasto i kieruje turystów z dworca kolejowego do bramy Muzeum Wsi Mazowieckiej.

W 2019 r. łączna **długość ścieżek rowerowych** na terenie miasta wynosiła zaledwie **3,1 km**.

Dla turystów Sierpc dysponuje **bazą gastronomiczno - noclegową**. Na terenie miasta funkcjonuje 16 lokali gastronomicznych oraz 4 obiekty noclegowe. Bazę tę uzupełniają obiekty i ośrodki zlokalizowane na terenie gminy Sierpc, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.

IX. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I ICH MIENIA

Zagrożenie powodzią

Na terenie miasta Sierpca wyznaczone zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzią ze strony rzeki Skrwy Prawej i rzeki Sierpienicy. Obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, a także obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim

brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy oraz wyspy i przymuliska stanowiące działki ewidencyjne oraz pas techniczny.

Zgodnie z istniejącym stanem zagospodarowania w zasięgu tych terenów, a więc narażone na zalanie wodami powodziowymi, znajduje się niewiele obszarów trwałego zainwestowania. Większość terenów znajdujących się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią pozbawione jest zabudowy i stanowi łąki lub pastwiska i tereny zieleni. Najbardziej zagrożona zalaniem jest zabudowa w rejonie ul. Żwirki i Wigury, Słowackiego, 11-go listopada i Farnej.

Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Wstępna ocena osuwisk w ramach projektu Państwowego Instytutu Geologicznego wykazała, że w Sierpcu występują tereny zagrożone występowaniem osuwisk.

Zgodnie z ewidencją Starostwa Powiatowego w Sierpcu na terenie miasta zinventaryzowano 13 osuwisk, 2 na zboczach Skrwy, pozostałe związane są z ukształtowaniem doliny Sierpienicy.

Osuwiska stanowią największe zagrożenie dla zabudowań klasztoru Benedyktynek, a zwłaszcza kościoła pw. Wniebowzięcia N.M.P.

Zagrożenie hałasem

Głównym źródłem zagrożenia dla środowiska akustycznego na terenie Sierpca jest komunikacja, w szczególności hałas komunikacyjny. Na terenie Sierpca uciążliwości akustyczne mogą być odczuwalne wzdłuż ulic pełniących funkcje głównych tras komunikacyjnych, tj. drogi wojewódzkiej nr 560, wojewódzkiej nr 541 oraz drogi krajowej nr 10.

Ostatnie badania hałasu komunikacyjnego w Sierpcu wykonano w 2015 roku. W punkcie pomiarowym przy ul. Płockiej (DW560) równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił odpowiednio 64,4 dB i 57,4 dB. Stwierdzono przekroczenie dla pory nocnej przy wartości dopuszczalnej 56 dB.

Pomiary hałasu na drodze krajowej nr 10 nie były prowadzone w Sierpcu. Najbliżej zlokalizowanym punktem pomiarowym był punkt w Gójsku, gdzie pomiarów dokonano również w 2015 r. Równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił odpowiednio 68,9 dB i 67,2 dB. Stwierdzono przekroczenie dla pory dziennej przy wartości dopuszczalnej 65 dB oraz dla pory nocnej przy wartości dopuszczalnej 56 dB.

Tab. 18 Wyniki pomiarów wskaźników (krótkookresowych) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby na terenie powiatu sierpeckiego. (dane WIOŚ z 2015 r.)

Lokalizacja punktu pomiarowego		Data i wyniki pomiarów			Norma	
Adres punktu	L – odległość h- wysokość	Data	LAeq D [dB]	LAeq N [dB]	LAeq D [dB]	LAeq N [dB]
Gójsk, droga krajowa nr 10	l- 4,7 h- 4	13.05.2015	68,9	67,2	65	56
Sierpc, ul. Płocka, droga wojewódzka nr 560	l- 10,2 h- 4	11.05.2015	64,4	57,4	65	56

Źródło: Program ochrony środowiska powiatu sierpeckiego na lata 2017-2022

Pomiary hałasu kolejowego w latach 2013-2015 były wykonane przez WIOŚ w Warszawie oraz w ramach automonitoringu (przez zarządzającego). W latach tych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu dla linii kolejowych nr 33 i 27.

Zagrożenia przemysłowe

Na terenie miasta Sierpca nie znajdują się zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

X. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Analiza ekonomiczna

1.1 Analiza budżetu miasta w latach 2009-2019

Dla przedstawienia kondycji finansowej miasta poddano analizie dochody i wydatki gminy w latach 2009 – 2019. W tym czasie dochody budżetu miasta Sierpca wzrosły nominalnie z 37 680 102,27 zł do 82 030 076,57 zł, a wydatki z 37 183 038,06 zł do 79 408 781,48 zł.

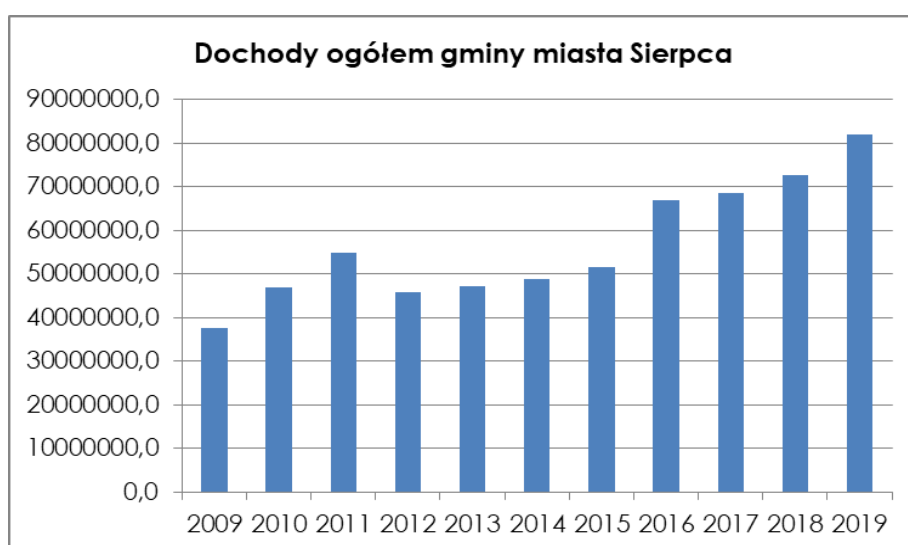
Dochody miasta

Tab. 19 Dochody ogółem gminy miasta Sierpc w latach 2008-2019

Rok	Wartość (zł)
2009	37 680 102,27

2010	467 86 194,60
2011	54 946 666,32
2012	45 687 268,25
2013	47 174 029,07
2014	48 694 555,16
2015	51 699 469,88
2016	66 874 913,57
2017	68 509 134,69
2018	72 682 685,69
2019	82 030 076,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: opracowanie własne

W ostatnich 10 latach dochody ogółem budżetu miasta wzrosły ponad dwukrotnie. Największy wzrost dochód ogółem obserwuje się od 2015 r.

W roku 2019 w Gminie Miasto Sierpc przyjęto plan dochodów w kwocie 84 199 199,65 zł. Zostały one wykonane w kwocie 82 030 076,57 zł (co stanowi 97,42% planu). W tej kwocie dochody majątkowe stanowiły - według planu - 5 377 810,34 zł, z czego wykonano je w kwocie 4 375 924,27 zł (co stanowi 81,37% planu).

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie dochodów miasta Sierpca z 2009 r. i 2019 r. zgodnie z podziałem na działy Klasyfikacji Budżetowej:

Tab. 20 Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej w gminie miasto Sierpc

Działy klasyfikacji budżetowej	Wartość (zł)	
	2009	2019
ogółem	37680102,27	82030076,57
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	17272,31	36142,30
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	91500,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00
Dział 500 - Handel	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	2950,85	1049187,15
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	440837,08	3720066,01
Dział 710 - Działalność usługowa	10000,00	8000,00
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00
Dział 730 - Nauka	0,00	-
Dział 730 – Szkolnictwo wyższe i nauka	-	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	246240,16	382178,26
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	31557,96	164609,95
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	30577,03	9365,02
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	20554562,31	34122173,98
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00
Dział 758 - Różne rozliczenia	8518702,73	12870315,42
Dział 801 - Oświata i wychowanie	440604,49	1650452,35
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	40,00	30,91
Dział 852 - Pomoc społeczna	7025654,45	1788606,95
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	228887,51	102135,14
Dział 855 - Rodzina	-	22116300,63
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7502,07	3154698,40
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	16,97
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	33213,32	-

Dział 926 - Kultura fizyczna	-	855797,13
------------------------------	---	-----------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Głównym źródłem dochodów miasta niezmiennie pozostają podatki i opłaty lokalne – w 2019 r. stanowiły one ponad 40% dochodów miasta. W porównaniu do 2009 r., w 2019 r. najwiękzy wzrost dochodów odnotowano w działach:

- transport i łączność,
- gospodarka mieszkaniowa,
- różne rozliczenia,
- oświata i wychowanie,
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
- kultura fizyczna.

„Nowe” przychody w dziale Rodzina wynikają ze zmian dotyczących ewidencjonowania środków przeznaczonych na wsparcie rodziny w ramach świadczenia wychowawczego „Rodzina 500 plus”. Do tego działu przeniesiono niektóre rozdziały z działów „852 – Pomoc społeczna”, „853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” oraz „753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne”.

Rada Miejska w Sierpcu ustalając podatki i opłaty lokalne na rok 2019 obniżyła górne stawki podatków. Zaskutkowało to - wraz z wydanymi decyzjami umorzeniowymi i rozłożeniem na raty - mniejszym wpływem do budżetu w 2019 r., o ogólną kwotę 4 248 595 zł.

W latach 2009-2019 nastąpił również wzrost dochodów miasta ogółem na 1 mieszkańca z 2 020,06 zł do 4 558,75 zł.

Wydatki miasta

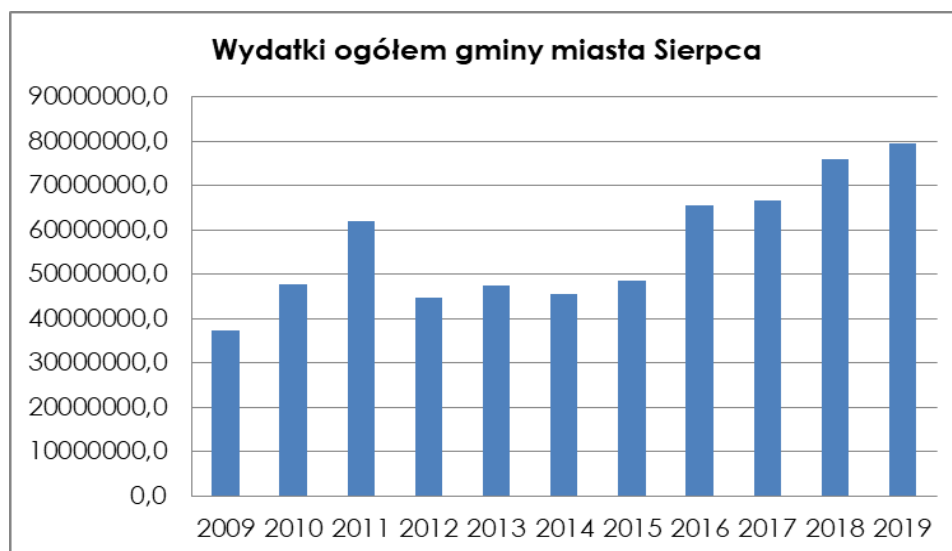
Tab. 21 Wydatki gminy miasta Sierpc w latach 2009-2019

Rok	Wartość (zł)
2009	37 183 038,06
2010	47 719 396,39
2011	62 107 128,04
2012	44 831 946,83
2013	47 339 281,38
2014	45 601 352,01
2015	48 596 058,29
2016	65 641 496,45
2017	66 625 980,82
2018	76 026 029,08
2019	79 408 781,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W ostatnich 10 latach wydatki budżetu miasta wzrosły o ponad 50%.

W roku 2019 w Gminie Miasto Sierpc przyjęto plan wydatków w łącznej kwocie 87 096 463,74 zł. Został on wykonany w kwocie 79 408 781,48 zł (co stanowi 91,17% planu). W tej kwocie wydatki majątkowe stanowiły wg planu kwotę 10 763 869,56 zł; zostały wykonane w wysokości 8 924 983,24 zł (co stanowi 82,92% planu).

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wydatków miasta Sierpca z 2009 r. i 2019 r. zgodnie z podziałem na działy Klasyfikacji Budżetowej:

Tab. 22 Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej w gminie miasto Sierpc

Działy klasyfikacji budżetowej	Wartość	
	2009	2019
ogółem	37183038,06	79408781,48
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	18406,30	79408781,48
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	91500,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00
Dział 500 - Handel	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	1700538,40	5006217,72
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	798369,54	2999932,67
Dział 710 - Działalność usługowa	91353,00	41741,00
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00

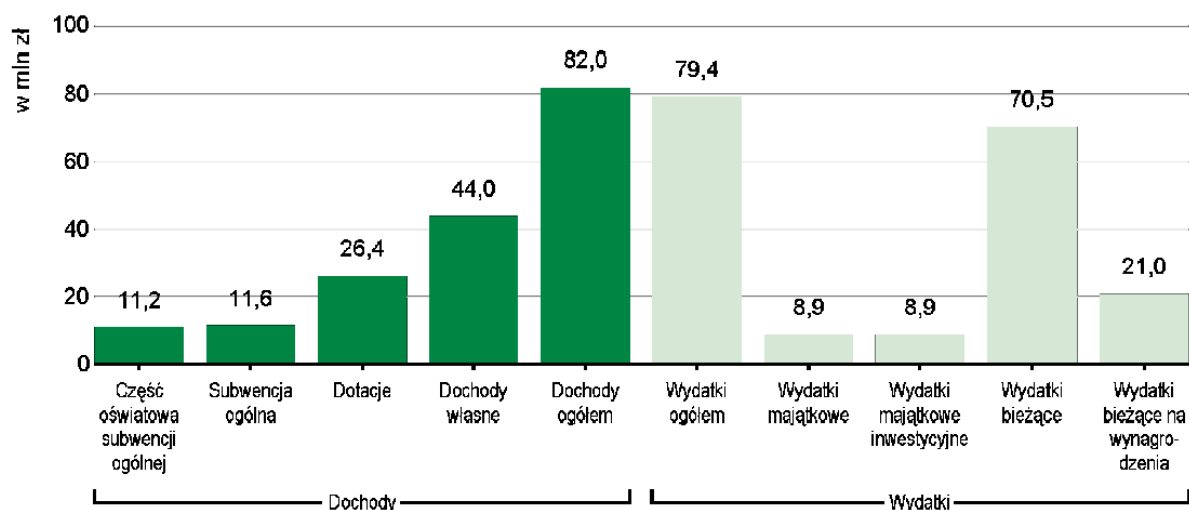
Dział 730 - Nauka	0,00	-
Dział 730 – Szkolnictwo wyższe i nauka	-	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	4041558,10	6268819,93
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	31557,96	164609,95
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	349551,23	572449,87
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	29421,32	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	155673,82	108747,44
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	14284,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	12092367,45	20789323,60
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	-
Dział 851 - Ochrona zdrowia	777903,85	484830,73
Dział 852 - Pomoc społeczna	10080944,17	5601055,76
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	817106,63	1480430,43
Dział 855 - Rodzina	-	22823064,57
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4556823,24	6465328,69
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1196717,83	2601047,61
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna (i sport)	353245,22	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	-	3949492,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2019 r., w porównaniu do 2009 r., największy wzrost wydatków w gminie odnotowano w działach:

- rolnictwo i łowiectwo,
- transport i łączność,
- gospodarka mieszkaniowa,
- administracja publiczna i urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa ,
- oświata i wychowanie,
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- kultura fizyczna.

Ryc. 5 Dochody i wydatki budżetu gminy wg rodzajów w 2019 r.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2020

1.2 Analiza Wieloletniej Prognozy Finansowej

Według Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sierpca na lata 2021-2029 bilans planowanych dochodów i wydatków w założonym okresie czasu przedstawia się następująco:

Lata	Dochody ogółem (zł)	Wydatki ogółem (zł)	Wynik budżetu (zł)
2021	83 742 805,16	84 105 532,31	-362 727,15
2022	85 005 308,10	84 608 705,50	396 602,60
2023	86 652 723,02	86 256 120,42	396 602,60
2024	90 552 095,56	90 155 492,96	396 602,60
2025	92 532 460,82	92 135 858,22	396 602,60
2026	95 653 280,25	95 256 677,65	396 602,60
2027	97 568 936,00	97 172 333,40	396 602,60
2028	99 254 326,00	98 907 933,40	346 392,60
2029	101 347 967,00	101 237 045,00	110 922,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sierpca na lata 2021-2029

Inwestycje drogowe zaplanowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Sierpca na lata 2021-2029 przewidziane do sfinansowania w ramach wydatków majątkowych to:

- budowa ul. Krasieńskiego - poprawa infrastruktury drogowej- zaplanowane łączne nakłady w kwocie 218 064,00 zł;
- budowa ul. Konopnickiej - poprawa infrastruktury drogowej - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 409 000,00 zł;
- budowa ul. Podgórznej – etap I - poprawa infrastruktury drogowej - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 340 003,00 zł.

W *Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Sierpca na lata 2021-2029* ujęto również opracowanie dokumentacji projektowo-wykonawczej dla zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 541 na odcinku od km 93+956 do km 94+586 i od km 94+708 do km 94+984 na terenie miasta Sierpc” w ramach poprawy infrastruktury drogowej - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 100 000,00 zł.

Gmina Miasto Sierpc sukcesywnie planuje w swoich wydatkach zadania z zakresu infrastruktury społecznej. Inwestycje z tej dziedziny zostały zaplanowane w *Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Sierpca na lata 2021-2029*. Przewidziane do sfinansowania w ramach wydatków majątkowych lub wydatków bieżących to:

- budowa budynku komunalnego – poprawa infrastruktury budownictwa - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 1 459 400,00 zł;
- Aktywny Rodzic – wsparcie w powrocie do aktywności zawodowej dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w wyniku utworzenia żłobka w Sierpcu – aktywizacja zawodowa - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 1 657 714,18 zł;
- Szkoła ćwiczeń dla miasta Sierpca, Płocka oraz Powiatu sierpeckiego województwa mazowieckiego – wyrównywanie szans edukacyjnych - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 1 024 081,56 zł;
- Sierpc 2.0 – rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem - rozwój świadomości proekologicznej wśród mieszkańców - zaplanowane łączne nakłady w kwocie 1 614 303,72 zł.

Jak wykazały analizy społeczne oraz diagnoza stanu gminy z zakresu warunków i jakości życia mieszkańców (rozdział VIII) Miasto Sierpc posiada dostatecznie rozwiniętą infrastrukturę społeczną zaspokajającą potrzeby mieszkańców w zakresie oświaty, wychowania przedszkolnego, sportu i rekreacji oraz pomocy społecznej. Sukcesywne uzupełnianie infrastruktury społecznej o niezbędny zakres planowane jest w ramach majątkowych i bieżących wydatków budżetu miasta.

1.3 Analiza Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

Uchwałą nr 330/XLII/2021 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 31 marca 2021 r. uchwalony został *Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu na lata 2021-2023.*

Zgodnie z założeniami powyższego planu obowiązujące do 31.12.2025 r. pozwolenie wodnoprawne na pobór wód wgłębnych w ilościach $Q_{maxh} = 400m^3/h$ pozwala zaspokoić aktualne potrzeby wszystkich odbiorców wody, a także pozwala na rozwój sieci wodociągowej na terenach Aglomeracji Sierpc. Natomiast obowiązujące do 31.01.2026 r. pozwolenie wodnoprawne na zrzut oczyszczonych ścieków komunalnych do odbiornika jest również wystarczające dla zaspokojenia potrzeb w tym zakresie dostawców z terenu Aglomeracji Sierpc.

W związku z powyższym Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu zamierza poszerzyć dostęp do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej odbiorcom peryferyjnej zabudowy miasta Sierpca, jak i tym dostawcom ścieków komunalnych, którzy są zlokalizowani w zasięgu istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

W związku z tym, że Carlsberg Accounting Service Centre Sp. z o.o. – Browar Kasztelan Sierpc wraz z innymi dostawcami ścieków przemysłowych rozwija swoje moce produkcyjne, a także z uwagi na to, iż do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej sukcesywnie podłączani są nowi dostawcy ścieków, zachodzi konieczność rozbudowy, przebudowy jak i modernizacji dotychczas funkcjonującej Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Sierpcu z uwagi na fakt przekraczania przez oczyszczalnię równoważnej liczby mieszkańców ponad 100 000, która kwalifikuje ją do instalacji oczyszczalni o najostrejszych wymogach dotyczących parametrów ścieków oczyszczanych zrzucanych do odbiornika.

Środki finansowe przeznaczane na modernizację i rozwój urządzeń wodociągowo –kanalizacyjnych na lata 2021-2023 przedstawia poniższa tabela:

Tab. 23 Środki finansowe przeznaczane na działania inwestycyjne Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu na lata 2021-2023

Wyszczególnienie	Rok realizacji		
	2021	2022	2023
Zaopatrzenie w wodę (tyś. zł)	188	97	78
Odprowadzenie ścieków (tyś. zł)	2981	394	7400
Razem (tyś. zł)	3169	491	7478

Źródło: Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu na lata 2021-2023

Zadania ujęte w planie rozwoju i modernizacji będą finansowane ze środków własnych Spółki oraz pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz z funduszy unijnych w ramach perspektywy 2021-2027. Sposób finansowania planowanych inwestycji określa poniższa tabela:

Tab. 24 Finansowanie planowanych inwestycji w obszarze wodociągowo-kanalizacyjnym

Wyszczególnienie	Rok realizacji		
	2021	2022	2023
Środki własne (tyś. zł)	2000	491	2403
Pożyczki (tyś. zł)	442	0	1500
Środki UE (tyś. zł)	727	0	3575
Razem (tyś. zł)	3169	491	7478

Źródło: Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu na lata 2021-2023

Analiza planów inwestycyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu i sposobów ich finansowania wskazuje, że Miasto Sierpc poprzez działania Spółki posiada możliwości finansowania działań inwestycyjnych z zakresu budowy sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej.

1.4 Analiza nakładów inwestycyjnych miasta zrealizowanych w roku 2019

Infrastruktura drogowa

W ramach zadań koordynowanych przez Wydział Inwestycji, Remontów i Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych UM w Sierpcu zrealizowano następujące inwestycje:

- przebudowa chodnika ul. Br. Tułdzieckich za kwotę 40 000,00 zł;
- wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Ziemiańskiej od ul. Rypińskiej do ul. Wiklinowej za kwotę 70 000,00 zł;
- budowa ul. Powstańców wraz z kanalizacją deszczową za kwotę 269 000,00zł;
- przebudowa chodnika ul. Armii Krajowej -123 005,00 zł;
- budowa ul. Sikorskiego I i II etap za kwotę 616 124,99 zł;
- remont chodnika ul. Paderewskiego za kwotę 19 998,00 zł;
- budowa ul. Św. Wawrzyńca za kwotę 273 801,35 zł;
- budowa miejsc postojowych w obrębie ul. Br. Tułdzieckich, ul. Tysiąclecia, ul. Kasztanowej, ul. Kwiatowej za kwotę 111 992,99 zł;
- wykonanie nakładki asfaltowej ul. Nałkowskiej za kwotę 80 774,74 zł;
- przebudowa ul. Solskiego za kwotę 173 500,93 zł;
- budowa miejsc parkingowych przy ul. Armii Krajowej za kwotę 19 950,00 zł;
- wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Marii Curie Skłodowskiej za kwotę 149 999,97zł;
- przebudowa chodnika przy ul. Sienkiewicza za kwotę 17 325,00 zł;
- budowa miejsc postojowych ul. Narutowicza za kwotę 149 992,00 zł;
- przebudowa parkingu ul. Gr. Roweckiego za kwotę 71 350,00 zł;
- przebudowa zjazdu ul. Piastowska za kwotę 24 230,00 zł;
- przebudowa chodnika ul. Jana Pawła II odcinek od ul. Piastowskiej do dworca PKS za kwotę 200 000,00 zł;
- budowa chodnika ul. Słowackiego za kwotę 87 999,98 zł;
- przebudowa chodnika i zjazdów ul. Bema za kwotę 77 277,32 zł;
- budowa drogi za rzeką od ul. Wojska Polskiego w kierunku ul. Bobrowej za kwotę 1184 455,99 zł;
- przebudowę ul. Mikołajczyka za kwotę 177 589,26 zł;
- wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Pogodnej I etap za kwotę 26 770,72 zł;
- przebudowa jezdni i chodnika ul. Sienkiewicza za kwotę 139 210,24 zł.

Infrastruktura techniczna

W roku 2019 spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK wykonała następujące inwestycje:

- budowę sieci wodociągowej w ul. Ziemiańskiej w Sierpcu za kwotę 59.526,02 zł;
- budowę sieci wodociągowej w ul. Kalinowej w Sierpcu za kwotę 43.084,83 zł;
- budowę sieci wodociągowej w ul. Dobrawy w Sierpcu za kwotę 25.388,45 zł;
- budowę 2 szt. odgałęzień sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Górnej w Sierpcu za kwotę 16.170,60 zł;
- budowę 2 szt. odgałęzień sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Płockiej w Sierpcu za kwotę 79.279,42 zł;
- budowę odgałęzienia sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Reymonta w Sierpcu za kwotę 2.112,76 zł;
- budowę odgałęzienia sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Pułaskiego w Sierpcu za kwotę 6.801,77 zł;
- budowę odgałęzienia sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Jaracza w Sierpcu za kwotę 5.139,16 zł;
- budowę odgałęzienia sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Ziemowita w Sierpcu za kwotę 7.557,20 zł;
- budowę odgałęzienia sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Targowej w Sierpcu za kwotę 9.962,23 zł;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Targowej i ul. Sempołowskiej w Sierpcu za kwotę 1.954.541,35 zł;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Bema w Sierpcu za kwotę 440.005,89 zł;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Kolejowej w Sierpcu za kwotę 912.474,11 zł;
- rozbudowę i przebudowę (modernizację) oczyszczalni ścieków w Sierpcu za kwotę 7.387.618,53 zł;
- przetłoczenie sieci i przyłączy wodociągowych w związku z wyłączeniem z eksploatacji sieci wodociągowej z rur azbesto–cementowych w ul. Świętokrzyskiej w Sierpcu za kwotę 67.186,37 zł;
- renowację kanału sanitarnego w ul. Narutowicza za kwotę 483.256,50 zł;
- zakupiono wirówkę dekantacyjną za kwotę 787.900,00 zł.

Ponadto, Spółka w ramach uporządkowania gospodarki osadowej kontynuowała budowę instalacji do przetwarzania osadów ściekowych w energię elektryczną i ciepłą, a pofermentu w nawóz mineralno–organiczny.

Oświata

Ze środków wprowadzonych bezpośrednio do planów finansowych poszczególnych jednostek oświatowych przeprowadzono:

- w Gimnazjum Miejskim przeprowadzono modernizację łazienki dla uczniów na I piętrze (za kwotę 40000 zł) oraz łazienki dla personelu na parterze (za kwotę 15 000 zł), wymianę skrzydeł drzwiowych i ościeżnic (za kwotę 8647 zł), a także odświeżenie części elewacji na sali gimnastycznej;
- w Szkole Podstawowej Nr 2 przeprowadzono wymianę elementów bramy segmentowej na hali (za kwotę 5 339 zł), naprawę urządzeń kuchennych (za kwotę 6 346 zł) oraz pomalowano elewację wokół wejścia;
- w Szkole Podstawowej Nr 3 dokonano remontu systemu alarmowego, systemu dozoru wizyjnego oraz sieci internetowej (za kwotę 7 611 zł), naprawy urządzeń kuchennych (za kwotę 1075 zł) oraz renowacji murków przed obiektem szkolnym (za kwotę 3000 zł);
- w Miejskim Przedszkolu Nr 2 za kwotę 10000 zł dokonano wydzielenia z szatni, a następnie wyposażenia łazienki dla dzieci, a ponadto remontu korytarzy na parterze i piętrze (za kwotę 5641 zł);
- w Miejskim Przedszkolu Nr 4 zostały pomalowane dwie sale zajęć (za kwotę 7 380 zł), zaś wspólnie z Miejskim Przedszkolem Nr 1 – odświeżono hol, gabinet referenta oraz odmalowano sprzęt na placu zabaw (za kwotę 7634 zł).

Z kolei bezpośrednio z budżetu miejskiego sfinansowano następujące zadania:

- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 za kwotę 228900 zł;
- Wykonanie projektu instalacji gazowej oraz projektu technologii kuchni w Miejskim Przedszkolu Nr 4 o wartości ok. 32500 zł;
- Zakup maszyny myjącej do hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 2 za ok. 13300 zł;
- Wykonanie projektu instalacji gazowej oraz projektu technologii kuchni w Szkole Podstawowej Nr 3 za 32472 zł;
- remont kuchni w Szkole Podstawowej Nr 3 za ok. 244 556 zł.

Infrastruktura sportowa i turystyczno-rekreacyjna

- Zakup, dostawa i montaż wyposażenia pomieszczenia siłowni w budynku zaplecza dla sportowców na Stadionie Miejskim w Sierpcu za kwotę 120 563,76 zł;

- Przebudowa Stadionu Miejskiego przy ul. Świętokrzyskiej w Sierpcu-budowa budynku zaplecza dla sportowców wraz z urządzeniami oraz dostawa i montaż wyposażenia pomieszczenia siłowni za kwotę 2 609 274,35 zł;
- Budowa kortów tenisowych przy ul. Hermana za kwotę 427 685,00 zł;
- Budowa Otwartych Stref Aktywności w mieście Sierpc za kwotę 437 440,50 zł.

2. Analiza środowiskowa

W celu rozpoznania, analizy i oceny aktualnych warunków środowiska przyrodniczego oraz określenia uwarunkowań przyrodniczych rozwoju lub kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym sporządzane jest opracowanie ekofizjograficzne.

Cytując za *Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym*, sporządzonym na potrzeby opracowywanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca, wnioski z analiz i ocen środowiska przyrodniczego przedstawiają się następująco:

Zagrożenia jakości środowiska

Zidentyfikowane zagrożenia jakości środowiska w poszczególnych jego komponentach:

▪ powietrza atmosferycznego

- emisja z indywidualnego ogrzewania budynków będąca wynikiem stosowania paliw konwencjonalnych oraz kotłów o niskiej sprawności,
- duża liczba „starych” pojazdów emitujących znaczne zanieczyszczenia,
- warunki meteorologiczne sprzyjające kumulacji zanieczyszczeń,
- zanieczyszczenia napływowe z terenów ościennych, głównie z miasta Płocka;

▪ klimatu akustycznego

- niewłaściwa lokalizacja nowych zakładów emitujących hałas,
- brak ekranów akustycznych oraz pasów zieleni izolacyjnej, które mogłyby ograniczyć poziomy hałasu na terenach objętych ochroną akustyczną

▪ wody powierzchniowe i podziemne

- presja rolnicza w mieście objawiająca się niewłaściwym stosowaniem zabiegów agrotechnicznych, w tym nawozów sztucznych i organicznych, a także spływ wód powierzchniowych z ościennych terenów rolniczych zanieczyszczonych związkami biogennymi,

- zmiany klimatu, prowadzące do wzrostu częstotliwości występowania zjawisk o charakterze ekstremalnym (susze, ulewne deszcze),
- JCWP zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- spływ zanieczyszczeń z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych,
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych do wód lub do ziemi,
- ścieki technologiczne z głównych zakładów produkcyjnych,
- nieprawidłowa gospodarka ściekami w gospodarstwach domowych nieprzyłączonych do sieci kanalizacyjnej.

▪ **powierzchnia ziemi, gleba**

- budowa geologiczna i morfologia powierzchni terenu sprzyjająca występowaniu ruchów masowych, zwłaszcza w rejonie doliny rzeki Sierpienicy,
- wypalanie traw,
- „dzikie” wysypiska śmieci, zwłaszcza na terenach leśnych, nieużytkach i terenach przykolejowych.

Ocena przydatności środowiska

Obszar miasta w przeważającej części jest ukształtowany równinnie, z nielicznymi wzniesieniami. Bardziej zróżnicowana rzeźba występuje wzdłuż dolin rzecznych Sierpienicy i Skrwy Prawej, gdzie granicę pomiędzy tymi dolinami a wysoczyzną stanowią skarpy o znacznej pochyłości - od 6 do 11 m i nachyleniu od 10° do 45°. Płaski teren wysoczyzny wykazuje przydatność do zabudowy, natomiast tereny skarp i dolin rzecznych powinny zostać wyłączone spod zabudowy.

Obszarami o warunkach geologiczno-inżynierskich bardzo niekorzystnych są obszary stromych skarp o spadku większym niż 12%, obszary występowania gruntów organicznych (torfów i namułów), obszary starorzeczy i obszary, na których woda występuje powyżej 0,5 m p.p.t., a także rejonu czynnych procesów geodynamicznych, zarówno na skarpach (pełzanie, osuwiska), jaki i w dolinie (podmokłości).

Do obszarów o warunkach niekorzystnych zaliczyć należy obszary skarp o spadku mniejszym niż 12%, bez śladów procesów geodynamicznych oraz obszary doliny, gdzie woda występuje powyżej 2 m p.p.t.

Rejonami o dobrych warunkach geologiczno - inżynierskich są obszary na wysoczyźnie, gdzie występują średniozagęszczone grunty sypkie lub zwarte, półzwarte lub twar doplastyczne grunty spoiste. Są to płaskie obszary, bez śladów procesów geodynamicznych, na których poziom wody gruntowej znajduje się poniżej 2 m p.p.t.

Predyspozycje do rozwoju funkcji użytkowych:

Jako podstawowe kryterium do rozwoju **funkcji mieszkaniowej** wskazany został stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz dostępność komunikacyjna. Wyposażenie w infrastrukturę powinno obejmować przede wszystkim istniejącą sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej. Nowe tereny mieszkaniowe powinny mieć również w perspektywie możliwości podłączenia do sieci gazowej lub ciepłej. Dostępność komunikacyjną należy rozumieć jako dostęp do drogi publicznej, najlepiej utwardzonej. Istotnym jest unikanie mieszania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. Tereny zabudowy mieszkaniowej powinny mieć również zapewniony dostęp do usług oświaty, przedszkoli i terenów zieleni. Należy unikać tworzenia enklaw zabudowy mieszkaniowej w strefach o odmiennych funkcjach, aby zminimalizować konflikty przestrzenne oraz społeczne.

Nowe **tereny aktywności gospodarczej** należy wyznaczać w oddaleniu od istniejących terenów mieszkaniowych i przyrodniczych, z dostępem komunikacyjnym spełniającym wymogi dla takich terenów, tj. natężenie dostaw, miejsca wyładunku i załadunku, możliwość czasowego postoju, odpowiednia szerokość i geometria dróg dla samochodów ciężarowych. Do rozwoju funkcji przemysłowej predysponowane są obszary w peryferyjnej części miasta, w sąsiedztwie istniejących terenów produkcyjnych i magazynowych. Zabudowa usługowa o dużej powierzchni również powinna być lokowana na terenach o dobrym dostępie komunikacyjnym. Odrębnym zagadnieniem jest zapewnienie dostępności usług na terenach zabudowy mieszkaniowej umożliwiających zaspokajanie podstawowym potrzeb mieszkańców. Z funkcjonalno-przestrzennego punktu widzenia zabudowa usługowa może stanowić swojego rodzaju bufor czy strefę przejściową odgradzającą tereny chronione akustycznie od źródeł hałasu, w szczególności dróg czy terenów przemysłowych.

Rolę **terenów wypoczynkowo – rekreacyjnych** o znaczeniu ogólnomiejskim powinna pełnić głównie dolina rzeki Sierpicy oraz pozostałe tereny o wysokich walorach przyrodniczych, jak np. zbiorniki powyrobiskowe w rejonie ul. Sempołowskiej. Ponad antropogeniczne wykorzystanie terenów przyrodniczych należy przedkładać konieczność zapewnienia im dobrego stanu ekologicznego i ciągłości ekosystemów, bez zaburzania naturalnych procesów obserwowanych w przyrodzie. Poza ogólnodostępnymi terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi należy dążyć do rozwijania mniejszych, osiedlowych form aktywności poprzez rozwijanie systemu zieleni miejskiej i terenów rekreacyjnych krytych, jak i na wolnym powietrzu.

Do czasu wyczerpania terenów inwestycyjnych **funkcje rolnicze** powinny pełnić istniejące tereny rolne wielkoobszarowe na obrzeżach miasta, poza terenami zwartej zabudowy. Należy stopniowo wyeliminowywać tereny rolnicze czy nieużytki funkcjonujące w enklawach pośród zwartej zabudowy.

Z uwagi na niewielką lesistość miasta, należy zachować istniejące zwarte **kompleksy leśne** oraz w miarę możliwości powiększać ich areal poprzez dolesienia.

W kwestii **komunikacji** zalecana jest budowa obejścia drogowego miasta łączącego drogi wojewódzkie z drogą krajową poza obszarem zwartej zabudowy miasta.

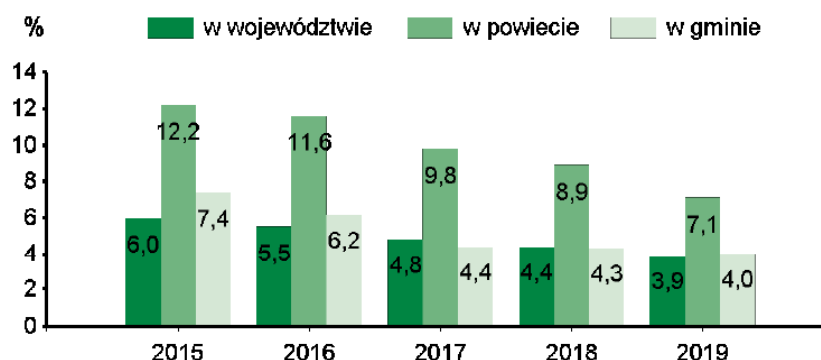
3. Analiza społeczna

Diagnoza dotycząca sfery społecznej mieszkańców miasta Sierpca została przedstawiona w rozdziale VIII „Warunki i jakość życia mieszkańców”. Wnioski dotyczące oceny sytuacji społecznej gminy przedstawia również *Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Sierpc z perspektywą do 2025 r.*

Analiza powyższego dokumentu oraz dokonaną wcześniej diagnoza warunków życia społeczeństwa prowadzi do następujących wniosków:

- w ciągu ostatnich lat na terenie miasta zauważalny jest spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (7,4% ludności ogółem w 2015 r., 4% - w 2019 r.). Udział osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2019 zbliżył się do wskaźnika wojewódzkiego, który we wcześniejszych latach pozostawał niższy niż w Sierpcu. Świadczy to o zrównywaniu się poziomu życia mieszkańców województwa;

Ryc. 6 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2020 r.

- Gmina Miasto Sierpc charakteryzuje się korzystniejszym wskaźnikiem liczby osób przypadających na 1 przychodnię opiekę zdrowotną niż powiat (w 2019 r. miasto – 1630, powiat – 2362). Więcej niż w powiecie udzielanych jest porad podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w 2019 r. miasto – 7,9, powiat - 4,9). Świadczy to o lepszej dostępności opieki zdrowotnej w mieście;
- Miasto Sierpc charakteryzuje się niskim wskaźnikiem ilości miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 – w 2019 r. było to 50 miejsc (w województwie mazowieckim – 152, w skali całego kraju – 138). Brak

opieki dla dziecka do 3 lat opóźnia matek do pracy po okresie urlopu macierzyńskiego;

- Poziom kształcenia na poziomie podstawowym w Sierpcu jest wyższy niż poziom nauczania w powiecie sierpeckim. Wyniki testów kończących poszczególne poziomy kształcenia odbiegają jednak negatywnie od średnich wyników osiąganych przez uczniów w województwie mazowieckim. W celu podniesienia poziomu kształcenia w sierpeckich szkołach realizowane są projekty edukacyjne mające na celu rozbudzenie zainteresowań uczniów oraz indywidualizację nauczania. Do oferty szkół wprowadzane są innowacje pedagogiczne, które mają przynieść pozytywne skutki w procesie podnoszenia jakości kształcenia;
- W Sierpcu na 1 bibliotekę (lub filię) przypada 1 580 czytelników. Dla powiatu wskaźnik ten wynosi 407. Sierpeckie biblioteki są więc dość mocno obciążone. Tym bardziej, że w 2019 r. w mieście odnotowano więcej wypożyczeń woluminów na 1 czytelnika niż w powiecie. Analizy przeprowadzone w *Lokalnym Programie Rewitalizacji* wskazują północne, wschodnie i południowe rejony miasta jako obszary charakteryzujące się najniższym odsetkiem osób korzystających z biblioteki publicznej. Wynika to z braku takich placówek bibliotecznych na tych obszarach;
- Na terenie Sierpca realizowane są liczne działania prewencyjne oraz działania profilaktyczne mające na celu wzrost poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta. Komenda Powiatowa Policji w ciągu ostatnich lat odnotowała spadek liczby interwencji, co świadczy o wzroście poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta. Uwagę zwraca niewielka liczba przestępstw przeciwko rodzinie i niewielka liczba czynów karalnych osób nieletnich. Dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców rozbudowano sieć miejskiego monitoringu. Obecnie na terenie Gminy Miasto Sierpc działa 46 kamer;
- Na terenie Gminy Miasto Sierpc funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie, który został powołany Zarządzeniem Nr 105/WSK/2018 Burmistrza Miasta Sierpca z dnia 3 września 2018 r. W 2019 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 23 Niebieskie Karty i 18 kontynuowano z poprzedniego okresu. Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze w 21 przypadkach zakończyły procedurę Niebieskiej Karty;
- Na terenie Sierpca w 2019 r. zarejestrowanych było 21 organizacji pożytku publicznego i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba organizacji trzeciosektorowych jest wyższa niż ich średnia liczba w powiecie sierpeckim.

4. Prognozy demograficzne

Główny Urząd Statystyczny opracował *Prognozę ludności gmin na lata 2017 – 2030*. Została ona opracowana w oparciu o długoterminowe założenia *Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050* oraz *Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050*.

Prezentowana prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030.

Początek okresu prognozy sporządzonej przez GUS przypadł na 2017 r. Weryfikacja prognozy możliwa jest dla lat 2017-2019. W tych latach rzeczywista liczba ludności wyniosła: w 2017 r.: 18 148 osób, w 2018 r.: 18 014, w 2019 r.: 17 933. Wyniki prognozy podały liczby odpowiednio: 18 077, 17 957, 17 833. Błąd statystyczny wyniósł więc 71 osób mniej dla 2017 r., 57 osób mniej dla 2018 r. i 100 osób mniej dla 2019 r.

Tab. 25 Prognoza demograficzna dla miasta Sierpca do roku 2030

Rok	Prognozowana liczba ludności		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
2016	18 192	8 605	9 587
2017	18 077	8 558	9 519
2018	17 957	8 505	9 452
2019	17 833	8 451	9 382
2020	17 709	8 392	9 317
2021	17 588	8 336	9 252
2022	17 465	8 276	9 189
2023	17 336	8 211	9 125
2024	17 205	8 149	9 056
2025	17 072	8 087	8 985
2026	16 936	8 022	8 914
2027	16 790	7 956	8 834
2028	16 642	7 894	8 748
2029	16 497	7 829	8 668
2030	16 344	7 764	8 580

Źródło: „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030”, Główny Urząd Statystyczny 2017 r.

Według wyliczeń GUS miasto Sierpc znalazło się wśród gmin, dla których prognozuje się spadek liczby ludności ogółem wynoszący ponad 10%. Biorąc pod uwagę rzeczywistą liczbę osób w 2019 r. i prognozowaną liczbę ludności w 2030 r. spadek ogólnej liczby ludności wynosić może mniej niż 10% (ok. 9%).

Prognozy GUS dotyczące struktury ludności miasta Sierpca przewidują spadek udziału grup osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Oznacza to w konsekwencji zwiększenie udziału osób w wieku poprodukcyjnym, a więc zwiększy się obciążenie populacji osobami starszymi.

Tab. 26 Struktura ludności miasta Sierpca wg stanu istniejącego w 2016 r. i prognozowana w 2030 r.

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
wiek	2016	2030
	Ogółem	Ogółem
przedprodukcyjny	17,1	15,8
produkcyjny	61,7	54,6
poprodukcyjny	21,2	29,6

Źródło: „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030”, Główny Urząd Statystyczny 2017 r.

Wyniki prognozy ludności gmin wskazują, że współczynnik przyrostu naturalnego w Sierpcu w 2030 r. będzie ujemny i wyniesie poniżej -5‰. Taka wartość tego wskaźnika w województwie mazowieckim prognozowana jest dla niewielu gmin (głównie dla gmin w południowej części województwa).

Tab. 27 Prognoza ruchu naturalnego i wędrownego dla miasta Sierpca do roku 2030

Rok	Ludność, stan w dniu 31 XII	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odływ	Saldo	Imigracja	Emigracja
2017	18 077	159	196	138	216	-78	1	1
2018	17 957	158	199	136	215	-79	1	1
2019	17 833	158	203	132	211	-79	1	1
2020	17 709	156	204	133	209	-76	1	1
2021	17 588	153	201	132	205	-73	1	1
2022	17 465	150	201	130	202	-72	1	1
2023	17 336	146	202	126	199	-73	1	1
2024	17 205	144	204	125	196	-71	1	1
2025	17 072	141	204	122	192	-70	1	1
2026	16 936	138	203	119	190	-71	1	1
2027	16 790	132	207	116	187	-71	1	1
2028	16 642	130	207	114	185	-71	1	1
2029	16 497	128	205	115	183	-68	1	1

2030	16 344	124	209	112	180	-68	1	1
------	--------	-----	-----	-----	-----	-----	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030”, Główny Urząd Statystyczny 2017 r.

W 2017 r. rzeczywista liczba urodzeń wyniosła 98, co daje poziom błędu statystycznego wynoszący +61, a rzeczywista liczba zgonów 195, co jest prawie dokładnym wynikiem jak ten prognozowany (196). Dla 2018 r. poziom błędu statystycznego wyniósł +73 dla urodzeń, a dla zgonów: -56. Dla 2019 r. poziom błędu statystycznego wyniósł +55 dla urodzeń, a dla zgonów: -36. Zatem rzeczywisty ruch naturalny charakteryzuje się wynikami gorszymi niż prognozowane.

Według wyliczeń GUS miasto Sierpc w 2030 r. będzie charakteryzowało się saldem migracji poniżej -3‰. Zgodnie z prognozą w 2030 r., podobnie jak obecnie, najbardziej korzystne saldo migracji wystąpi w gminach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie największych miast (powyżej 100 tys. mieszkańców). Niskie saldo migracji cechować będzie wiele gmin województwa mazowieckiego, przy czym podobnie jak w przypadku współczynnika przyrostu naturalnego – dotyczyć on będzie głównie gmin przygranicznych województwa.

Prognozowany spadek liczby ludności spowodowany jest nie tylko ujemnym przyrostem naturalnym, ale również migracją mieszkańców. W zestawieniu z procesem starzenia się ludności, zjawiska demograficzne w Sierpcu w nadchodzących latach odczuwane będą w sposób szczególnie intensywny.

5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Przy tworzeniu bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęto 10-letnią perspektywę czasową – w nawiązaniu do sporządzonej przez GUS prognozy demograficznej oraz zakładając, że po tym okresie nastąpi konieczność aktualizacji założeń polityki przestrzennej miasta.

5.1 Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy

Na potrzeby bilansu terenów wyodrębniono 3 główne funkcje zabudowy kształtujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta:

- 1) funkcję mieszkaniową obejmującą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, a także mieszkaniową z towarzyszącą funkcją usługową);

- 2) funkcję usługową zawierająca wszelkiego rodzaju usługi, zarówno publiczne, jak i usługi komercyjne, usługi sportu i rekreacji, usługi kultury i turystyki, jak również związane z obsługą rolnictwa itp.;
- 3) funkcję produkcyjną obejmującą wszelkie tereny produkcyjne, składy i magazyny (również tereny o funkcji mieszanej, tj. produkcyjno-usługowej).

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową zostało wyliczone na podstawie prognoz demograficznych oraz wskaźników dotyczących jakości życia mieszkańców, w szczególności danych dotyczących poprawy standardów zamieszkania w istniejących mieszkaniach polegających na wzroście powierzchni użytkowej mieszkań (budowa nowych, większych mieszkań) oraz rozgęszczeniu mieszkań (zmniejszenie liczby osób przypadających na poszczególne lokale mieszkalne).

Dane wyjściowe do obliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową:

- **prognozowana liczna ludności w 2030 r.:** 16 344 osoby,
- **prognozowana powierzchnia użytkowa 1 mieszkania:** 95,0 m²,
- **prognozowany przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę:** 43,0 m².

Prognozowaną powierzchnię użytkową 1 mieszkania przyjęto na podstawie analizy obserwowanego trendu w ciągu ostatnich 10 lat, tj. wzrost przeciętnej powierzchni 1 mieszkania. Podobne założenie przyjęto dla prognozowanej przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającą na 1 osobę.

Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2030 r. obliczono według wzoru:

prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (43,0 m ²)	x	prognozowana liczba mieszkańców (16344)	=	Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2030 r.
--	---	--	---	---

$$43,0 \text{ m}^2 \times 16344 = \underline{702\,792 \text{ m}^2}$$

Powyższe wyliczenia nie uwzględniają rozgęszczenia mieszkań i konieczności budowy nowych mieszkań dla części obecnych mieszkańców.

Zakładając, że w 2030 r. liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie wyniesie 2,2 (tj. zachowując tempo obserwowanej tendencji), potrzebna będzie dodatkowa powierzchnia użytkowa. Wyliczono ją według następujących założeń:

Obliczenie liczby osób w mieszkaniach po rozgęszczeniu:

Obecna liczba mieszkań	x	przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie w 2030 r.	=	liczba osób w mieszkaniach po rozgęszczeniu
(7 355)		(2,2)		

$$7\,321 \times 2,2 = 16\,181 \text{ osób}$$

Ilość osób z mieszkań rozgęszczanych, dla których trzeba przewidzieć nowe mieszkania (liczba osób w 2019 r. pomniejszona o liczbę osób w mieszkaniach po rozgęszczeniu):

$$17\,933 - 16\,181 = 1\,752 \text{ osób}$$

Zapotrzebowanie na nowe mieszkania w związku z rozgęszczeniem:

liczba osób z mieszkań rozgęszczanych, dla których trzeba przewidzieć nowe mieszkania	x	prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	=	Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2030 r. wynikające z rozgęszczenia
(1 752)		(43,0 m ²)		

$$1\,752 \times 43,0 \text{ m}^2 = 75\,336 \text{ m}^2$$

Suma prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2030 r. dla prognozowanej liczby ludności i prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wynikającego z rozgęszczenia stanowi **wynosi**:

$$702\,792\text{ m}^2 + 75\,336\text{ m}^2 = \underline{778\,128\text{ m}^2}$$

Różnica pomiędzy prognozowanym zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej a istniejącą powierzchnią użytkową zabudowy mieszkaniowej, stanowi maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową:

Suma prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej w 2030 r. (778 128 m ²)	-	istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej ¹⁷ (518 027,22 m ²)	=	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w 2030 r.
--	---	---	---	--

$$778\,128\text{ m}^2 - 518\,027,22\text{ m}^2 = 260\,100,78\text{ m}^2$$

Biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych, a co za tym idzie możliwe zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, ustala się **maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową** zwiększone o 30% w stosunku do otrzymanego wyniku, tj. **338 131 m²** (po zaokrągleniu).

Zabudowa usługowa

Z uwagi na brak jednoznacznej metodologii i miarodajnych wskaźników do określania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę usługową założono, że wskaźnik powierzchni użytkowej usług w stosunku do prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej powinien kształtować się na poziomie 0,4. Przyjęty wskaźnik uwzględnia strategię miasta mającą na celu rozszerzenie warunków do prowadzenia przez mieszkańców działalności gospodarczej. Prognozowaną powierzchnię użytkową zabudowy usługowej w 2030 r. obliczono według wzoru:

Suma prognozowanej powierzchni użytkowej	x	0,4	=	Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową
---	---	-----	---	--

¹⁷ Na podstawie danych Biura Podatkowego UM w Sierpcu dotyczących sumy powierzchni budynków mieszkalnych lub ich części

zabudowy
mieszkaniowej w
2030 r.

(778 128 m²)

zabudowy
usługowej w
2030 r.

$$778\ 128\ \text{m}^2 \times 0,4 = \underline{311\ 251,20\ \text{m}^2}$$

Różnica pomiędzy prognozowanym zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową zabudowy usługowej a istniejącą powierzchnią użytkową zabudowy usługowej, stanowi maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową:

Suma prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy usługowej w 2030 r.	-	istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej ¹⁸	=	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową w 2030 r.
(311 251,20 m ²)		(100 847,5 m ²)		

$$311\ 251,20\ \text{m}^2 - 100\ 847,50\ \text{m}^2 = \underline{210\ 403,70\ \text{m}^2}$$

Biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych, a co za tym idzie możliwe zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę usługową, ustala się **maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową** zwiększone o 30% w stosunku do otrzymanego wyniku, tj. **273 525 m²** (po zaokrągleniu).

Zabudowa produkcyjna

Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną jest kwestią indywidualną każdej gminy. Zależy ono jest m.in. od położenia geograficznego, dostępności komunikacyjnej oraz warunków ekonomicznych oferowanych przez daną gminę. Gminy położone w rejonach atrakcyjnych przyrodniczo lub uzdrowiska będą miały

¹⁸ Do obliczeń przyjęto dane podatkowe Biura Podatkowego UM w Sierpcu dotyczące budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym. Z uwagi na fakt, że ta grupa podatkowa nie rozdziela budynków pod kątem ich funkcji użytkowych, udział budynków usługowych obliczono proporcjonalnie do ilości budynków o funkcjach usługowych widniejących w ewidencji gruntów i budynków (łącznie 454 budynki o funkcji usługowej, co stanowi 40% budynków)

inne zapotrzebowanie na tereny produkcyjne na swoim obszarze niż gminy np. położone w rejonach przygranicznych czy w okolicy dużych ośrodków miejskich. Podobnie jak w przypadku zabudowy usługowej, tak dla zabudowy produkcyjnej również brak jest usystematyzowanych standardów dotyczących sposobu ilościowego ich wyznaczania, co po części jest konsekwencją powyższego stwierdzenia.

Jednym z celów rozwojowych miasta Sierpca jest rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego miasta. Zakłada on m.in. stworzenie atrakcyjnej oferty dla inwestorów zewnętrznych. W tym celu założono stworzenie terenów inwestycyjnych z odpowiednią infrastrukturą. Do określania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną założono, że wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjnej w stosunku do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej powinien kształtować się na poziomie 0,6.

Prognozowaną powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjnej w 2030 r. obliczono według wzoru:

Suma prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej w 2030 r.	x	0,6	=	Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię zabudowy produkcyjnej w 2030 r.
(778 128 m ²)				

$$778\ 128\ \text{m}^2 \times 0,6 = \underline{466\ 876,80\ \text{m}^2}$$

Różnica pomiędzy prognozowanym zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjnej a istniejącą powierzchnią użytkową zabudowy produkcyjnej, stanowi maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną:

Suma prognozowanej powierzchni użytkowej	-	istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy	=	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową
---	---	--	---	---

zabudowy
produkcyjnej w
2030 r.

produkcyjnej¹⁹
(151 271,40 m²)

zabudowę
produkcyjną
w 2030 r.

(466 876,80 m²)

$$466\ 876,80\ m^2 - 151\ 271,40\ m^2 = \underline{315\ 605,40\ m^2}$$

Biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych, a co za tym idzie możliwe zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną, ustala się **maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną** zwiększone o 30% w stosunku do otrzymanego wyniku, tj. **410 287 m²** (po zaokrągleniu).

Podsumowując, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy wynosi:

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie na nową zabudowę
mieszkaniowa	338 131 m ²
usługowa	273 525 m ²
produkcyjna	410 287 m ²

Źródło: opracowanie własne

5.2 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Jednostka osadnicza w myśl art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443) to „wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi”. Chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej należy rozumieć jako możliwość

¹⁹ Do obliczeń przyjęto dane podatkowe Biura Podatkowego UM w Sierpcu dotyczące budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym. Z uwagi na fakt, że ta grupa podatkowa nie rozdziela budynków pod kątem ich funkcji użytkowych, udział budynków produkcyjnych obliczono proporcjonalnie do ilości budynków o funkcjach produkcyjnych widniejących w ewidencji gruntów i budynków (łącznie 664 budynki, co stanowi 60% budynków)

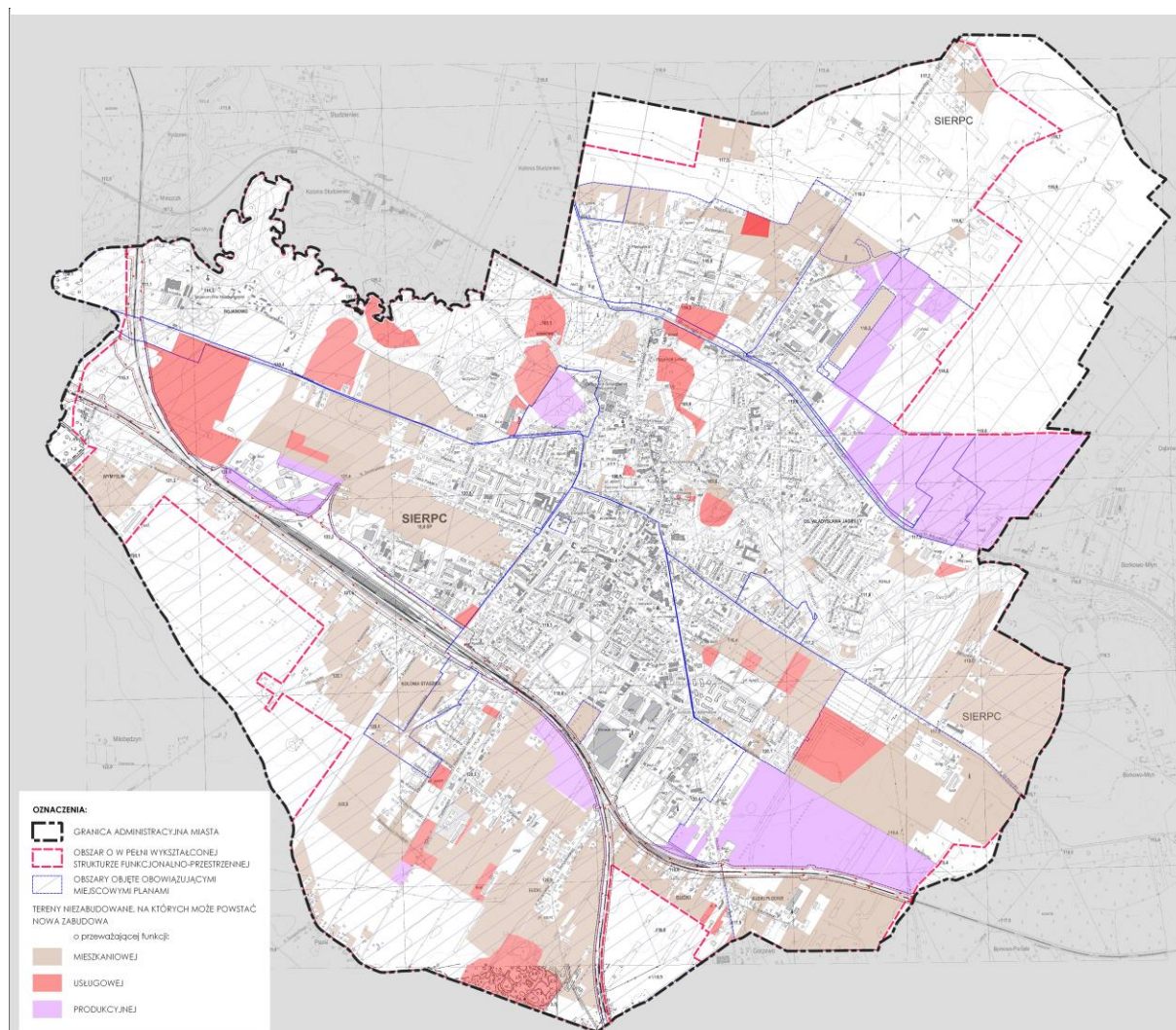
lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto założenie, że obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej to tereny, na których występuje koncentracja zabudowy i które wyposażone są w infrastrukturę drogową oraz infrastrukturę społeczną i techniczną. Obszar ten obejmuje również wyznaczone w obecnie obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta obszary przeznaczone pod zabudowę, a także tereny, dla których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.

Wyznaczony **obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej** przedstawiono na załączniku graficznym nr 3.

W celu obliczenia chłonności **obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej**, przeprowadzono analizę istniejącego i projektowanego zagospodarowania przestrzennego bazując na aktualnym użytkowaniu terenów oraz przeznaczeniu terenów ustalonym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także funkcjach ustalonych w wydanych decyzjach o warunkach zabudowy lub ustaleniach obowiązującego studium. W ten sposób zidentyfikowano tereny niezabudowane (na dzień sporządzania studium), na których może powstać zabudowa. Funkcje zabudowy ujęto w trzy grupy, podobnie jak w przypadku obliczania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, tj. mieszkaniową, usługową i produkcyjną. Po zliczeniu powierzchni terenów niezabudowanych otrzymano sumaryczne powierzchnie możliwe do zagospodarowania na poszczególne kategorie funkcji. Sumę powierzchni w poszczególnych grupach funkcji pomniejszono o potencjalną powierzchnię zajętą pod tereny komunikacji (przyjęto, że tereny komunikacji stanowią 20% danego terenu).

Ryc. 7 Tereny niezabudowane, na których może powstać zabudowa, w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne

Tab. 28 Suma powierzchni możliwych do zagospodarowania na poszczególne kategorie funkcji w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

	funkcja		
	mieszkaniowa	usługowa	produkcyjna
	powierzchnia (m ²)		
suma	2689252,60	926080,30	991221,64

Źródło: opracowanie własne

Zsumowane powierzchnie działek niezainwestowanych, na których potencjalnie może powstać nowa zabudowa podzielono przez przyjętą uśrednioną

powierzchnię nowowydzielanej działki typową dla danego rodzaju zabudowy. Przyjęto następujące średnie powierzchnie działek:

- dla zabudowy mieszkaniowej: 800,0 m²,
- dla zabudowy usługowej: 1200,0 m²,
- dla zabudowy produkcyjnej: 2500,0 m².

W ten sposób otrzymano liczbę możliwych do uzyskania działek budowlanych. Mnożąc tę liczbę przez średnią powierzchnię budynku o funkcji mieszkalnej, usługowej i produkcyjnej ²⁰ obliczono chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy.

Tab. 29 Szacunkowa chłonność wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy

FUNKCJA					
MIESZKANIOWA		USŁUGOWA		PRODUKCYJNA	
średnia powierzchnia działki (m ²)	800	średnia powierzchnia działki (m ²)	1200	średnia powierzchnia działki (m ²)	2500
liczba możliwych działek	3361	liczba możliwych działek	771	liczba możliwych działek	396
średnia powierzchnia zabudowy (m ²)	95	średnia powierzchnia zabudowy (m ²)	200	średnia powierzchnia zabudowy (m ²)	225
pow. użytkowa (m²)	319295	pow. użytkowa (m²)	154200	pow. użytkowa (m²)	89100

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że szacunkowa chłonność wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej wynosi:

- **319 2950 m² powierzchni użytkowej dla zabudowy o funkcji mieszkaniowej,**
- **154 200 m² powierzchni użytkowej dla zabudowy o funkcji usługowej,**
- **89 100 m² powierzchni użytkowej dla zabudowy o funkcji produkcyjnej.**

²⁰ przyjętej na podstawie danych GUS i danych UM w Sierpcu

5.3 Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej)

W niniejszym opracowaniu odstąpiono od szacowania chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, gdyż wszystkie tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę położone są w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Tym samym, w granicach miasta Sierpca, nie występują obszary przeznaczone pod zabudowę w miejscowych planach, położone jednocześnie poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

5.4 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i w granicach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, w granicach obszaru o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i w granicach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę przedstawia tabela nr 30.

Powyższe porównanie wykazało, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy w granicach w/w obszarów. Oznacza to, że w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i w granicach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę miasto posiada niedobór terenów przewidzianych pod funkcję mieszkaniową, usługową i produkcyjną.

Tab. 30 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

funkcja	szacunkowa chłonność			maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	Bilans terenu
	obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	obszarów w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	SUMA		
mieszka-niowa	319 295	0,00	319 295	338 131	- 18 836

usługowa	154 200	0,00	154 200	273 525	- 119 325
produkcyjna	89 100	0,00	89 100	410 287	- 321 187

Źródło: opracowanie własne

W związku z powyższym, możliwe jest uzupełnienie bilansu o powyższą różnicę i lokalizowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę, maksymalnie w ilości powierzchni użytkowej wynikającej z bilansu.

6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

6.1 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej wynikające z ustaleń studium

Możliwości finansowania przez Miasto wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej determinowane będą poziomem uzyskiwanych dochodów. Głównymi dochodami Miasta są dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Na etapie przeznaczania w studium nowych terenów pod zabudowę można oszacować wpływy z tytułu podatków od gruntów i budynków. Przyjmując stawki podatku określone przez Radę Miejską na rok 2021²¹ możliwe jest przybliżone określenie wielkości dochodów z tytułu podatku od gruntów i budynków. Do obliczeń przyjęto uzyskane w bilansie terenu przyrosty powierzchni możliwych do przeznaczenia pod poszczególne funkcje oraz powierzchni użytkowej zabudowy. W ten sposób uzyskano szacowane dochody z tytułu podatku:

- od gruntów: wynoszące ok. 351 583 zł rocznie,
- od budynków: wynoszące ok. 5 271 375 zł rocznie.

Łączny dochód z tytułu podatków od gruntów i budynków, obliczony w odniesieniu do nowych terenów inwestycyjnych, szacuje się na ok. 5 622 958 zł rocznie.

²¹ Uchwała nr 287/XXXVI/2020 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości na rok 2021 obowiązujących na terenie Gminy Miasta Sierpc

Podatki lokalne nie są jedynym źródłem finansowania inwestycji z zakresu zadań własnych gminy. Finansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także społecznej, może odbywać się również ze środków zewnętrznych, pochodzących m.in. z dotacji unijnych, dotacji z funduszy krajowych lub wojewódzkich, kredytów i pożyczek czy innych środków zewnętrznych (współfinansowanie przez inwestora na podstawie partnerstwa publiczno-prywatnego).

6.2 Analiza potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych

Na podstawie wyników dokonanego bilansu terenów, w granicach Miasta Sierpca, możliwa jest lokalizacja nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, maksymalnie w ilości powierzchni wynikającej z bilansu. Wyznaczenie w studium nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę skutkować będzie koniecznością realizacji dróg do obsługi tych terenów oraz wyposażenia tych terenów w infrastrukturę techniczną. Zakłada się, że realizacja infrastruktury społecznej będzie uzależniona od faktycznego zapotrzebowania na usługi publiczne.

Do niniejszej analizy przyjmuje się, że nie zaistnieją potrzeby inwestycyjne na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, gdyż obszary te zostały wyznaczone w oparciu m.in. dostępność infrastruktury drogowej oraz istniejące uzbrojenie.

Potrzeby inwestycyjne z zakresu budowy sieci komunikacyjnej

W celu określenia potrzeb inwestycyjnych z zakresu budowy konieczne jest oszacowanie długości nowych odcinków dróg zapewniających właściwą obsługę komunikacyjną nowo wyznaczonych terenów. Przyjęto wskaźnik długości dróg publicznych w przeliczeniu na 1 ha terenu zabudowanego wynoszący 200 m.

Stosownie do otrzymanego bilansu Miasto posiada możliwość zlokalizowania łącznie 459 348 m² nowej zabudowy. Przyjmując powyższy wskaźnik długości dróg oznacza to konieczność budowy ok. 9 km nowych dróg.

Przyjęto średnią cenę 30,0 zł za 1 m² gruntu wykupowanego na potrzeby budowy dróg oraz koszt budowy drogi asfaltowej wynoszący 250,0 zł za 1 m².

Uwzględniając powyższe ceny jednostkowe, koszt realizacji 1 kilometra drogi²² dla terenów pod zabudowę wyniesie:

- koszt wykupu terenu – $10 \text{ m} \times 9\,000 \text{ m} \times 30 \text{ zł/m}^2 = 2\,700\,000 \text{ zł}$,
- koszt budowy drogi – $5 \text{ m} \times 9\,000 \text{ m} \times 250 \text{ zł} = 11\,250\,000 \text{ zł}$

Zatem szacunkowy koszt budowy nowych dróg wyniesie ok. 13 950 000 zł.

Potrzeby inwestycyjne z zakresu budowy infrastruktury technicznej

Zakłada się, że wraz z budową dróg nastąpi budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej.

Do obliczeń przyjęto średni koszt budowy sieci wodociągowej wynoszący 350 zł za 1 m wodociągu oraz 700 zł za 1 m kanalizacji sanitarnej. Zatem koszt budowy 9 km sieci:

- wodociągowej wyniesie: $9\,000 \text{ m} \times 350 \text{ zł} = 3\,150\,000 \text{ zł}$;
- kanalizacji sanitarnej wyniesie: $9\,000 \text{ m} \times 700 \text{ zł} = 6\,300\,000 \text{ zł}$.

Łącznie koszty związane z uzbrojeniem nowych terenów inwestycyjnych szacuje się na 9 450 000 zł.

Niniejsze studium zakłada 10-letnią perspektywę czasową. Ocenia się, że w przyjętym okresie czasu gmina zrealizuje przyjęte potrzeby inwestycyjne m.in. przy wykorzystaniu rocznych wpływów z tytułu podatków od gruntów i budynków, ale także przy wsparciu finansowym pochodzącym z dotacji z budżetu państwa i Unii Europejskiej. Przeprowadzona analiza ekonomiczna wykazała duże sukcesy miasta w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w związku z czym przyjmuje się, że polityka Miasta w tym zakresie będzie kontynuowana. Ponadto, dla nowych terenów inwestycyjnych zaistnieje możliwość uzyskania dochodów m.in. z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (w przypadku uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) czy z tytułu opłat adiacenckich. Jest to potencjalne dodatkowe źródło dochodów miasta.

Przy założeniu etapowego i rozłożonego w czasie działania w zakresie budowy infrastruktury drogowej i technicznej ocenia się, że potrzeby inwestycyjne Gminy Miasto Sierpc nie przekraczają możliwości finansowania ww. infrastruktury.

²² Założono budowę drogi o szerokości 10 m i minimalnej szerokości jezdni 5 m

XI. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Strukturę własnościową gruntów na terenie miasta Sierpca przedstawia poniższa tabela:

Tab. 31 Struktura własności gruntów na terenie miasta Sierpca (stan na marzec 2020 r.)

Numer gr. rej	Numer pod.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów (m ²)
1	1.1	Zasób własności rolnej Skarbu Państwa	73858
	1.2	Państwowe Gospodarstwa Leśne	7676
	1.3	Państwowe jednostki organizacyjne	87464
	1.4	Zasób nieruchomości Skarbu Państwa	0
	1.5	Agencja Mienia Wojskowego	0
	1.6	Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	0
	1.7	Pozostałe Grunty Skarbu Państwa	339741
	razem	Grunty SP	508 739
2	2.1	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	69415
	2.2	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	462194
	2.3	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	2.4	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	239669
	razem	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym	771 278
3		Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych	3642
4	4.1	Gminny zasób nieruchomości	2154867
	4.2	Grunty gmin przekazane gminnym jednostkom organizacyjnym	7600
	4.3	Pozostałe grunty gmin	45835
	razem	Grunty gmin i związków międzygminnych	2 208 302
5	5.1	Grunty gmin w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	61083
	5.2	Grunty gmin w użytkowaniu wieczystym gminnych osób prawnych	0
	5.3	Grunty gmin w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	136500
	5.4	Grunty gmin w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	616205
	razem	Grunty gmin w użytkowaniu wieczystym	813 788
6	6.1	Grunty, które są własnością gminnych osób prawnych	13105
	6.2	Grunty, które są własnością powiatowych osób prawnych	0
	6.3	Grunty, które są własnością wojewódzkich osób prawnych	19752
	razem	Grunty gminnych i innych osób prawnych	32 857
7	7.1	Grunty osób fizycznych - gospodarstwa rolne	8378054
	7.2	Grunty osób fizycznych - pozostałe	4143575

	razem	Grunty osób fizycznych	12 521 629
8	8.1	Grunty rolniczych spółdzielni produkcyjnych	22701
	8.2	Grunty spółdzielni mieszkaniowych	47144
	8.3	Pozostałe grunty 8 grupy	81188
	razem	Grunty spółdzielni	151 033
9		Grunty kościołów i związków wyznaniowych	137 684
10		Grunty wspólnot gruntowych	0
11	11.1	Powiatowy zasób nieruchomości	145991
	11.2	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd	72797
	11.3	Pozostałe grunty 11 grupy	33189
	razem	Grunty powiatów i związków powiatów	251 977
12	12.1	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	12.2	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym powiatowych osób prawnych	0
	12.3	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	12.4	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	razem	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym	0
13	13.1	Wojewódzki zasób nieruchomości	132624
	13.2	Grunty województw przekazane w trwały zarząd	0
	13.3	Pozostałe grunty 13 grupy	1515
	razem	Grunty województw	134 139
14	14.1	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	14.2	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym powiatowych osób prawnych	493737
	14.3	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	14.4	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	razem	Grunty województw	493 737
15	15.1	Grunty spółek prawa handlowego	537527
	15.2	Grunty partii politycznych	25641
	15.3	Pozostałe grunty 15 grupy	0
	razem	Grunty spółek prawa handlowego	563 168
Powierzchnia ewidencyjna razem			18591973

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Sierpcu

W strukturze własnościowej gruntów dominuje własność osób fizycznych. Drugą najliczniejszą grupą są tereny stanowiące własność Gminy Miasta Sierpc. Duża część gruntów stanowiących własność Gminy została przekazana w użytkowanie wieczyste. Podobnie liczną grupę stanowią grunty stanowiące własność Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste.

XII. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

1. Ochrona przyrody

Na terenie miasta nie występują obszarowe formy ochrony przyrody - miasto graniczy poprzez południowo – zachodnią granicę administracyjną z Obszarem Chronionego Krajobrazu „Przyrzecze Skrwy Prawej”.

Na terenie Sierpca występują natomiast **pomniki przyrody**, które objęte są ochroną w myśl Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Ich wykaz przedstawiono w rozdziale V.3 „Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego”.

2. Ochrona wód

Dla ochrony zasobów wód podziemnych dwóch ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w granicach miasta utworzone zostały strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej:

- 1) dla **ujęcia wód podziemnych na terenie Browaru Kasztelan w Sierpcu**: zgodnie z rozporządzeniem nr 10/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wód podziemnych na terenie Browaru Kasztelan w Sierpcu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 15.05.2014 r. poz. 5050) i zmienionym rozporządzeniem nr 10/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 9 kwietnia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wód podziemnych na terenie Browaru Kasztelan w Sierpcu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 13.04.2015 r. poz. 3378);
- 2) dla **miejskiego ujęcia wody podziemnej „EMPEGEK” w Sierpcu**: zgodnie z rozporządzeniem nr 12/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej miejskiego ujęcia wody podziemnej „EMPEGEK” w Sierpcu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 28.05.2014 r. poz. 5384) zmienionym rozporządzeniem nr 17/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 4 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 18.08.2014 r. poz. 8641) oraz rozporządzeniem nr 21/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 21 sierpnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 08.08.2015 r. poz. 7505).

Teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód na terenie Browaru Kasztelan o łącznej powierzchni 0,09 ha obejmuje grunty wokół trzech studni położone na działkach o nr ewid. 2227/15 (część) i 2228/4 (część).

Teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia wody podziemnej „EMPEGEK” obejmuje grunty o łącznej powierzchni 0,1724 ha wokół sześciu studni na działkach o nr ewid. 2555/7 (część), 2545/2 (część), 2469/12 (część), 2469/13 (część).

Granice terenów ochrony pośredniej wskazano na załączniku graficznym nr 3. Wykaz działek ewidencyjnych znajdujących się na terenach ochrony pośredniej zawierają załączniki do w/w rozporządzeń Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Na podstawie ustawy Prawo wodne ochroną objęte są również wody śródlądowe oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

3. Ochrona obiektów zabytkowych

Szczegółową charakterystykę obiektów i obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zm.) przedstawiono w rozdziale VI „Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”.

4. Ochrona gruntów leśnych

Lasy zlokalizowane na terenie miasta zaliczone zostały do kategorii lasów ochronnych miast. **Lasy ochronne** objęte są ochroną na podstawie Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1275 ze zm.).

Ponadto, grunty leśne objęte są ochroną na podstawie Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326), zgodnie z którą zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgodny właściwego Ministra – w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz marszałka województwa – w odniesieniu do pozostałych gruntów leśnych.

5. Tereny zamknięte

Na obszarze miasta Sierpca znajdują się tereny zamknięte, zgodnie z Decyzją nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2019 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MI z 2020 r. poz. 38), stanowiące działki o nr ewid.: 3/3, 3/5, 3/28, 2187/2, 2187/3, 2187/6.

XIII. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Ruchy masowe na terenie miasta Sierpca związane są ze zboczami dolin rzecznych, Skrwy Prawej i Sierpienicy, zwłaszcza w odcinkach, w których zbudowane są one z utworów o zmiennej przepuszczalności - np., glin, iłów i piasków.

Zgodnie z ewidencją Starostwa Powiatowego w Sierpcu na terenie miasta zinwentaryzowano 13 osuwisk. Poniżej przedstawiono ich charakterystykę:

Tab. 32 Rejestr osuwisk na terenie miasta Sierpca

Lp.	Lokalizacja	Opis	Aktywność	Przyczyna ruchu osuwiskowego	Ocena możliwości wystąpienia dalszych ruchów osuwiskowych:
1.	południowa skarpa Sierpienicy przy ogródkach działkowych 130m na NE od ul. Mickiewicza	Małe osuwisko na zboczu doliny, nieaktywne z zaznaczoną skarpgą główną i bocznymi, bez form wewnątrzosuwiskowych. Koluwium usunięte przez rzekę	Aktywne ciągle	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	istnieje prawdopodobieństwo pojawienia się dalszych ruchów osuwiskowych, szczególnie w okresach wzmożonej erozji bocznej Sierpienicy (podcięcia skarpy przez rzekę), w warunkach wzmożonych i długotrwałych opadów atmosferycznych
2.	Skarpa Sierpienicy, przy ogródkach działkowych, 100m na NE od ulicy A. Mickiewicza	Małe osuwisko na zboczu doliny Sierpienicy, częściowo zapełnione i wypełnione śmieciami. Widać materiał koluwalny, lecz brak czota - wymyte	Aktywne ciągle	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	możliwe w przypadku podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
3.	S skarpa Sierpienicy 50m na NE od ulicy Mickiewicza i 200m na NW od ogródków działkowych	Małe osuwisko na zboczu doliny Sierpienicy	Nieaktywne	naturalna - podcięcie erozyjne	możliwe w przypadku podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
4.	SW skarpa Sierpienicy 90m na E od ulicy M. Karłowicza	Osuwisko na zboczu doliny Sierpienicy, z wyraźną skarpgą główną i bocznymi oraz czotem. W środku osuwiska wykopany dół na śmieci. Brak wyraźnych form wewnątrzosuwiskowych	Nieaktywne	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	możliwe w przypadku podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
5.	W skarpa	Małe osuwisko na	Aktywne	1) naturalna -	możliwe w przypadku

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

	Sierpienicy, 50m na NE od ul. M. Karłowicza	zbczu doliny Sierpienicy o wyraźnej skarpie głównej i skarpach bocznych, w górnej części zasypane śmieciami, czło wymyte	ciągłe	infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
6.	Na skarpie doliny Sierpienicy, 40m na N od ulicy G. Narutowicza	Małe osuwisko na zbczu doliny Sierpienicy, poniżej zabudowań, o wyraźnej skarpie głównej i skarpach bocznych (zwłaszcza w górnej części), koluwium lekko pofałdowane.	Nieaktywne	naturalna - infiltracja wód opadowych	możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
7.	Na skarpie doliny Sierpienicy, 25 m na NE od ulicy G. Narutowicza	Osuwisko na zbczu doliny Sierpienicy, o dobrze zachowanej skarpie głównej i wyraźnych skarpach bocznych (podniesionych antropogenicznie), powierzchnia osuwiska lekko pofałdowana bez form wewnątrzosuwiskowych	Nieaktywne	naturalna - infiltracja wód opadowych	możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
8.	przy ulicy Łąkowej, 250m przed oczyszczalnią ścieków	Małe osuwisko na zbczu doliny Sierpienicy powstałe wskutek spływu materiału antropogenicznego i gnojówki. Wyraźne granice zewnętrzne, brak skarp wtórnych i innych form wewnątrzosuwiskowych	Aktywne ciągłe	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) sztuczna	możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez zrzut gnojówki i wody opadowe
9.	Skarpa doliny Skrwy, 70m na SW od drogi Sierpc-Mieszczk (ul. Dworcowa)	Małe okresowo aktywne osuwisko powstałe w postaci serii drobnych zsuwów w górnej części zbcza doliny Skrwy. Wyraźnie zaznaczona półkolista skarpa główna i mniej wyraźne skarpy boczne	Aktywne ciągłe	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	możliwe w przypadku podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
10.	Skarpa doliny Skrwy, 60m na NE od mostu kolejowego i 200m na W od ulicy Smolnej	Niewielkie osuwisko na zbczu doliny Skrwy, z wyraźną skarpią główną i niskim jęzorem (do 1m), brak form wewnątrzosuwiskowych, przed czolem seria zagłębień i muld	Aktywne ciągłe	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) naturalna - podcięcie erozyjne	możliwe w przypadku podcięcia erozyjnego przez rzekę oraz znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe

11.	Południowa skarpa doliny Sierpienicy, 130m na W od ulicy Krótkiej	Małe osuwisko na skarpie doliny Skrwy	Aktywne ciągle	naturalna - infiltracja wód opadowych	możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
12.	Kościółek i dzwonnica przy ul. Wojska Polskiego Sierpcu	Małe aktywne osuwisko rozwinęte na skarpie podbudowanej antropogenicznie, osuwa się mur od ogrodzenia kościoła, skarpa główna (obniżenie w chodniku ze szczelinami).	Aktywne ciągle	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) sztuczna - obciążenie nasypem	możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe
13.	Północna skarpa doliny Sierpienicy przy zachodniej części ogrodzenia cmentarza komunalnego, przy ul. T. Kościuszki	Małe aktywne okresowo osuwisko na zboczu doliny Sierpienicy obok cmentarza, skarpa nadbudowana antropogenicznie, dużo antropogenu i śmieci	Aktywne okresowo	1) naturalna - infiltracja wód opadowych, 2) sztuczna - obciążenie nasypem	Możliwe w przypadku znacznego uwodnienia gruntu przez wody opadowe i dalszego zwiększania obciążenia skarpy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Rolnictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Sierpcu

Dodatkowo, na terenie miasta występują tereny, które oceniono jako zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Są to zbocza w dolinie Sierpienicy, o spadku powyżej 12%, niepokryte trawą roślinnością, gdzie może występować przemieszczanie się warstw przypowierzchniowych. Sytuacja taka może wydarzyć się również na zboczach nasypów sztucznie ukształtowanych, w związku z niewłaściwym ich zagospodarowaniem i ustabilizowaniem oraz nierównomiernym osiadaniem zabudowy.

W mniejszym stopniu ruchami masowymi zagrożone są zbocza dolinie rzeki Skrwy, gdzie skarpy posiadają mniejsze nachylenie i pokryte są roślinnością.

Lokalizację osuwisk oraz terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych wskazano na załączniku graficznym nr 3.

XIV. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złóża kopalin

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie miasta Sierpca nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Zasoby wód podziemnych

Główny poziom wodonośny zlokalizowany jest w utworach czwartorzędowych i jest on głównym poziomem użytkowym. Główny poziom użytkowy jest praktycznie pozbawiony izolacji i z tego względu jest narażony na zanieczyszczenia.

Miasto położone jest w zasięgu niedokumentowanego **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka warszawska”**. Wody zbiornika związane są z piaszczystymi utworami oligocenu i miocenu, podścielone przeważnie marglistymi utworami kredowymi i izolowane od góry na większości obszaru łąkami plioceńskimi. Miąższość warstw wodonośnych waha się od kilkunastu do 80m w poziomie oligoceńskim i od ok. 2 m do 35 m w poziomie mioceńskim. Średnia głębokość zbiornika wynosi ok. 160 m. Zasoby wynoszą ok. 250 000 m³/d, a moduł jednostkowej wydajności przyjmuje wartość 0,06 l/s/km². Świadczy to o bardzo ograniczonym tempie odnawialności zasobów. Zbiornik jest stosunkowo dobrze izolowany, decyduje o tym jego znaczna głębokość.

Kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie miasta Sierpca nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

XV. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta Sierpca nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych, tj. przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1420 ze zm.).

XVI. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. System komunikacyjny

Komunikacja drogowa

Podstawowy system drogowy miasta Sierpca tworzą: droga krajowa nr 10, droga wojewódzka nr 541, droga wojewódzka nr 560, drogi powiatowe oraz drogi gminne:

- **droga krajowa nr 10 (ul. Kościuszki):** relacji Lubieszyn (granica państwa) – Płońsk, na terenie Sierpca przebiega na odcinku ok. 3 km. Droga została zmodernizowana do parametrów drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (GP). Na odcinku Płońsk – Sierpc wykonano prace obejmujące ustawienie nowego oznakowania, zbudowano wysepki drogowe, azyle dla pieszych, nowe chodniki wzdłuż małych miejscowości, oświetlenie drogi;
- **droga wojewódzka nr 541 (przebieg: ul. Głowackiego – ul. Kilińskiego – ul. 11 listopada – ul. Piastowska):** łącząca Lubawę z Dobrzyniem nad Wisłą, na terenie miasta przebiega na odcinku ok. 5,5 km;
- **droga wojewódzka nr 560 (przebieg: ul. Rypińska – ul. Kościuszki – ul. Kilińskiego – ul. 11 listopada – ul. Płocka):** łącząca Brodnicę z Bielskiem, na terenie Sierpca przebiega na odcinku ok. 5,3 km. W 2020 r. zakończyła się modernizacja ul. Płockiej na odcinku od ronda do skrzyżowania z ul. Piastowską. Zakres prac obejmuje: rozbiórkę istniejącej infrastruktury drogowej, budowę jezdni, budowę chodników i ścieżki rowerowej oraz przebudowę zjazdów, budowę i przebudowę sieci kanalizacyjnej, wykonanie nowego oświetlenia oraz nasadzeń zieleni.
- **drogi powiatowe (ul. Dworcowa, ul. Traugutta, ul. Świętokrzyska, ul. Konstytucji 3-go Maja, ul. Żeromskiego, ul. Wojska Polskiego, ul. Wróblewskiego):** o łącznej długości na terenie miasta ok. 10,6 km. W 2019 r. przeprowadzony został remont ul. Świętokrzyskiej obejmujący: przebudowę nawierzchni drogowej, przebudowę ciągów pieszo-rowerowych, parkingów oraz instalacji kanalizacji deszczowej. W 2020 r. zakończył się remont ul. Konstytucji 3-go Maja obejmujący: wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej, kanalizacji deszczowej, wymianę sygnalizacji świetlnej, przebudowę skrzyżowania z ul. Narutowicza;
- **drogi gminne:** o nawierzchni asfaltowej (bitumicznej) o łącznej długości ok. 30,2 km, o nawierzchni z trylinki o łącznej długości ok. 1,7 km, o nawierzchni z kostki polbruk o łącznej długości ok. 3,5 km, o nawierzchni tłuczniowej o

łącznej długości ok. 4,6 km oraz o nawierzchni gruntowej o łącznej długości ok. 21,2 km.

Tab. 33 Klasyfikacja dróg gminnych wg rodzaju nawierzchni (stan na styczeń 2020 r.)

ULICE BĘDĄCE W ZARZĄDZIE MIASTA SIERPCA				
Nazwa ulicy				
Drogi o nawierzchni bitumicznej (A)	Drogi o nawierzchni gruntowej (G)	Drogi o nawierzchni z trylinki (T)	Drogi o nawierzchni z kostki polbruk (K)	Drogi o nawierzchni z tłuczniowej (Tł)
Armii Krajowej	Akacyjowa	Benedyktyńska	Andersa	Armii Ludowej
Artyleryjska	Wiklinowa	Jagiełły	Władysława	Batalionów
Baczyńskiego	Białobłocka	Władysława	Dąbrowskiego	Chłopskich
Krzysztofa Kamila	Bema Józefa	Kopernika	Jarostawa	Białobłocka
Batorego Stefana	Bobrowa	Mikołaja	Dobrzańskiego	Brodatego
Bema Józefa	Bojanowska	Sempołowskiej	Henryka Hubala	Chrobrego
Bema Józefa	Borkowska	Stefanii	Hallera Józefa	Bolestawa
Biskupa Floriana	Chrobrego	Osiedlowa	Kazimierza	Dobrawy
Broniewskiego	Bolestawa	Jaśka Pilika	Wielkiego	Hermana
Władysława	Cicha	Krótka	Kasztelańska	Władysława
Braci Tułodzieckich	Dobra	Żwirki i Wigury	Królewska	Jasna
Browarna	Dobrawy		Kołątaja Hugo	Kalinowa
Cicha	Farna		Malinowa	Konrada I
Czwartaków	Fredry Aleksandra		Moniuszki	Mazowieckiego
Długosza Jana	Górna		Stanisława	Leśna
Dobra	Henryka		Matejki Jana	Midury
Emill Plater	Brodatego		Poniatowskiego	Miła
Farna	Hermana		Józefa	Spacerowa
Fredry Aleksandra	Władysława		Poziomkowa	Spokojna
Gałczyńskiego	Jana Pawła II		Parkowa	Pomaskiego
Konstantego	Karłowicza		Sikorskiego	Pogodna
Ildefonsa	Mieczysława		Szpitalna	Ogrodowa
Grota Roweckiego	Kolejowa		Tuwima Juliana	Bolestawa II
Stefana	Konopnickiej Marii		Warneńczyka	Śmiatego
Hoża	Konrada I		Władysława	Lipowa
Instalatorów	Mazowieckiego		Białobłocka	Wygnańca
Jagiełły	Krasickiego		Kraśńskiego	Ziemiańska
Władysława	Ignacego		Zygmunta	Ziemiańska
Jana Pawła II	Leśna		Sielska	Odcinek od ul.
Jaracza Stefana	Lipowa		Wiejska	Płockiej przy
Jaśminowa	Łąkowa		Włościańska	torach działka
Kasztanowa	Łokietka		parking Biskupa	nr ewid. 3841
Kleberga Franciszka	Mieszka I-go		Floriana	Św. Wojciecha
Kochanowskiego	Miłobędzka			Smolna
Jana	Norwida Kamila			Krasickiego
Kolejowa	Okulickiego			Łokietka
Kopernika Mikołaja	Leopolda			Ziemowita
Królewska	Piłsudskiego			Bolestawa
Kruczkowskiego	Józefa			Śmiatego
Leona	Podgórna			Sosnowa
Księcia Wacława	Polna			Lipowa
Księcia Witolda	Powstańców			Sadowa
Kwiatowa	Sempołowskiej			Wróblewskiego
Łagodna	Stefanii			Staszica
Matejki Jana	Sikorskiego			Kosynierów
Mieszka I-go	Władysława			Mickiewicza

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sierpca
 UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miłobędzka Mickiewicza Adama Mikołajczyka Stanisława Miła Nałkowskiej Zofii Narutowicza Gabriela od Płockiej Narutowicza Gabriela Okulickiego Leopolda Osiedlowa Paderewskiego Ignacego Piłsudskiego Józefa Plac Fryderyka Chopina Plater Emilii Polna Powstańców Prusa Bolesława Przemysłowa Pułaskiego Kazimierza Reja Mikołaja Reymonta Władysława Saperska Sienkiewicza Henryka Skłodowskiej Curie Marii Słoneczna Słowackiego Juliusza Sobieskiego Jana III- go Staszica Stanisława Sucharskiego Henryka Świętego Wawrzyńca Targowa Tysiąclecia Ułańska Wiosny Ludów Wiklinowa Witosa Wincentego Wspólna Wyspiańskiego Stanisława Wyzwolenia Zawiszy Czarnego Zielona Ziemiańska Żwirki i Wigury	Smolna Solskiego Ludwika Sosnowa Staszica Ściegiennego Piotra Szpitalna Św. Wojciecha Zachodnia Zaścianek Ziemiańska Ziemowita			Górna
---	---	--	--	-------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu

Komunikacja kolejowa

Przez teren miasta przebiegają dwie linie kolejowe: nr 27 relacji Nasielsk – Toruń Wschodni (odcinek Sierpc – Lipno) oraz nr 33 relacji Kutno – Brodnica (odcinek Płock Trzepowo – Sierpc, odcinek Sierpc – Rypin). W graniach miasta położona jest również stacja kolejowa Sierpc. Powyższe linie kolejowe w 2020 r. prowadziły łącznie ruch o natężeniu średnio ok. 38 pociągów w ciągu doby, z czego ok. 5% stanowiły pociągi towarowe.

Linia kolejowa nr 27 to jednotorowa linia kolejowa, zaliczona do linii o znaczeniu państwowym (na terenie miasta Sierpca jej długość wynosi ok. 5,3 km). Były plany dobudowania drugiego toru, aby linia była skrótem na Pomorze. Jednak drugiego toru nigdy nie wybudowano, a linia pozostała do tej pory nie zelektryfikowana. Linię tak zaprojektowano, że duże stacje były co 25-30 kilometrów, natomiast miejsca gdzie mogły minąć się pociągi co około 15 kilometrów. Na odcinku Sierpc – Nasielsk ruch pasażerski obsługiwany jest przez spółkę Koleje Mazowieckie Sp. z o.o., a na odcinku Sierpc – Toruń Wschodni przez spółkę Arriva RP Sp. z o.o. (połączenie aktualnie zawieszono). Prędkość maksymalna na linii jest zależna od odcinka (odcinek Toruń – Lipno od 50 km/h do 70 km/h), odcinek Lipno – Sierpc od 70 km/h do 50 km/h, odcinek Sierpc – Nasielsk 60 km/h.

Linia kolejowa nr 33 to częściowo zelektryfikowana jedno- i dwutorowa linia kolejowa o długości 142,484 km (na terenie miasta Sierpca jej długość wynosi ok. 5 km), na odcinku Kutno – Płock Trzepowo zaliczona do linii o znaczeniu państwowym. Obecnie ruch pasażerski odbywa się jedynie pomiędzy Kutnem i Sierpcem (obsługiwany przez spółkę Koleje Mazowieckie Sp. z o.o.). Ruch pasażerski na odcinku Sierpc – Brodnica został zawieszony dnia 3 kwietnia 2000 r. (planowane wznowienie w grudniu 2021 r.) W ciągu ostatnich trzech lat na odcinku z Kutna do Sierpca spółka PKP PLK wymieniła miejscowo torowisko, w tym szyny, podkłady i tłuścioły, a także naprawiały odwodnienie. Prace obejmowały również m.in. wymianę nawierzchni na ponad 25 przejazdach kolejowo-drogowych i modernizację obiektów inżynierskich. Obecnie dokonane remonty pozwalają na jazdę pociągów pasażerskich z prędkością maksymalną do 100 km/godz., a towarowych – do 70 km/godz.

Komunikacja autobusowa

Sierpc posiada połączenia autobusowe z okolicznymi miejscowościami oraz kilka dalekobieżnych połączeń. Połączenia te obsługują: PKS w Płocku S.A. (Grupa Mobilis), Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. O/Brodnica, Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. O/Lipno, PKS „Polonus” w Warszawie S.A, PKS Grudziądz Sp. z o.o., PKS w Mławie S.A. (Grupa Mobilis), PKS w Ciechanowie (Grupa

Mobilis), PKS Gdańsk, F.U. „Jantar”. Obsługiwane kierunki to m.in.: Warszawa, Płock, Bielsk, Brodnica, Rypin, Drobin, Szczutowo, Gozdowo, Studzieniec.

Od kwietnia 2016 r. na terenie Sierpca funkcjonuje **miejska komunikacja autobusowa**. Transport miejski odbywa się w piątki i soboty na trasie: ul. Targowa - cmentarz komunalny (łącznie 4 kursy).

2. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Według danych Urzędu Miejskiego w Sierpcu w 2019 r. w majątku Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu znajdowało się 83,1 km sieci wodociągowej oraz 43 km sieci kanalizacji sanitarnej.

Komunalne ujęcie wody podziemnej zlokalizowane jest przy ul. Mickiewicza. Przy ul. Jana Pawła II, ul. Narutowicza oraz ul. Braci Tułdzieckich zlokalizowane są ujęcia awaryjne. Stacja Ujęcia i Uzdatniania Wody ul. Mickiewicza zaopatruje miasto w wodę z sześciu studni wierconych o łącznej wydajności 400 m³/h. Na terenie stacji zlokalizowane są również urządzenia do uzdatniania wody surowej (odżelazianie i odmanganianie), a także jej magazynowania, dezynfekcji i ekspedycji wody uzdatnionej. Część zakładów produkcyjnych pobiera wodę z własnych studni głębinowych. Są to:

- Browar Kasztelan – 4 studnie o wydajności 80 - 215m³/h
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska – 3 studnie o wydajności 30 - 70m³/h
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sierpcu – 1 studnia o wydajności 56m³/h
- P.P.H.U. i T. "MARTER" – 2 studnie (MARTER2, MARTER3) o wydajności 48,0 m³/h każda,
- ZPM Olewnik Sp. j. – 2 studnie.

Ścieki z obszaru miasta Sierpca odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków o przepustowości 6500m³/d zlokalizowanej przy ul. Bojanowskiej. Miejska oczyszczalnia ścieków składa się z trzech stopni oczyszczania: mechanicznego, biologicznego i chemicznego. Wyposażona jest też w punkt zlewny. Z oczyszczalni do rzeki Sierpienicy trafiają oczyszczone ścieki socjalno-bytowe z obiektów mieszkalnych i usługowych oraz ścieki technologiczne z głównych zakładów produkcyjno-usługowych. Odrębną gospodarkę ściekową prowadzą:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska – posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sierpcu – posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków.

Na terenie miasta Sierpca, uchwałą nr 86/16 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 czerwca 2016 r., ustanowiono aglomerację Sierpc o równoważnej liczbie mieszkańców 156 775.

Sieć elektroenergetyczna

Przez teren miasta nie przebiegają sieci elektroenergetyczne o napięciach 220kV i 400 kV.

Zlokalizowana jest natomiast następująca istniejąca infrastruktura techniczna elektroenergetyczna dystrybucyjna będąca na majątku i pozostająca w eksploatacji Spółki ENERGA-OPERATOR SA:

- linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Płock (PLO) - GPZ Sierpc (SRC),
- linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Sierpc (SRC) - GPZ Bojanowo (BOJ),
- linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Bojanowo (BOJ) - GPZ Żuromin (ZRM),
- stacja elektroenergetyczna 110 kV (GPZ) Sierpc (SRC),
- stacja elektroenergetyczne 110 kV (GPZ) Bojanowo (BOJ),
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN),
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nn-0,4 kV),
- stacje elektroenergetyczne SN,
- infrastruktura teletechniczna (kable teletechniczne ziemne, kanalizacja teletechniczna, światłowody).

W większości przypadków linie energetyczne SN 15 kV na terenach zurbanizowanych wykonane są jako kablowe, natomiast istnieje część linii rozdzielczych SN 15 kV na terenach obecnie niezabudowanych, wykonanych jako napowietrzne.

Sieć gazowa

Na terenie miasta funkcjonuje rozdzielcza sieć gazowa dostarczająca gaz do budynków. Gaz do sieci rozdzielczej trafia z gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Płock-Sierpc (przebiegający poza granicami miasta Sierpca) poprzez stację redukcyjną I stopnia zlokalizowaną przy wschodniej granicy miasta we wsi Borkowo Kościelne. Przepustowość stacji docelowa $Q = 20000 \text{ nm}^3/\text{h}$, obecnie wynosi $9000 \text{ nm}^3/\text{h}$. Od stacji gaz jest rozprowadzany gazociągami średniego ciśnienia.

W 2018 r. długość rozdzielczej sieci gazowej w Sierpcu wynosiła 37,710 km, a ilość czynnych przyłączy do budynków ogółem wynosiła 708, z czego zdecydowana większość (97%) stanowi przyłącza do budynków mieszkalnych.

Sieć ciepła

Główna kotłownia, zlokalizowana przy ul. Przemysłowej, posiada dwa źródła wytwarzania energii, zarówno ciepłej jak i elektrycznej. Głównym źródłem ciepła są zainstalowane trzy kotły WR-10 o mocy łącznej 34,8 MW, opalane miętem węgla kamiennego. Kotły posiadają cyklony odpylające, które odprowadzają spaliny do jednego komina. Dodatkowo nowo powstałym źródłem (w 2015 r.) jest instalacja silników gazowych firmy GUASCOR, produkujących zarówno energię ciepłą, a także elektryczną w kogeneracji.

Odnawialne źródła energii

W Sierpcu zaledwie ok. 1,5% budynków jednorodzinnych posiada kolektory słoneczne do ogrzewania ciepłej wody użytkowej²³.

Najbliższe istniejące **elektrownie wiatrowe zlokalizowane poza granicami miasta** w gminie Sierpc i gminie Rościszewo:

- 1) w miejscowości Warzyn Skóry (o całkowitej wysokości 150 m i mocy 2MW);
- 2) w miejscowości Piastowo (dwie turbiny o całkowitej wysokości 150 m i mocy 2MW każda);
- 3) w miejscowości Borkowo Wielkie (o całkowitej wysokości 150 m i mocy 2MW);
- 4) w miejscowości Grodkowo Zawisze (o całkowitej wysokości 145 m i mocy 2MW);
- 5) w miejscowości Grodkowo Włoki (o całkowitej wysokości 145 m i mocy 2MW);
- 6) w miejscowości Susk (o całkowitej wysokości 120 m i mocy 2MW);
- 7) w miejscowości Babiec Piaseczny (o całkowitej wysokości 150 m i mocy 2MW).

System gospodarowania odpadami

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) działa w Sierpcu przy ul. Traugutta 33. Usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w granicach administracyjnych Miasta Sierpc świadczy Konsorcjum Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej EMPEGEK Sp. z o. o. – „Lider Konsorcjum” oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z .o.o. – „Partner Konsorcjum”. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej EMPEGEK Sp. z o. o. pełni funkcję instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów.

²³ Na podstawie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Sierpc na lata 2015-2020 z perspektywą do 2022 roku”

Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami w Rachocinie, gmina Sierpc, pełni funkcję składowiska odpadów komunalnych dla miasta Sierpca.

W 2018 r. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania został osiągnięty i wyniósł 32,71%. Zostały osiągnięte odpowiednie poziomy:

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło – 37,65 % (wymagany poziom w 2018 r., zgodnie z przepisami, powinien wynosić co najmniej 30 %),
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 97,03 % (dopuszczalny poziom w 2018 r., zgodnie z przepisami, powinien wynosić co najmniej 50 %).

XVII. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z art. 39 ust. 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. w planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zadania i kierunki działań wskazane przez zarząd województwa mazowieckiego wynikające z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, przyjętego Uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19.12.2018 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. z 28.12.2018 roku, poz. 13180) obejmują:

- 1) budowę drogi wojewódzkiej od drogi wojewódzkiej nr 560 do drogi krajowej nr 10;
- 2) przebudowę drogi wojewódzkiej nr 560 - ul. Płockiej w Sierpcu (od ronda do torów) – w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) budowę obwodnicy Sierpca na drodze wojewódzkiej nr 541;
- 4) budowę obwodnicy Sierpca na drodze krajowej nr 10;
- 5) przebudowę linii kolejowych nr 27 na odcinku Sierpc - Toruń oraz nr 33 na odcinku Sierpc – Brodnica;

- 6) uwzględnienie prac na linii kolejowej nr 33 na odcinku Płock-Sierpc oraz na linii kolejowej nr 27 na odcinku Nasielsk-Sierpc (budowa infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych - inwestycja planowana zakłada budowę obiektów radiokomunikacyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz światłowodowych łączy i przyłączy telekomunikacyjnych).

XVIII. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią przedstawione są na mapach zagrożenia powodziowego. Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q10% oraz zalewu Q1% wskazanych na mapach zagrożenia powodziowego wrysowano na załączniku graficznym nr 3.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, w tym ustawa Prawo wodne. Zgodnie z przepisami tej ustawy planowane zagospodarowanie nie może naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi lub środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

XIX. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Miasto Sierpc to jedno z najstarszych miast na Mazowszu, o bogatej historii, której ślady odnaleźć można nadal w zabudowie miasta oraz jego rozplanowaniu. Historyczne założenia urbanistyczne nadal są dość czytelne w strukturze przestrzennej, choć na przestrzeni wieków uległy wielu przekształceniom, nie zawsze korzystnym. Sierpc może pochwalić się wieloma obiektami objętymi ochroną konserwatorską, w tym relikdami charakterystycznej dla Mazowsza zabudowy drewnianej pochodzącej z XIX w. oraz młodszej – murowanej. Walory kulturowe miasta wymagają dalszej ochrony nie tylko polegającej na zachowaniu istniejących reliktdów przeszłości, ale także bieżącej analizie możliwości objęcia ochroną nowych obiektów lub terenów. Istotnym dla ochrony dziedzictwa kulturowego miasta, zwłaszcza jej najstarszej części, jest wyprowadzenie z centrum tranzytowego ruchu komunikacyjnego poprzez budowę obejścia drogowego. Destruktywny wpływ ruchu samochodowego na najstarszą część miasta podkreślany jest w wielu dokumentach strategicznych miasta.

Budowa obejścia drogowego wydaje się być niezbędna również w kontekście środowiska przyrodniczego. Ruch samochodowy skumulowany w mieście powoduje wzrost zanieczyszczenia powietrza, a co za tym idzie ujemnie wpływa na

jakość życia mieszkańców. Sierpc jako miasto o niskiej lesistości i małym udziale zieleni powinien chronić istniejące enklawy naturalnej przyrody oraz w miarę możliwości dążyć do zwiększania udziału terenów zieleni. Ważnym elementem systemu przyrodniczego miasta jest dolina rzeki Sierpienicy będąca lokalnym korytarzem ekologicznym. Jako oś przyrodnicza miasta, dolina Sierpienicy, powinna być głównym miejscem wypoczynku mieszkańców – zarówno biernego, jak i aktywnego. W tym celu należy przeprowadzić szereg działań umożliwiających takie zagospodarowanie doliny, aby była miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, ale również dla turystów. Turystyczny rozwój Sierpca wymaga również działań w zakresie zwiększenia bazy noclegowej i gastronomicznej.

W kształtowaniu zagospodarowania doliny rzeki Sierpienicy należy wziąć pod uwagę wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Po stronie naturalnych zagrożeń wpływających na sposób zagospodarowania terenów są również istniejące obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Czynnikiem istotnie kształtującym rozwój Sierpca jest jego dogodne położenie komunikacyjne, tj. przy drogach o znaczeniu krajowym i regionalnym łączących ważne ośrodki miejskie Mazowsza i Kujaw – Warszawy, Płocka oraz Torunia i Bydgoszczy. Jest to również ważny węzeł kolejowy. Atuty miasta wynikające z jego dostępności komunikacyjnej powinny zostać wykorzystane do rozwoju stref aktywności gospodarczej, gdyż jest to jeden z głównych czynników „przyciągających” inwestorów. Sierpc posiada możliwości wytyczenia nowych terenów inwestycyjnych z przeznaczeniem pod zabudowę produkcyjno-usługową niezależnie od istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej dzięki rezerwom terenów na obrzeżach miasta.

Stworzenie nowych miejsc pracy w mieście pozwoliłoby odwrócić niekorzystne trendy obserwowane w ruchach migracyjnych, tj. liczne wyprowadzki do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu pracy. Aby zwiększyć własną atrakcyjność, miasto Sierpc powinno uzupełnić ofertę mieszkaniową oraz ofertę usługową, w tym komercyjną. Niewątpliwą zaletą miasta jest wysoki poziom sportu oraz nowe inwestycje w obiekty sportowe.

Miasto powinno kontynuować prace nad sporządzaniem nowych i aktualizacją obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Miejscowe plany, jako akty prawa miejscowego, są doskonałym narzędziem do kompleksowego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, zapewniającym harmonijny i spójny rozwój miasta.